SONBAHAR 2026 SAYI: 25

MEVSİMLİK ÇEVRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

ÖYKÜMEN

AHMET YASİN DURSUN **AHMET MELİH KARAUĞUZ** AHMET YETİK **DİCLE DOĞALA**
EDA KETENCİ **EZGİ DALAN** ERENDİZ ATASÜ **FURKAN BUĞRA KUMAŞ** GÜLER ELİYEVA
HAKAN F. ÖZTOP HATİCE NUR KIRICIOĞLU **HÜSEYİN SAPMAZ** KEVSER ÜNAL
MESUT ÇİFTÇİ MURAT BOĞURCU **PELİN TİLLEM** RABİA ZEKİYE YALÇIN
RAMAZAN AKYILDIZ SELMA EDA ABUÇ **SEHRAYYA PRİYEVA** VEYSEL ALTUNTAŞ
YAKUPHAN GÜLEÇ YAŞAR ERCAN **YUSUF Y. KORKMAZ** ZEHRA ÇOLAKOĞLU

Öykümen

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

YAKUPHAN GÜLEÇ

YAYIN KURULU SORUMLUSU

MEHMET EMİN ÜNAL

YAYIN KURULU

EZGİ DALAN
KEVSER ÜNAL
ZEMZEM GÜL

KAPAK GÖRSELİ

LİSSETH SALAZAR

ARKA KAPAK GÖRSELİ

VİNCENT VAN GOGH, AVENUE OF POPLARS İN AUTUM, 1884

GÖRSEL YÖNETMEN

AYŞEGÜL GÜL

TASARIM VE MİZANPAJ

AYŞEGÜL GÜL
YAKUPHAN GÜLEÇ
AHMET YETİK

SOSYAL MEDYA SORUMLUSU

SÜLEYMAN ÇINAR

SOSYAL MEDYA

1k

@oykumenedebiyat

oykumenedebiyat.com

© Her hakkı saklıdır.
mevsimlik yayımlanır.

İÇİNDEKİLER

05

EDİTÖRDEN
Yakuphan Güleç

06

ÖYKÜNÜN RESMİ
Kevser Ünal

07

SARI DEFTER
Ramazan Akyıldız

09

ÇEŞME
Selma Eda Abuç

17

KIRK MEVLİDİ
Pelin Tillem

23

KARE PENCERELER
Yusuf Korkmaz

29

ESARET
Dicle Doğala

35

ÜSKÜDAR'DA BİR MENDİL
Rabia Zekiye Yalçın

37

GÖLGE MİSAFİR
Güler Eliyeva

42

ÖYKÜLENS
YÜKSEK
Kevser Ünal

İÇİNDEKİLER

43

TOZ
Ahmet Yasin Dursun

49

ANNE
Hatice Nur Kırıcıoğlu

52

VEYSEL ALTUNTAŞ İLE SÖYLEŞİ
Konuşan: Yakuphan Güleç

58

DİLSİZ YÜKLER
Eda Ketenci

62

GÖLGEDE KALANLAR SERİSİ: ERENDİZ ATASÜ
Ezgi Dalan

68

KAR KÜRESİ
Furkan Buğra Kumaş

76

ÖYKÜ YAZMAK HİKÂYE OLMAK

KAĞITTAN KALELER
Ahmet Melih Karauğuz

82

KAHVALTI MASASI
Zehra Çolakoğlu

84

HEYBELİADA: RÜZGÂRIN UNUTTUĞU İSİM
Murat Boğurcu

88

BAVUL
Hakan F. Öztop

İÇİNDEKİLER

90

SÜRÜKLENME
Hüseyin Sapmaz

94

EMEĞİNİZ EMANETİMİZDİR
Mesut Çiftçi

103

AYŞEGÜL GENÇ'İN
UYKULARINDAN UYANAN
CEYLANLARI ÜZERİNE
Kevser Ünal

106

KARE PENCERELER
Yusuf Korkmaz

112

SORUŞTURMA
YAŞAR ERCAN İLE
SİN EDEBİYAT ANISINA
Konuşan: Ahmet Yetik

116

HÜDAFER'İN YAKASI
KORKU MASALLARI
Sehreyya Priyeva

120

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE
Hazırlayan: Ahmet Yetik

122

ÖYKÜMEN SÖZLÜK
Hazırlayan: Ezgi Dalan

EDİTÖRDEN

"Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden/ Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak"

İşte sonbahar! Yüzlerce şair ve öykücünün zihin dünyasında rengarenk yapraklarla asılı kalarak ilham olmuş, her insanın ruhuna romantik sözleri bir tohum gibi eken o içli mevsim. Yılın en güzel zamanı! Baharlara sevdalı olan öykücülerin en üretken dönemi, aynı zamanda sonun başlangıcı. Doğanın kendini yenilemeyi bıraktığı, yaprakların artık renk pigmenti üretemediği için rengine veda ederek bizlere son kez kendini gösterdiği dönemde, her şeyin son bulmaya başladığı o zaman diliminde açan çiğdemlerle size "Merhaba" diyor Öykümen Edebiyat! Bizim oralarda çiğdeme "Kalk git çiçeği" denirmiş. Canım memleketimin yeşil mi yeşil bağlarında yapraklar sararırken sonbaharın soğuğunu alan çiğdem tomurcukları sarı sarı baş verdiğinde zaman tamamdır, artık bağ evlerini terk etme zamanı gelmiştir.

Siz sevgili Öykümen Edebiyat okurlarını, açan çiğdemlerle selamlar, kalkın yeni sayımız geldi efendim deriz!

Öykünün Resmi köşemizde Kevser Ünal'ın görsel anlatısıyla ve Ramazan Akyıldız'ın Sarı Defter öyküsü bulunuyor. Selma Eda Abuç'un Çeşme öyküsü ile Pelin Tillem'in iç diyaloglarla bezenmiş Kırk Mevlidi okurları derin bir zihin yolculuğuna çıkarıyor. Yusuf Kara'dan Jale Sokağı, Dicle Doğala'dan Esaret, Rabia Zekiye Yalçın'ın Üsküdar'da Bir Mendil, Güler Eliyeva'nın Gölge Misafir, Ahmet Yasin Dursun'dan Toz, Hatice Nur Kırıcıoğlu'nun hüznü zarafetle işleyen Anne ve Eda Ketenci'nin Dilsiz Yükler, Furkan Buğra Kumaş'ın Kar Küresi, Zehra Çolakoğlu'nun Kahvaltı Masası, Murat Boğurcu'nun Heybeliada: Rüzgarın Unuttuğu İsim, Hakan F. Öztop'un Bavul, Mesut Çiftçi'nin trajikomik bir sistem öyküsü olan Emeğiniz Emanetimizdir, Yusuf Korkmaz'ın Kare Pencereler Hüseyin Sapmaz'ın Sürüklenme öyküleri derinlikli kurgularıyla bu sayımızın sayfalarını dolduruyor.

Kevser Ünal bu sayıda Öykülens köşemizde Yüksek öyküsü ile yer alırken Ayşegül Genç'in Uykularından Uyanan Ceylanları Üzerine başlıklı tahlil yazısı dergimizi zenginleştiriyor. Sehreyya Priyeva'nın Hüdafer'in Yakası: Korku Masalları başlıklı yazısı edebiyatseverlerle buluşuyor. Genel Yayın Yönetmenimiz Yakuphan Güleç'in Veysel Altuntaş ile Söyleşisi edebiyatın, biçimin ve hikâyenin izini sürerken; Ezgi Dalan, Gölgede Kalanlar Serisi ile edebiyatımızın güçlü kalemi Erendiz Atasü'ye ışık tutuyor.

Öykü Yazmak Hikâye Olmak köşemizde Ahmet Melih Karauğuz "Kağıttan Kaleler" ile kendi yazma serüvenini bizlere anlatıyor. Ahmet Yetik, Yaşar Ercan ile Sin Edebiyat Anısına gerçekleştirdiği soruşturmayla dergicilik hafızamıza katkı sunarken, Öykümen Kütüphane ve Öykümen Sözlük sayfaları ile dergimizin bu sayısını tamamlıyoruz.

Keyifli ve edebiyat dolu okumalar dileriz.

Ezgi Dalan

EDİTÖR:
EZGİ DALAN

Sarı Defter

Ramazan Akyıldız

Babam, bir salı sabahı öldü. Hiç haber vermeden, beni aramadan, tıpkı hayatının geri kalanında yaptığı gibi.

Cenaze işlerini amcam halletti. Ben sadece imzaladım, başım önde durdum, sıkılan elleri saydım. Kalabalık dağılınca evin anahtarı bende kaldı. Kimse başka bir şey beklemiyordu benden. Ben de beklemiyordum. Eşyaları almak için üç hafta sonra gittim. Acelesi yoktu. Babamın evinde bekleyecek kimse kalmamıştı. Küçük bir daireydi, Kadıköy'ün arka sokaklarından birinde. Eskiden bildiğim yerden farklıydı; taşınmış, yeniden kurmuştu kendini. Kapıyı açtım. Küf ve eski gazete kokusu. İçeri girdim. Oturma odasında pek bir şey yoktu. Bir koltuk, bir sehpa, duvarda takvim -Şubat'ta kalmış- kimse yırtmamıştı. Mutfakta bulaşık bırakmamıştı en azından. Küçük bir titizlik, küçük bir alışkanlık. Onu hatırlamak için elimde bu kadar vardı.

Yatak odasına geçtim. Dolabı açtım. Katlanmış gömlekler, ütülü pantolonlar, bir kutu kravat. Bunlar bir insanın mıydı, yoksa bir insanın görünmek istediği şeyin mi? Bilmiyordum.

Onu bilmiyordum. Otuz iki yıldır oğluydum ve onu bilmiyordum.

Dolabın en üst rafında, eski bir spor çantasının arkasında, sarı bir defter buldum.Üstünde bir şey yazmıyordu. Sadece sarı bir defter, köşeleri ezilmiş, kapağı solmuş. İçine bakmadan önce bir süre elimde tuttum. Koyayım mı diye düşündüm. Ama koymadım. İlk sayfada bir tarih vardı: Ekim 1987. Babam o yıl yirmi üç yaşındaydı. Ben daha doğmamıştım. İlk cümle şuydu: "Bugün Selin'i gördüm. Hiçbir şey söyleyemedim yine." Yatağın kenarına oturdum. Devam ettim.

* * *

Selin, babamın üniversite yıllarından biriydi. Öykü değildi -isim, yer, tarih vardı.- Kütüphane, Beyazıt, bir kış öğleden sonrası.

Babam üç ay boyunca aynı masaya oturmuş, aynı saatte gelmiş, sadece onu görmek için. Hiçbir zaman yanına gitmemiş. Sadece bakmış.

"Bugün konuştuk," diye yazmış bir sayfada. "Bir kitap düşürdüm, o eğildi aldı. 'Teşekkür ederim' dedim. O güldü. Sanırım bugün öldüm ve dirildim."

Güldüm. Sonra durdum. Bu benim babam değildi. Yani babam değildi -ama birisiydi. Gerçek birisiydi. Bir masada oturan, bir kızı görmek için erken kalkan, eline kitap alan biri. Sonraki sayfalarda ilişki başlamış. Buluşmalar, parklar, sinemalar. Babam yazmayı seviyormuş meğer -ya da o zamanlar seviyordu-. Cümleler kısaydı ama içliydi. Gördüğü şeyleri kaydediyordu: Selin'in bir şeye gülerken gözlerini kapattığını, soğuk havada her zaman sağ elini cebine koyduğunu, çayını şekersiz içtiğini. Babam bunları biliyordu. Birini bu kadar dikkatli izleyen biri, başka birine nasıl bu kadar kör olabilirdi? Bana, yani bana. Kendimi duraksatmak için duvarı seyrettim. Takvim hâlâ Şubat'taydı.

* * *

Ayrılık, bir yıl sonra gelmiş. Uzun uzun anlatmamış; sadece bir cümle yazmış: "Gitti. Haklıydı herhalde."

Sonra birkaç ay sessizlik. Boş sayfalar. Ara ara küçük notlar -sınav tarihleri, kitap isimleri, bir harcama listesi-. Hayat devam etmiş, defter de öyle. Annemle tanışması, bundan iki yıl sonraymış. O sayfada heyecan yoktu. Saygı vardı, iyi niyet vardı. "Güzel bir insan. Dürüst. Hayatıma iyi gelir" diye yazmış. Hayatıma iyi gelir. Seviyorum demememiş. İyi gelir demiş.

Defteri kapattım.

Sonra tekrar açtım.

Bu haksızlık değildi bana yönelik. Yani sadece bana yönelik değildi. Anneme de haksızlıktı, kendine de. Bir insanın içindeki bir odayı kapatıp üstüne kilit vurması ve o kilitli kapının önünde başka bir hayat kurması -bu nasıl bir yorgunluktu?

Son yazılı sayfa 1994'tekiydi. Doğumuma yakın bir tarih. Kısa bir not: "Oğlum olacak. Umarım benimle konuşur."

Defteri bıraktım. Yatağın üstüne. Kalkıp mutfağa geçtim, bardağa su doldurdum. İçmedim, sadece tuttum.

Umarım benimle konuşur.

Ben de konuşmak istemiştim. Ama o konuşmadı. Ve ben, zamanla, konuşmayı bıraktım. İki sessizlik yan yana yatmıştı yıllarca, birbirini büyütmüştü. Suyu döktüm. Yatak odasına döndüm. Defteri aldım, spor çantasının yanına koydum. Ama bu sefer önüne, görünür bir yere. Eşyaları topladım. Kravat kutusunu bıraktım, gömleklerin birini aldım. Defteri çantaya koydum.

Çıkarken kapıyı kilitledim. Anahtarı çevirmeden önce bir saniye durdum. Bir şey söylemek istedim ama ne söyleneceğini bilemedim. Belki de söylenecek bir şey yoktu. Belki yeterliydi bilmek -tanımadığımı bilmek ve artık biraz tanımak.

Merdivenden inerken cebimde defterin ağırlığını hissettim.

İnce bir defterdi. Ama çok ağırdı.

Çeşme

Selma Eda Abuç

EDİTÖR:
KEVSER ÜNAL

Gözün gözü görmediği sisli bir sabaha uyanmıştı. Çadırın fermuarını araladığında gördüğü manzara gri bir eylül sabahıydı. Tıpkı dün gece gördüğüm rüya, diye düşündü. Hayra yorması gerektiğini düşünerek gözlerini dışarıdan çekti. Çoraplarını ayağına geçirip eşarbını başına attı, sedirin üzerine bıraktığı hırkasını da alıp çadırdan dışarı çıktı. Mutfak olarak kullandıkları yan çadırın içine girip abdest için kullandıkları ibriğe su doldurdu. Çadırın dışına çıkıp bir kütüğü altına çekerek abdest almaya koyuldu. Hava aydınlanmaya yarım saat önce başlamıştı, ev ahalisi de birazdan uyanırdı. Normalde anası herkesten önce kalkar, teker teker herkesi sabah namazı için uyandırırdı. Ama bu sabah ilk uyanan o olmuştu. Nedenini gördüğü rüyaya bağladı. Durmadan uluyan kurtlar da onu ürküterek uyandırmış olabilirdi. Ama belki de rüyayla gerçeği ayırt edemediği için uluma sesleri de gerçeğe değil, rüyasına aitti. Çok düşünmeyerek abdestini alıp oturduğu kütükten kalktı, uyudukları çadıra geçti. Seccadeyi yere sererek dört rekatlık sabah namazını kıldı. Sessizce duasını ederken anasının uyandığını gördü.

Sırayla önce kardeşlerini, sonra da nenesini uyandırdı. Herkes teker teker sabah namazını kılarken o da kahvaltı hazırlamaya koyuldu. Anasının namaza durmadan önce tüpe koyduğu çay suyuna kuru çay atıp taşmaması için tüpün altını kapattı. Çayı demlemeye bırakıp farelerin dadanmaması için içine sakladıkları ahşap sandıktaki kahvaltılıkları çıkarıp yuvarlak siniye dizdi. Kişi başı kadar çay bardağı ve çay kaşığını kahvaltılıkların yanına ekleyip son olarak sıkıca kapanmış ekmek leğeninden biraz lavaş ve tapan ekmeği alarak tekrar sıkıca leğenin kapağını kapatıp siniye koydu. O sırada ortanca kardeşi gelmiş ablasına "günaydın" diyerek yardım etmek için sofra bezini ve çaydanlığı alıp yan çadıra götürmüştü. Gitmeden çadır kapısını ablasına açıp geçmesi için yol vermişti. Sonunda kahvaltı sofrası kurulmuş, herkes sofranın başında toplanmıştı.

Üç ay olmuştu bu yaylaya geleli. Son günlerini geçiriyorlardı. Eylüle girince sonbaharın son demlerinin zillerinin çalması gibi yaylacıların da eve dönüş zilleri çalardı. Birkaç ev gitmeye başlamıştı hatta. Onların gitmesi ise evin babasına ait bir karardı. Baba ne zaman karar verir de biriyle haber yollarsa onlar o zaman toplanmaya başlarlardı. Toparlanmadan önce akrabalara ve komşulara dağıtmak için yaylacılara özgü bir çeşit kete yaparlar ve öyle toplanmaya başlarlardı. En sonda da evin babası, evi yükleyip taşımak için bir kamyonla gelir ve toparlanıp gitmeye hazırlanırlardı. Yediden yetmişe böyle geçmişti ömürleri, bu yüzden taşınmak, yerleşmek onlar için sıradandı. Fakat sabah uyandığından beri ayakta olan, evin ablası Alya bu kez gitme konusunda biraz endişeliydi, gitmek istemiyordu. Endişesine mahal olan, onu gitme heyecanından alıkoyan hadise ise âşık olmasıydı. 23 yıldır buz tutmuş kalbi buzlarını âşık olduğu kişiyle eritmişti. Kalbini çözdüren kişi, ne yazık ki ailesinin izin vermesini çözememiş, aksine buna ket vurmuştu. Babası hariç kardeşleri dahil herkes biliyor ve Alya'nın bu tercihine soğuk bakıyordu. Binbir türlü yolla ailesini ikna etme girişiminde bulunmuştu ama herkes Nuh diyor, peygamber demiyordu. Onların bu inadı Alya'yı vazgeçirmiyor, onlar gibi inatlaştırıyordu. Ama yine de hiçbir zaman ne olursa olsun ailesine saygısızlık etmediği gibi böyle fikir ayrılığı yaşadıkları bir konuda dahi saygısını bozmamıştı. Ailesinin ona arka çıkmasını, saygı duyup "tamam" demesini çok isterdi ama istediği gibi olmamıştı. Ailesinin istememe sebebi ise Alya'nın gönlünü kaptırdığı kişinin gözlerinin görmemesiydi. Ali, doğuştan görme engelliydi. Ailesine göre kör olan birinin ev geçindirmesi olanaksızdı. Öyle biri kendine bile bakamıyorken aile babası nasıl olsundu? Ama Alya öyle düşünmüyordu. Ali, görmeyen gözlerine rağmen hayata tek başına tutunmuş kendi başına yaşamayı öğrenmişti. Ali'nin ana babası daha küçükken bu dünyadan göçmüştü ve kendisinden

büyük iki abisiyle yaşıyordu. Daha sonra abileri evlenince onlara yük olmamak için onlardan ayrı yaşamaya başlamıştı. Görmeyen biri için ayrı yaşamak zordu ama Ali, doğduğu günden beri verdiği hayat mücadelesiyle bunu da başarmıştı. Alya, Ali'nin tam da bu yönünden dolayı onu sevmişti. Küçüklükten beri verdiği emek, paha biçilmezdi. Tek başına, görmeyen gözlerine rağmen kendisine çok güzel bakıyordu. Alya, ailesinin bunları bilmediğini bildiği için önyargılarını da doğal karşılıyordu. Onu sadece uzaktan yargılamamalarını, tanımak için şans vermelerini istiyordu. O zaman da kendi gibi düşüneceklerinden emindi.

Herkes kahvaltısını yaparken Alya'nın kafasına doluşan bu düşünceler, düşünce yolculuğunu bu sefer de Ali'ye gönlünü kaptırdığı güne sürükledi. Dün gibi hatırlıyordu o günü. Üzerinden bir yıl geçmişti yolunu Ali'ye çıkaran günün. Köyde çeşmeye su doldurmaya gittiği sıradan bir gündü. Her gün öğle saatlerinde gider, bir dahaki günün aynı saatine kadar onları idare edebilecek kadar su doldururdu bidonlara. Evde herkesin farklı görevleri olduğu için bu görev de Alya'nındı. Zaten köyde çeşmeye çoğunlukla kızlar giderdi. Ellerinde taşıdığı boş bidonlarla çeşmede sıra beklerken Ali'nin arkasında sıraya girdiğinin farkında değildi. Aynı ilkokulu bitirmişlerdi. Bu yüzden Alya, Ali'yi tanıyordu. Fakat Ali kendisini tanıyor muydu, bilmiyordu. Su sırasının kendisine gelmesiyle sularını doldurmaya koyulan Alya, yağmurun bir anda yağmasıyla elini hızlandırdı. Yağmur yağacağını havanın bulutlanmasından anlamıştı ama böyle bir anda yağmasını beklemiyordu. Hazırlıksız yakalanmış, ne yağmurluk giymiş ne de bir şapka takmıştı... Tam yağan yağmura sinirlenecekken kafasını kaldırınca yağmurun yağmasıyla çok mutlu olan Ali'yi görmüştü. Ellerini havaya kaldırmış, yüzünü gökyüzüne çevirip yağmurun yüzüne yağmasına izin vermişti karşısındaki beden. Gördüğü manzara şaşılacak cinstendi ama aynı zamanda hayranlık da uyandırmıştı. Kendisi yağan yağmura içten içe isyan etmişken o, durmuş ıslanıyordu. Yağmuru kendisi de severdi ama ıslanmak için altında hiç durmazdı. Karşısındaki gibi ıslanacak kadar sevmiyordu demek ki yağmuru. Durmuş onu izlerken yağmurun kendisini de ıslattığının farkında değildi. Bir rüyaya dalmış gibiydi. Daldığı görüntüden onu uyandıran ise görüntünün asıl sahibi olmuştu. Ali, Alya'nın kendisini izlediğini hissetmiş gülerek 'Neden beni izliyorsun?' diye sormuştu. Alya ise bunu inkâr etmiş hızla yönünü ondan çevirmişti. Alya'nın bu hareketi Ali'yi daha fazla güldürerek Alya'nın utanmasına sebep olmuştu. Alya, Ali'nin görmeyen gözlerine rağmen onu nasıl fark ettiğini, dahası onu izlediğini nasıl anladığını hayret ederek düşünmüştü. Ali bunu düşündüğünü hissetmiş gibi hislerinin kuvvetli olduğunu söylemişti gülerek. Alya cevap vermeden hem

utandığı için hem de yağmurda daha fazla durmamak için gitmeye koyulmuştu. Birkaç adım atmıştı ki yağmurdan dolayı çamur olan toprağa ayağı batmıştı. Ayağını kurtarmak isterken ayakkabısı çamurda kalmıştı. Ellerindeki ağır bidonlar, çamura batan ayakkabıları alması için büyük bir engeldi. Tam o sırada kendisine yaklaşıp yere eğilen Ali, elleriyle yeri yoklamıştı. Alya, ayakkabısını aradığını anlamış ve şaşkınlığı daha fazla artmıştı. Şaşkınlıktan daha ne yapacağını bilemezken Ali, aradığı ayakkabıyı bulmuş ve karşısındakine giydirmek için biraz daha öne gelmişti. Aralarında hiçbir konuşma geçmemiş sadece bedenlerinin hareketleri konuşmuştu. Alya, ayağına giydirilen ayakkabıya mı şaşırsa bunu yapan kişinin gözlerinin görmeden yapmasına mı, bilememişti. Ayrıca büyük bir hayranlığın içinde uyandırdığı heyecana da şaşırmıştı. Bütün bu olanları hızla atan kalbiyle takip etmiş ve bunların yaşandığı gün Ali'ye kalbinin kapısını açmıştı. O günden sonra ikisin de yürüdüğü yollar birbirlerine çıkmıştı. Alya'nın sadece gördüğü, Ali'nin varlığını hissedip konuştuğu bir yılı geçirmişlerdi. Kalpleri birbirlerine öyle bir muhabbet beslemişti ki ne Alya'nın konuşmasına gerek vardı ne de Ali'nin görmesine... Alya bu kadar sevdiği ve sevildiğinden de bir o kadar emin olduğu sevdadan vazgeçmek istemiyordu. Ama ailesinden de vazgeçmek istemiyordu. Bu işin iki taraf için de olumlu şekilde sonuçlanacağı günü bekliyordu.

***

Günler geçmiş, sonunda yayladan köye gidecekleri sabaha uyanmışlardı. Geceden bütün hazırlıklar yapılmış, gitmek için hazır duruma gelmişlerdi. Alya, aylar sonra Ali'yi göreceği için çok mutluydu ama bir yandan da babasına bu durumu anlatacağı için karşılığında diğer aile üyeleri gibi bir tepki alacağından endişeliydi. Bir umut diye düşünüp kötü düşünceleri kafasından atarak yola çıkmaya karar verdi.

Yolculukları beş saatin sonunda bitmiş, köye gelmişlerdi. Gelenek öyle olduğu için yaylada pişirdikleri keteyi komşulara ve akrabalara dağıtmak gerekiyordu. Alya temiz bir sofra bezine dağıtacakları kişi kadar kete koyup Ali'ye de bir tane ayırdıktan sonra sofra bezini bohça şekline getirerek koluna takıp dağıtmak için evden çıktı. Sırayla herkese dağıtmıştı bir tek Ali'nin ketesi kalmıştı. Onun için de çeşme başına gelmiş Ali'yi bekliyordu. Çok geçmeden Ali görünmüştü. Daha yanına gelmeden gülerek yaklaşan bedeni ne kadar özlediğini fark etti. Hâlâ çok şaşırıyordu, Ali'nin görmemesine rağmen onun orada beklediğini nasıl anladığını çözemiyordu... Hisler, demişti bir kere karşısındaki. Demek ki öyleydi...

Ali aralarında beş adım kalacak şekilde durmuş, karşısındaki kişinin sevdiği olduğundan emin bir şekilde gülümsemesine devam ediyordu.

Aralarındaki beş adımlık mesafeyle öylece durarak hasret gideriyorlardı. Sonunda Ali, Alya'nın halini hatırını sorarak konuşmayı başlattı. Çok sürmeden konu, ailelere bahsetme mevzusuna geldi. Ali'nin heyecanla abilerinin ve yengelerinin bu durumdan çok mutlu olduklarını ve istemeye gelmek için hazır olduklarını anlattı. Alya duyduklarıyla çok mutlu olsa da ailesinin tepkisini Ali'nin aksine üzülerek anlattı. Ali de Alya gibi üzüldü fakat belli etmek istemedi. Umutlu olup iyi düşünmeleri gerektiğine ikna etmeye çalıştı. Konuşma Alya'nın ailesini ikna edeceğine dair söz vermesiyle sonlandı.

Birbirlerinin yanlarından ayrıldıktan sonra Alya eve gelmiş, evi yerleştiren annesine yardım etmeye koyulmuştu. Akşama doğru tüm işler bitmiş, hazırlanan sofraya akşam yemeği için oturmuşlardı. Herkes sessizce yemeğini yerken Alya, babasına Ali'den bahsetmek için uygun zamanı kolluyordu. Kafasında "ne zaman konuyu açsam" savaşları veriyordu sofradakilerden habersiz. En iyisi çay vaktinde söylemesi gerektiğine karar verip sofrayı toplamaya koyuldu. Ona yardım eden kardeşlerine babasının sinirli olup olmadığını sordu. Sinirliyse konuyu biraz daha erteleyecekti çünkü babası sinirliyken konuşulacak halde olmuyordu. Ne gözü birini görüyor ne de kulağı bir söz duyuyordu. Her şeyi kırıp dökme peşinde oluyor, yaklaşılması imkânsız biri oluyordu. Kardeşleri sinirli olmadığını söylemiş, konuşmanın tam vakti olduğunu düşündürmüşlerdi. Alya çayları hızlı atan kalp atışları eşliğinde servis etmek için odaya götürmüş, sessizce herkesin önüne çay ve şeker bırakmıştı. Konuşmaya başlamak için boğazını temizleyip herkesin bakışlarını üzerine toplamasına sebep olmuştu. Söze '23 yaşına geldiğini, evin büyük çocuğu olduğunu bu yüzden izin vermeleri halinde bir şey danışmak istediğini,' diyerek başladı. Konuyu zaten bilen anası ve nenesi sessizce dinlerken babası iyice kulak kesilmiş, ellerini "söyle" dercesine havada sallamıştı. Alya bu hareketle heyecanı katlanarak ve böyle bir şeyin nasıl söyleneceğini bilemez halde söze başlamaya çalıştı. Normalde annesinin söylemesi gereken bir şeydi ama onaylamadığı için "asla söylemem" demiş, kızını yalnız bırakmıştı. Ve şimdi babasının karşısında süklüm püklüm durarak bir şey söylemeye çalışması içini acıtmıştı. Yine de bu pişmanlık vermedi anasına. Anasını, büyüğünü dinlemezse böyle yalnız kalması müstahaktır kız çocuğuna, diye düşündü.

Alya boş yere bu kadar sustuğunu anlayıp zaman kaybettiğini düşünerek söylemesi gereken 'artık evlilik çağım geldi' cümlesini ağzından çıkardı. Sonra söylediği şeyin ifade ediş biçiminden utanarak düzeltmeye çalıştı. Zamanın geldiğini söyledi, bu daha uygun kaçarmış gibi. Bunun için de gönlünde yatan birinin zaten olduğunu, izin verirlerse onunla tamama ermek istediğini söyleyerek bunları söylediği için de özürlerini ekleyerek sözünü bitirdi. Konuşmanın başından beri

sessizliğini koruyan babası fısıltıyla ‘tövbe estağfurullah’ diyerek kızının usul adap nedir bilmeden ona anlatmasına bu tepkiyi vermişti. Bu tepkiye hazır olan Alya ardından gelecek olan cümleleri dinlemek için dikkat kesildi. Lafı hiç dolandırmadan konuşmaya başlayan babası, gönlünde olanı ona söylemeden unutmasını, onu zaten başkasıyla yakın zamanda evlendireceğini söyleyerek Alya’yı dumura uğratmıştı. Duyduklarıyla şok olan Alya yerine çivilenmiş gibi hissetti. Ne diyeceğini bilemez bir halde gözlerini yerden kaldırıp babasına baktı. Yüzüne bakınca kararlı olduğunu gördü ve bu onu biraz daha ürküttü. Dili tutulmuş gibi konuşamadı. Konuşup hayır demek istedi ama yapamadı. Zaten hayır dese de bir işe yaramazdı. Babası öyle demişse öyle olacaktı. Hiçbir zaman kararına, sözüne karşı çıkan olmamıştı. Dövse de öldürse de dediğini yapardı. Bunu öğrenmişti küçükken çok acı bir şekilde. Okumak istediğini söylediğinde de izin vermemişti. Ne kadar dil dökse de ‘hayır’ lafı, isteğine de hayallerine de ket vurmuştu. İnat edip okuyacağım dese de bu yüzden dayak yemiş yine de olduramamıştı. Yine aynı şey olmuştu. İstediği olamamış, tek başına bırakılmıştı. Tüm aile üyelerinin olduğu odada yapayalnız, bir başına kalmıştı. Tek başınaydı ve kendi gibi başkası da bir şey diyememişti. Oturduğu yerden kalktı, kardeşleriyle yattığı odaya geçip ne yapacağını bilemez halde sadece ağladı. Bir kez daha dünyası başına yıkılmıştı. Neye üzüleceğini bilemedi. Ali’yle evlenmeyeceğine mi yansa, tanımadığı biriyle evlendirilecek olmasına mı yansa... Zira ikisi de birbirinden korkunçtu.

***

O akşamın üzerinden üç gün geçmişti ve bu üç gün içinde ailesi Alya’yı yangından mal kaçırırcasına evlendirmek için hazırlıklara başlamıştı. Babası kiminle evlenmek istediğini bilmiyordu ama kızım kaçar endişesiyle elini çabuk tutuyordu. Alya’nın üç gündür odasından çıkmamasını fırsat bilerek önce evlendirmek istediği aileyi görücü getirmiş sonrasında hemen nişan kestirmişti. Alya olanlardan haberdardı ama elinden hiçbir şey gelmediği için yemeden içmeden kesilmiş şekilde sadece ağlıyordu. Ali’nin duyup duymadığını merak ediyordu. Duyduysa ne halde olduğunu düşünüp daha çok üzülüyordu. ‘Acaba benim rızam olduğunu düşünüyor mu, benden duymadığı için kızıyor mu?’ diye düşünüyordu sürekli. Tek düşündüğü Ali’ydi ve ona kendisinden daha çok üzülüyordu. Bu dünyada yalnızdı, küçüklüğünden beri tek başınaydı, anasız babasız büyümüştü zaten ve şimdi ben de onu yalnız bıraktım, diye söylenip ağlıyordu. Kendisinde hiçbir suç yoktu ama sanki suçluymuş gibi kendisinden nefret ediyordu. Ali görseydi de beni kaçırsaydı diye düşünecek oldu, sonra hemen böyle düşündüğüne utandı.

Sayısız kere ölmeyi geçirmişti aklından bu üç günün içinde. Ama inancı gereği hep vazgeçmişti. Ne Allah'ın verdiği candan vazgeçebiliyor ne de babasına karşı gelebiliyordu. Sabahtan akşama kadar dört duvar arasında hıçkırıklara boğuyordu kendisini.

***

Üç günün sonunda düğün alayı kurulmuştu kahvehaneye. Alya ne Ali'den bir haber almıştı ne de Ali'ye haber verebilmişti. Üstelik ağlayıp sızlaması da bir şeye yaramamıştı. Bir gelinliğin içine girmiş, saçı başı yapılmış ama gözlerindeki ve yüzündeki acı katlanarak artmış bir şekilde etrafına toplanan insanların ortasına oturtulmuştu. Başındaki duvak olmasa herkes bu gelinin evlenmek istemediğini anlardı ama duvağın altındaki yüzde mutluluktan bir eser yoktu. Artık ağlayamıyordu bile. Üç gün boyunca o kadar ağlamıştı ki gözünde yaş kalmamıştı. Gözlerindeki yanma, başındaki ağrı, midesindeki bulantı kalmıştı geriye. Öylece kimisinin etrafında oturduğu, kimisinin çalınan müziklerle dans ettiği düğünü izliyordu. Başında duvak, yanında tanımadığı bir adam olmasa başkasının düğünü sanacaktı neredeyse. O kadar kayıtsızdı etrafında olup bitene. Oysa kendi düğünüydü. İnanılması o kadar güçtü ki her hatırladığında, yanındakinin varlığını hissettiğinde midesi bulanıyordu. O yüzden bomboş bakıyordu, bir şey düşünmeden, bir şey hissetmeden...

Herkes halinden memnun bir şekilde düğünün akışına kapılmıştı. Danslar ediliyor, yemekler yeniyordu. Herkesin keyfi yerindeydi. Hiç beklenmeyen bir anda bir çocuğun heyecanlı şekilde koşup gelip dikkatleri üzerine çekmesiyle bu keyifler dağıldı. Çocuğun dehşete kapılmış gözleri herkesi korkutmuş, müziğin kapatılmasına neden olmuştu. Merakla kendisine bakan gözlerle daha çok heyecanlanan çocuk konuşmaya başladı:

"Felaket! Büyük felaket!' diye bağırıyor nasıl söyleyeceğini bilemeden gözlerini açıp kapatıyordu. Etraftakiler çocuğun bayılacağını sanıp su verilmesi için işaret verdi. Biri su verip sakinleşmesi için telkinde bulundu. Suyunu içip sakinleşen çocuk tekrar konuşmaya başladı:

"Patoz vuruluyordu. Sandım ki bugün patoz günü ama daha dün vurulmuştu. Üstelik bugün köyde düğün var patoz vurmaz kimse. Neyse yanlışlıkla açıldı sandım. Tam kim açmış diye bakmaya giderken onu gördüm." Çocuğun gözleri gördüğü şeyi tekrar görmüş gibi dehşetle açılırken birinin kimi gördüğünü sormasıyla daldığı yerden gözlerini ayırıp konuştu:

"K-kör Ali'yi..." dedikten sonra soluklanıp tekrar konuştu:

"Makineye doğru yaklaşıyordu. Görmüyor diye bağırdım arkasından, 'buraya dön patoz çalışıyor yaklaşma' diye bağırdım defalarca ama yetişemedim. Beni duydu, bana doğru döndü sonra 'uzak dur' diye bağırıp bir anda kendisini makineye attı. Yetişmeye çalıştım ama çok geçti atmıştı kendisini,

atmıştı…” Herkes dehşetle duyduğu şey karşısında olduğu yerde donup kalmıştı.

Çocuk tekrar konuştu: “Makineyi kapattım ama çok kan aktı, her yer kandı. Kime diyeceğimi bilemedim, abisini çağırdım, o geldi sonra, bana git bakma, dedi. Buraya geldim ben de. Çok kanı aktı. Her yer kandı…” gördüğü şeyleri tekrar yaşıyormuş gibi anlatan çocuk sayıklamaya başlamıştı. Herkes şok içinde kalmış, kimisi olayı görmek için koşturmaya başlamıştı.

Alya duyduğu tanıdık isimle ve ardından söylenenlerle aklını yitirdiğini sandı. Gerçekliğini sorgulayamadı. Sadece gidip görmek istedi ve acele hareketlerle oturduğu yerden kalktı.

Adımları onu bildiği yere getirmişti. Nasıl vardığını bilmiyordu. Oraya nasıl geldiğini, arkasındaki bağırış çağırışları umursamadı. Gözlerinin önündeki manzaraya bakakaldı. Kanlar içindeki yerde parça pinçik olmuş bedeniyle yatan adama baktı. Tanınacak halde değildi ve bu adam kim, diyerek sorgulamaya başladı. Bu beden, sevdiği insana ait olamazdı. ‘Deliriyorum, bütün bunlar bir kâbus’ diye düşündü. Haftalar öncesinde gördüğü rüyaya benzediğini, hatta onu yaşadığını sandı. Ama rüya değildi.

Her şey hiç olmadığı kadar gerçekti. Alya’nın delirmesine neden olacak bu görüntünün sahibi Ali’ydi. Kendisine bu sonu reva görmüştü. Ardında bırakacağı enkazı düşünmeden bir enkaz olmuştu. Bu dünyadan iyi olan hiçbir şeye layık olamamanın verdiği buruklukla ayrılmıştı. Alya’nın dünyasından bir Ali geçmişti kendisine bir delirme bahşederek…

Kırk Mevlidi

Pelin Tillem

EDİTÖR:
KEVSER ÜNAL

Az önce ne dediler? Peki peki... Ben ne dedim? Fazla mı güldüm? Ama onlar da gülümsedi sanki. Hay Allah! Bana terlik vermemişler. Oturmuş da bulundum artık. Evden mi getirmiş herkes? Eh herhalde, amma da laf. Neredeyse otuz kişi var canım herkese terlik mi yetişir! Bu arada çok soru soruyorsun kendi kendine. Neyse ki yanıt da veriyorsun şimdilik. Kendime küsmediğim belli oluyor böylece. Ah, nüktedan tavırlarım güldürüyor beni. Ama sinirden! Lütfen sakin olur musun? İyi gidiyorsun. En zor kısmı atlattın, bir de çıkarken güzel idare edersen tamamdır bu iş. Oldu da bitti! Yalnız çıkarken sırıtma sakın. Yahu girerken sırıttığından değil, aklında bulunsun diye söylüyorum. Heyecanlanıp rezil olma yine. Sonuçta ölü evine geldin. Gerçi kırk gün geçti ama yine de kolay değil insanların atlatması bu acı mereti. Bir dakika durur musun? Kırkı değil, elli ikisi. İddialaşma işte benimle, biliyorum da konuşuyorum. Gerçi kırkı, doğru, net hatırlıyorum. Anne kaybetmek zor bilirim. Haydi oradan! Nereden bilecekmişim acaba? Boş boş konuşma kendi kendinle, kendi kendimle, kendi kendimizle.

Nivega Abla bayağı eli kolu dolu gelmiş görünüşe göre. Aman aman, neler neler. Yeni sayılır ama. Çok duymuyorduk bu yaşlarda. Ne o yeni olan, söylesene. Sıkıştırma beni, yetiş sohbetimize. Tekrar mı edeyim şimdi senin için? İsmini diyorum, ismini. Yeni sayılır yaşına göre. Hep böyle yapıyorsun, çok yavaş kalıyorsun. Biraz hızlı düşünmeye çalış. Ahenk yakalayalım. Zaten büyük bir sorumluluk var üzerimde. Yaşı da en fazla beş ya da altı fazladır benden. Neden böyle abarttım ki isim bahsini? Üstelik çok sevdiğim romanın baş kahramanlarından birinin adıydı sanki. Bayağı olmuştur okuyalı. Uyduruyor muyum yine? Ah, canını çok sevdiğim, neden böylesin ki sen? Sırtıma yastık koymak yerine, bakalım ne zamana kadar yükleyeceksin külfetler.

Bu kez iyi hatırlıyorum ama. Önümde duruyor apaçık. Dağıldı bulutlar ve işte hatıracık. Üzgünüm ama hiç yakışmadı ağzına, -cık -cık. Her neyse. Bu terliğin aynısından rahmetli anneanneciğimde vardı. Ne güzel İrsperdal Teyze de nur yüzlü maşallah! Belli ki çok iyi birisi. Ama burada bir durduracağım seni. Kim iyi, kim kötü yalnızca Allah bilir. Evet ama bana öyle geliyor ki bu terliği giyen çoğunlukla iyidir. Melek huylu olur hepsi, aynı anneannem gibi.

-Biraz daha kısır?

-Al işte getirirler kendine böyle insanı.

-Hayır, sağ olun.

-Hayır mı? Neden istemedin ki? Beğenmiştin de oysa. Ekşisi yerinde diye düşünmüştün. Sahi, böyle mi düşündüm ben az önce? Yoksa şu anda ilk defa mı düşünüyorum kısırı? Kısır döngü, fasit daire... Hay maşallah akıyor yaratıcılık Kırk Mevlidinde.

Yavaş yavaş geliyor işte iblis, yolu yarıladı hissediyorum. Bugün kesin yazacak gibiyim, bunu da biliyorum. Öyle dedi ya O Adam; duygularını, hislerini yaz iyi gelir, diye. Büyükçe bir

sorumluluk yükledi bana fark etmeden böylelikle. Al işte tam bir fırsat bana, kalabalıklar arasındayım. Avuçlarım titriyor, tırnaklarım hissizleşti. Herkes bana bakıyor hep bir gözden. Hep bir ağızdan bağırmalarından iyidir gerçi. Tülbentimin rengi mi uygunsuz acaba? Koyu gri o da tıpkı benim gibi. Ben buraya ben olarak geldim. Beni çağırmadınız mı sanki? Şuracıkta iyice küçülsem de yazsam kimse görmeyebilir. Hoca güzel okuyor ama takdir edilesi. Haydi çabuk karar ver! Dudağım mı seğiriyor tam da şu anda, gerçekten mi? Bu kadarı benim için bile büyük talihsizlik. Belki Enerviyum Abla gurur duyar, rahmetli annesine verdiğim önem için. Zanneder ki üzüntüden bu seğirmeler, titremeler. Gözleri de dolar mı? Yok artık, daha neler. Ama belki. Çünkü bilirim yanlış anlaşılmanın böylesini. Çok yaklaştı ruh zelzelem, geldi gelecek. Yapacak bir şey kalmadı. Kim ne derse desin, kim ne düşünürse düşünsün yazmaya başlıyorum. Göreceğiz bakalım O Adam haklı mı, değil mi? Soran olursa da gerçeği söylerim. Tabii tabii, yalnız ve yalnız gerçeği konuşurum. Yemin de ederim şöyle en kallavisinden. İnanmazlarsa onların ayıbı. Benden günah gitti, haydi bismillah!

Bak Allah'ın adını verdim, çıkar şu defteri çantandan artık ve yaz, sadece yaz. O Adam yalan mı söyleyecek, haydi lütfen yaz. Gerekirse bunu da yaz. Ne biçim konuşuyorsun? Terbiyesizleşme! Ama çantamda yok ki! Vallahi yok. Billahi yok. Diğeri neydi? Hah, tillahi! Defterim yok defterim! Şu saniyelerde midem, yediğim un kurabiyesi gibi dağılıyor içimde. Tadı da fena değildi bu arada, düşün, ben sevmem bile. Sana yemin ederim kafatasım sinirden beynimi boğazlıyor. Sıkışıyor aklım, fışkıracak şimdi zihnim göz bebeğimden. Aman sen de! Kan olarak olur mu hiç? Gözyaşım akacak diyorum son derece kaba bir şekilde. Kâğıt kalem! Evet bu kadar basit. Kâğıt kalem! Kafatasım insafa mı geldi yoksa öldü bu artık diye mi bıraktı beynimi, bilmiyorum ama düşünebiliyorum tekrar. Kâğıt kalem isteyeceğim. Az biraz önce ya da birkaç hezeyan önce kısır istememiştim ya, hatırladın mı? İşte şimdi ev sahiplerine yeni bir fırsat veriyorum. Kâğıt ve kalem gibi basit ama bir o kadar da elzem ihtiyacımı neden karşılamasınlar? Komşuluk hakkımda mı yok? O zaman neden hâlâ isteyemedin? İsterim, istiyorum, isteyeceğim. Hele bir gör bak nasıl isteyeceğim şimdi.

Artık stor perde daha çok kullanılıyor ama ben bunları daha çok seviyorum. Tabii çok karanlık olmasın, istemem. Diğer yandan içerisi de görünmesin. Rahat ağlayabilme lüksümden vazgeçmem, vazgeçemem. Kimseciklerden de saklanamam. Bak geliyor yine aynı sızı tanıdım. Gide gele tanışık olduk. Burnumun ucunda bir arkadaş, bir hısım, biraz da düşman sanki. Utanması da yok. Geliyor işte böyle olur olmadık yerlerde, haydut. Yine kaçırdım okunan sahifeyi, ne de

güzel takipteydim manevi bir hafiye gibi. Aproksetin Abla doğru yerde galiba. Şöyle yandan yandan bir baksam mı? Yalnız o taktığı küpeler benimkiler mi? Can dostum sızı kadar tanıdık geldi.

-Allah! Kusura bakmayın, birden irkildim. Duyamadım, ne demiştiniz? Özür dilerim.

-Çayınızı tazeliyorum.

-Lütfen, zahmet olmazsa.

Abarttın iyiden iyiye. Oldu olacak aman efendim, sepet efendim de deseydin. Haydi odaklan da kelama, huşuya er bari. Ne güzel konuşuyor hoca bak, rahmetli ne güzel yâd edildi.

Acaba ölüler düşüncelerimizi duyar mı? Onlar da acır mı şu halime, benim acıdığım gibi acımasızca. Bütün ölmüşler mi yoksa sadece bulunduğumuz yerde ölenler mi duyabilir? Hey güzel Rabbim, iyice saçmaladım şimdi. Tabii ki böyle bir mekân kısıtlaması yoktur. Seven sevdiğini, özleyen özlediğini söylesin de duysun tüm ruh alemi.

Bak kedi bile gelmiyor yamacıma, görüyor musun? Çok da tatlıymış şebek. Neden kediler yaklaşmak için beni gözlerine kestirmiyor ki? Ne zaman ben de bir kedi tarafından seçileceğim? İyi insanlara sevdirirlermiş kendilerini, öyle derler. Aristotales'in bizim eşraftan olmadığına bu kadar sevineceğim aklıma gelmezdi. Düz de değilim, mantıklı da. Sence ben kötü müyüm? Hayır, hiç olur mu? Sadece deliyim. O da değil gibiyim. Sankiyim, farz-ı misalim, şöyleyim, böyleyim ama katiyen kötü değilim.

-Bir çay daha?

-İstemeyi aklından bile geçirme sakın! Yavaş yavaş kalkmaya bak artık. Ellerin terledi. Gözlerin hızlı kırpılmaktan ferini aşındırıp, yitirdi. Bir an evvel eve at kendini, sonra da hemen yazmaya koyul. Sorumluluk bilincin olsun biraz, suçluluk duygusundan iyidir.

-Alayım, teşekkürler.

-Bu ne cüret ya! Sen hâlâ burada ne yapıyorsun? Umacı ruhiyatın gelsin seni tam burada, onlarca insanın içinde bulsun mu istiyorsun? Sen utancından O Adama bile her şeyi anlatmıyorsun da burada herkes senin kim olduğunu, ne olduğunu görsün mü istiyorsun? Hızlıca iç o çayı. Çok hızlı.

-Ah!

-Ağzımı yaktım senin yüzünden. Al işte acele giden, ecele gider. Üstelik şeytanın da tam ortasından karışacağı tutar. Duydular mı acaba acı çekmemi? Ya merak edip sorarlarsa? Konuşmak istemiyorum ki kimseyle, cevap vermeden de olmaz şimdi.

-Âmin!

Anlaşılan duyulmadı, ayrıca yine karıştırıyorsun her şeyi birbirine. Belli ki, cimcime düşüncelerin yine oyun saatinde. Acele işe şeytan bile karışmaz, ecel az ötede bekliyor zaten olacak doğrusu. Amma da laf! Ben de buna inandım. Yine de eve gidince teyit edeceğim. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü duruyor mudur acaba? Artık bilgiye kolay ulaşılıyor neyse ki, yoksa saklamak zorunda kalırdık her şeyi, herkesi; herkesi, her şeyi; herkesi, her her şeyi. Bu da ne demek şimdi?

-Âmin!

Galiba başardım. Büyük bir zafer sayılır bugün benim için. Çoğu bitti gitti, azığı da aza kaldı, sonuna geldik artık. Ben eve girerken ne yapmıştım da çıkarken ne yapmayacaktım? Kol Düğmeleri! Ne? Kol Düğmeleri! İşte o şarkı az önce söylediğim. Hatırlasana, daha bir "Âmin!" önce. Herkesi, her şeyi. Sen miydin o mırıldanan? Ben de beynim son nefesini inim inim kıvranarak anca verebildi sanmıştım. Kafatası merhamet etmedi anlaşılan, dedim kendi kendime. Ama ne güzel "Âmin!" dedim ben de herkesle aynı anda. Duydun değil mi? Anneannemin de ruhuna değsin inşallah! Tüm ölmüşlerimize selam olsun benden, bizden. Düşüncelerde buluşalım önce, sonra da nasipse cennette. Herkesi, her şeyi. Sen miydin o mırıldanan? Ben de beynim son nefesini inim inim kıvranarak anca verebildi sanmıştım.

Kafatası merhamet etmedi anlaşılan, dedim kendi kendime. Ama ne güzel "Âmin!" dedim ben de herkesle aynı anda. Duydun değil mi? Anneannemin de ruhuna değsin inşallah! Tüm ölmüşlerimize selam olsun benden, bizden. Düşüncelerde buluşalım önce, sonra da nasipse cennette.

-Her şey için teşekkürler. Tekrar başınız sağ olsun. Hoşça kalın.

Bak şu kedinin yaptığına giderayak. Müjdeyi getirdi mırlamasıyla. Beni de seçmişler sonunda. Artık erdim muradıma, bizzat kedi çıkardı beni kerevetime.

Sokağın hemen sonu işte bizim ev. Özgüvensiz adımlar, gelişi güzel sallanan kollar ve asla dik duramayan omuzlarımla çok geçmeden giderim. Ben bunları düşünene kadar bir de baktım gelmişim. Anahtar, unutulan defterin olması gerektiği yerde, burada işte, çantamın dibinde. Önce bir, sonra iki, derken üç, sıkı kilitlemişim ama. Hırsız vazgeçip, çoktan başka evin yolunu tutmuştur. Çok şükür eşiği geçtim, beziği de öğrendim. Garip kokuyor sanki, değil mi? Beynim çürümeye başladı mı yoksa hemen? Bu çürüme değil de yanık kokusuna benziyor benden söylemesi. Neyse düşünmek değil, yazmak zamanı şimdi. Sanki ilki olmadan, ikincisi olurmuş gibi. Ah! Sızı, yine mi sen? Yalnız kalınca geldin hemen davet beklemeden. Doldu çoktan gözlerim. Anlaşılan ağlamadan bugünden kurtulamayacağım ben.

***

-İşte böyle... Benim gözyaşlarım, sizin ilaçlarınız derken bir hafta daha geçti gitti. Kısa ya da uzun neler hissettiğini yaz demiştiniz. Anladım ki içimde bir şeyleri sustururum diye bu tavsiyeye fazlaca anlamlar yüklemeye çalışmışım. Hatta bu tavsiyeye uymak için kendimi daha da bunaltmışım, köşeye sıkıştırmışım. Her gün denedim yazmayı bir umutla, beni yazmak iyileştirecekti, sanki hastaymışım gibi. Bir hafta boyunca defterle yatıp kalktım. İnatlaşıp durdum kendimle ha bugün, ha yarın diye. Durum şu ki; muhakkak yazacaktım. Bugün olmasa, dün; o gün olmasa, önceki gün; şimdi değilse, geçmişte. Çünkü yazmasaydım deli olacaktım O Adam Bey. Sonra en işe yarayacağı gün yanlışlıkla unuttum mu haspayı. O güne kadar da başaramadım yazmayı. İsimden midir, terlikten mi, yoksa perdeden mi ya da küpeden mi bilmem. En olası neden kedi gibi duruyor, söylemeden geçemem. İşte ben tam da o gün yazdım. Çok da bir şey hissettiğimden değil hani. Çok düşündüğümden olabilir ama. Buyurun siz de okumak isterseniz, tam burada yazıyor:

‘Kendimle hasbihale başladığımdan beri, bütün insanlık dayanılmaz geliyor.’

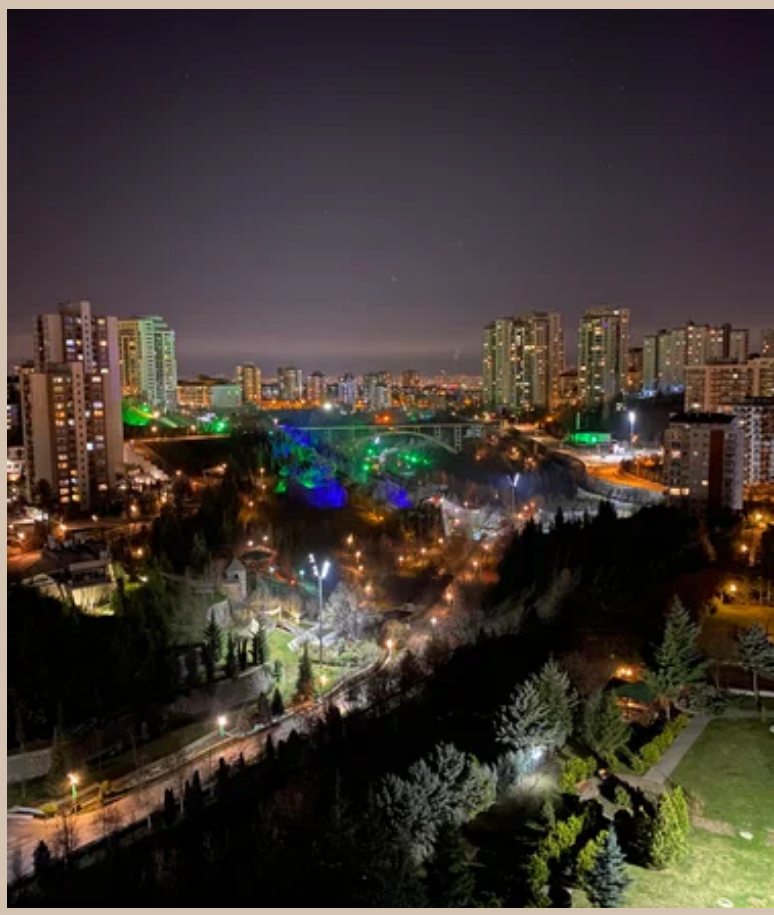
-Tek cümle yazıyor burada Haleti Hanım. Pardon siz Ruhiye Hanım denmesini tercih ediyordunuz, değil mi? Neyse, ne diyordum? Ah, evet, yalnızca tek cümle yazmışsınız.

-Dürüst olmak gerekirse yazacak ya da anlatacak hiçbir şeyim yokmuş bu cümleden başka. Ben düşüncelerimde çok gevezeymişim meğer kendimle. Yazarken ise bir o kadar ketumdum defterimle. Yazdıkça azalır düşüncelerin, iyi gelir demiştiniz. Gelmedi. Yazdıktan sonra daha çok düşünmeye başladım. Sonra anladım ki benim işim konuşmakmış. Hem de içten içe, en derinimle. Şimdi iyiyim ama, sağlığınıza duacıyız, yani duacıyım, yani Doktor Bey.

Kare Pencereler

Yusuf Korkmaz

EDİTÖR:
ZEMZEM GÜL

Dikmen Caddesi, Kızılay yönüne doğru hafif eğimli yapısıyla okul çıkış saatinin kalabalığını aşağıya doğru çekiyor; kaldırım boyunca yürüyen insanların adımları birbirine karışırken şehir ışıkları yavaş yavaş daha belirgin hâle geliyordu. Selim ve Sena, haftanın ilk üç günü okul çıkışında aynı güzergâhta yürüyerek bu kalabalığın içinde kendilerine ait sabit bir çizgi oluşturuyor, adımlarını neredeyse alışkanlığa dönüşmüş bir uyumla yan yana atıyorlardı.

Selim, siyah yün gömleği ve siyah kumaş pantolonunun üzerine giydiği kahverengi haki kruvaze paltoyla, hafif yıpranmış kumaşın verdiği eski ama kararlı bir görünüm içinde ilerlerken; vücuduna kıyasla geniş omuzları ve dik duruşuyla kalabalığın içinde daha belirgin bir siluet gibi hareket ediyordu.

Sena ise siyah şişme montunun içine çekilmiş, montun hacmi içinde daha küçük ve neredeyse kaybolmuş bir görünümle yürürken; siyah kot pantolonunun hafif ispanyol paça kesimi her adımda kaldırım taşlarının ritmine uyum sağlıyor, yuvarlak gözlüklerinin arkasından çevreyi sessizce takip ediyordu.

Bu yürüyüşler, günün belli saatinde tekrarlanan bir düzen gibi ilerliyor; Selim, Sena'yı evine kadar götürüyor, Sena ise kendi evine varmadan önce Selim'in otobüs durağına kadar eşlik ediyordu. Otobüs geldiğinde Selim binmiş oluyor, Sena ise birkaç dakika daha o durağın ışıkları altında bekledikten sonra karşıya geçiyor ve geri dönüş yoluna tek başına devam ediyordu.

Selim, başını hafifçe yana çevirip çevresine kısa bir bakış attıktan sonra sesi alçaltılmış, neredeyse kendi kendine söylenir gibi bir tonla konuştu:
“Şşş, Ankara’nın en sessiz yerine geldik.”
Bu sözle birlikte adımlarını biraz daha yavaşlatmış, sanki çevrenin gerçekten değiştiğini doğrulamak ister gibi önlerine uzanan alanı işaret etmeden yalnızca bakışıyla tarif etmişti. Sena ise montunun içinde biraz daha derine gömülürken gözlüğünün arkasından etrafı süzüp kısa bir sessizlikten sonra başını hafifçe salladı:
“Harbiden burası çok sessiz.”
Caddenin o bölümünde dört şeritli yolun sol tarafında, kare kare dizilmiş pencereleriyle 2000'lerin başından kalma bir izlenim veren iki gökdelen yükseliyor; birbirine paralel duruşlarıyla gri gökyüzünü dikine kesiyor, taş-panel yüzeyleri akşam ışığını parçalayarak geri yansıtıyordu. Sağ tarafta ise bunun tam tersine geniş, boş bir arazi uzanıyor; bir zamanlar üzerine bir şeyler inşa edildiğini belli eden düzensiz zemin izleriyle birlikte, betonlardan sızmış yabani otların arasına karışmış bakımsız çimlerle örtülü bir boşluk gibi duruyordu.
Bu alanın bazı bölümlerine karavanlar park edilmiş ve sabit bir düzeni olmayan bu araçlar boşluğun içine geçici bir yerleşim hissi bırakırken, diğer kısımlar rüzgârın rahatça dolaştığı açık bir arazi gibi kalıyor; zaman zaman uzakta oynayan çocukların top sesleri bu sessizliğin içine kısa, kopuk yankılar hâlinde düşüyordu.
Yürüyüşleri aynı yavaş ritimde devam ederken ikisi de konuşmayı bilinçli şekilde azaltmış, caddenin garip şekilde yumuşamış sesini dinler gibi ilerlemeye başlamıştı. Yolun normalde taşıması gereken şehir gürültüsü burada sanki filtrelenmiş, uzaklaşmış ve yalnızca arada bir geçen araçların sesi bile beklenenden daha düşük bir tonda kalmıştı.
Sena, montunun içine daha da çekilip başını hafifçe kaldırarak çevreyi dinler gibi yaptıktan sonra sessizliği bozan ilk cümleyi kurdu:
“Araba falan da geçiyor ama hep sessiz nedense.”
Selim, bakışlarını bir anlığına yolun derinliğinden ayırmadan, dudaklarının kenarında beliren hafif bir kıkırdamayla karşılık verdi:
“İşte Dikmen Caddesi’nin büyülü parçası.”
Bu sözün ardından ikisi de kısa bir an gülümsemiş, ardından tekrar aynı sakinliğe geri dönmüş, yürüyüşün temposu değişmeden devam etmişti. Tam o sırada Selim’in bakışı, yolun solunda yükselen iki gökdelene sabitlenmiş, kare kare dizilmiş

pencerelerin akşam ışığında oluşturduğu düzeni uzun uzun incelemeye başlamıştı. Sena bunu fark ettiğinde, gözlüğünün arkasından aynı yöne bakıp düşünceli bir ses tonuyla konuştu:
“Buradan ev alınır aslında.” Kısa bir duraksamadan sonra hafif bir tebessümle ekledi: “Gerçi çok pahalıdır kesin.”

Selim, dikkatini gökdelenlerden ayırmadan yürümeye devam ederken sesi daha düşük ama net bir tonda çıktı:
“Buradan ama,” dedi, “ev alacaksan en yukarılardan alacaksın. Böyle tüm Ankara ayaklarının altında olacak.”

Sena, bu cümleyi dinlerken başını hafifçe yana eğdi; gözleri yine cam yüzeylere kaydı ve kendi düşüncesini sanki manzarayla birlikte ölçer gibi söyledi:
“Dikmen’de nerede ev alsan zaten Ankara’yı izleyebiliyorsun.”

Selim, Sena’nın sözünü duyduğunda kısa bir an neşeyle güldü; başını hafifçe geriye atıp yürüyüşün ritmini bozmadan cevap verdi:
“Haklısın,” dedi gülümseyerek, “dağın başında okuyoruz sanki.”

Bu cümleyle birlikte ikisi de aynı anda gülüşmüş, rüzgârın keskin soğuğu yüzlerine vururken adımlarını kaldırım boyunca sürdürmüşlerdi. Ocak ayının tipik Ankara havası kendini iyice hissettiriyor; kar yağmıyor olsa bile hava keskin bir bıçak gibi yüzü kesiyor, rüzgâr şeritler hâlinde caddeden geçerken ağaçların dallarını birbirine sürtüyor, yapraklardan kalmış kuru parçalar hışırtılı seslerle titreşiyordu.

Tam o sırada rüzgâr birden şiddetini arttırdı; sokak boyunca ani bir basınç gibi esip geçtiğinde Sena istemsizce gözlerini kısarken montunun şapkası yüzüne biraz daha çekildi. Selim’in dağınık kıvırcık siyah saçları ise kontrolsüz bir şekilde savrulup alnına ve yüzünün yanlarına düşmeye başladı, paltonun yakası rüzgârla birlikte hafifçe kalkıp inerek hareket etti.

Selim, bu dağınık hâle rağmen konuşmaya devam ederken bakışını yine gökdelenlere çevirdi; kare kare dizilmiş pencereleri işaret eder gibi değil ama gözleriyle tartar gibi inceledi:
“Gerçi baksana şu pencerelere... Kare kare hep. Bu evlerin içi çok da güzel değildir bence.”

Sözünü bitirip bakışını cam yüzeylerden çekerken Sena, rüzgâra rağmen gözlüğünü düzeltmeden binalara bakmayı sürdürdü ve hafif düşünceli bir tonla karşılık verdi:
“Aşağı katların pencereleri daha dikdörtgenimsi, onlar olmaz mı?”

Selim, yürümeye devam ederken bu kez daha net bir kararlılıkla başını hafifçe salladı:
“Yok yok, dedim ya, buradan ev alıyorsan yukarıdan alacaksın!”

Rüzgâr hâlâ aralıklı şekilde esmeye devam ederken ikisi de kaldırım boyunca aynı yöne ilerlemeyi sürdürmüş, gökdelenlerin altından geçen bu uzun boşlukta adımlarını soğuğa rağmen ritmini kaybetmeden devam ettirmişti.

Kısa bir sessizlik aralarına yerleşmiş, konuşma kesildiği anda yürüyüşün ritmi daha belirgin hâle gelmişti. Selim ve Sena kaldırım boyunca aynı hat üzerinde ilerlerken, adımlarının asfaltla kurduğu temas neredeyse tek duyulur düzenli ses gibi kalmış, şehir gürültüsünün geri kalan kısmı bu geniş boşlukta sönümlenmişti.

Selim’in bakışı gökdelenlerin cephelerinde gezinmeye devam ederken zihninin içinde cümleler şekillenmiş, kare kare dizilmiş pencereleri izlerken bu düzenin yarattığı tekdüzeliği kendi kendine değerlendirmişti. Yapının bulunduğu konuma rağmen seçilen mimarinin sert ve tekrarlayan ritmi, gökyüzünü parçalara ayıran cam yüzeylerle birleşip soğuk bir yüzey hissi yaratmış; düşüncelerinde bu yapı “yanlış yerleştirilmiş bir düzen” gibi netleşmişti.

Rüzgâr ise o anlarda cadde boyunca sabit bir çizgi gibi davranmıyor, bir an hızlanıp bir an gevşiyor, sanki görünmez bir dalga hâlinde boş araziye çarpıp geri dönüyordu. Sağ tarafta uzanan çimenlik alanın üzerinden geçtiğinde, betonun arasından çıkmış yabani otlar ve seyrek çim kümeleri aynı anda eğilip kalkıyor, rüzgârın yönüne göre dalga dalga kıpırdayarak yüzeyde sürekli değişen bir desen oluşturuyordu.

Bu boş arazinin içinde park etmiş karavanların metal yüzeyleri rüzgârı kırarak farklı yönlere dağıtıyor, bazı noktalarda ses ince bir uğultuya dönüşürken bazı yerlerde aniden kesilip tekrar ortaya çıkıyordu. Uzak köşelerde top oynayan çocukların sesiyse —ki bu havada niçin top oynuyorlarsa— rüzgârın taşıyıp

bıraktığı kısa kırıntılar gibi duyuluyor, bir an belirip bir an kaybolarak bu geniş sessizliğin içine düzensiz bir canlılık katıyordu.

Gökdelenlerin cam yüzeyleri ise bu hareketin tam tersine sabit bir soğuklukla duruyor, rüzgârın etkisini yalnızca ışığın kırılışında belli eden bir durgunluk taşıyor; Selim ve Sena ilerledikçe bu iki zıt alan —bir yanda sert ve dikey şehir yapısı, diğer yanda boşluk ve rüzgârla hareket eden çimenlik arazi— yan yana akmaya devam ediyordu.

Selim, yürürken bir an başını Sena'ya doğru çevirdi, bakışını onun üzerinde kısa süre tuttu, ardından sanki yakalanmış gibi gözlerini hızlıca öne kaçırdı. Birkaç adım sonra yeniden yanına baktı; bu kez daha uzun sürdü bakışı. Yüzündeki ifade net olmaktan çok çekingen bir kararlılık taşıyor, sanki söylemek istediği şeyle yürüdüğü yol arasında küçük bir tereddüt sıkışıp kalıyordu.

Aylardır aynı caddeyi birlikte arşınlamalarına rağmen içinde hâlâ aynı soru dönüp duruyor, Sena'nın gerçekten bu yürüyüşleri isteyip istemediğini, yoksa yalnızca alışkanlıkla mı eşlik ettiğini kendi kendine tartıp duruyordu. Bu düşünceyle birlikte sesi biraz daha temkinli çıktı:

"Yarın da yürüyor muyuz?"

Sena, soruyu duyar duymaz bakışını hafifçe Selim'e çevirdi; ardından gözlerini tekrar yola vererek, sanki cevabı defalarca verilmiş bir şeyi yeniden duymuş gibi bir bıkkınlıkla konuştu:

"Hayır, yarın perşembe; dershanem var, Kızılay'a gidiyoruz otobüsle."

Sesi sert değildi ama içinde belli belirsiz bir yorulmuşluk vardı. Selim'in bu soruyu her seferinde sorması, onun için artık tekrarlanan bir döngüye dönüşmüş gibiydi; buna rağmen cevabın onu kırabileceğini bildiği için tonu tamamen kopuk da değildi, daha çok istemsiz bir netlik taşıyordu.

Selim ise cevabın ne olacağını zaten biliyor gibiydi. Adımlarını bozmadan bir süre sustu, sonra Sena'nın sözlerini sindirir gibi başını hafifçe eğdi ve bu kez daha alçak bir sesle konuştu:

"Öyle..."

Bir an daha yürüdü; rüzgâr yüzüne vururken bakışını kaldırıma sabitlemişti. Ardından kelimeleri ağzında biraz dolaştırarak, neredeyse duyulacak kadar düşük bir tonla ekledi:

"Belki dershaneye gitmezsin diye soruyorum."

Bu cümleden sonra kısa bir sessizlik daha aralarına girdi; Selim'in omuzları hafifçe düşmüş, sesi neredeyse kendi içinde kaybolmuştu. Birkaç adım sonra sesi daha da kısılıp ağız içinde dolaşan kelimeler gibi çıktı:

“Öyle, gitmezsen yürüyelim diye sormuştum.”

Yürüyüşleri aynı ritimde devam ederken Selim’in son cümlesinden sonra aralarına yeniden kısa bir sessizlik yerleşmiş, rüzgârın sertliği yüzlerinde hissedilirken kaldırım boyunca ilerleyen adımlar daha periyodik bir hâl almıştı.

Bir süre sonra, fark edilmeden, o “sessiz yol” diye adlandırdıkları alanın sınırını geçmişlerdi. Gökdelenlerin gölgesinin açıldığı, boş arazinin geride kaldığı noktadan itibaren şehir sanki bir anahtarla çevrilmiş gibi eski hâline geri dönmüştü.

Bir anda uzaklardan gelen motor sesleri belirginleşmiş, araçların asfalt üzerindeki lastik uğultusu yükselmiş, korna sesleri ve karşı kaldırımda yürüyen insanların konuşmaları birbirine karışarak caddenin normal kalabalık dokusunu yeniden kurmuştu. Rüzgâr aynı esmeye devam etse de artık boşlukta değil, binaların arasında çarpıp kırılarak çoğalan bir gürültüye dönüşmüştü.

İkisi de bu değişimi ânında fark etmiş, her gün aynı yerden geçmelerine rağmen bu ani geçişin yarattığı keskin farkı yine de garip bir şaşkınlıkla karşılamışlardı; sanki görünmez bir sınırdan geçilmiş gibi, sessizlik bir anda geride kalmıştı.

Selim, yüzüne yeniden yerleşen hafif neşeyle bakışını etrafa gezdirip kısa bir gülümsemeyle konuştu:
“Bak işte, sessiz yol gerçekten sessiz.”

Sözünü bitirirken adımlarını hızlandırarak devam etmiş; sesi artık daha canlı, daha önceki çekingenliğinden uzak bir tona bürünmüştü. Sena ise yanında yürümeye devam ederken bu değişimi fark etmiş ama yorum yapmadan yalnızca aynı akışa ayak uydurmuştu.

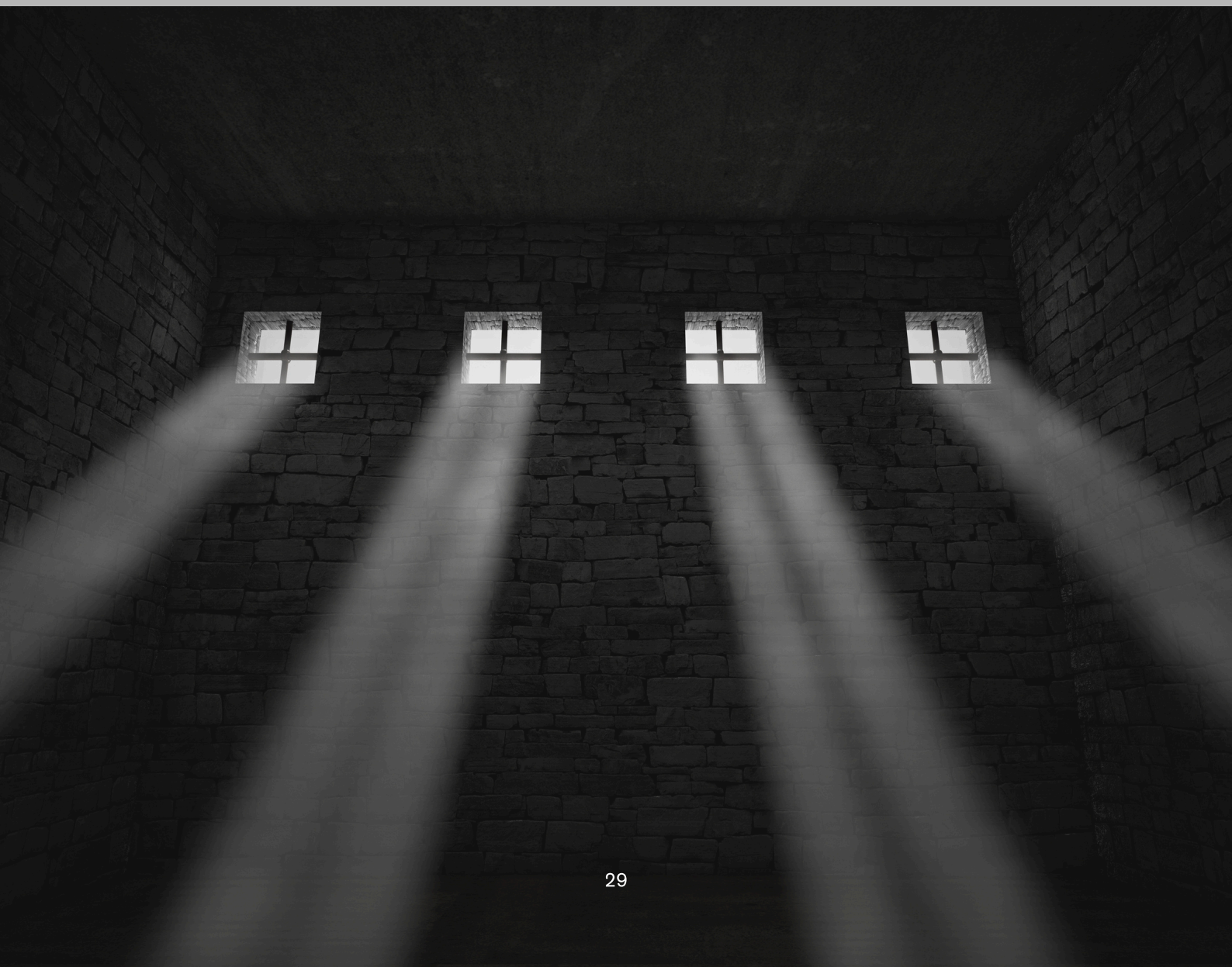
İkisi de kalabalığın yeniden geri döndüğü caddede yürümeye devam ederken sessiz yol arkalarında kalmış, şehir kendi normal gürültüsüne geri dönmüştü.

Esaret

Dicle Doğala

EDİTÖR:
EZGİ DALAN

> *Gözyaşlarıyla karışık yağmur damlaları aktı çehremden. Bilen bilir yas tutulan kalabalıkların öznesidir gözyaşları.*

Gözyaşlarıyla karışık yağmur damlaları aktı çehremden. Bilen bilir yas tutulan kalabalıkların öznesidir gözyaşları. Henüz kendimi yağan yağmura alıştırmamışken bir bildirim düştü telefonuma, kimden olduğunu iyi biliyordum.

"Saat 23.30'da mekânda ol. Yerini ayırttım."

Bataklığımdandı.

Bazen ilerlediğimiz yol yanlış hissettirse de yolun kenarındaki çiçeklerin ihtişamına kapılırız. Benim bataklığımın bana hissettirdikleri bundan ibaretti. Akşam o saatte orada olacağımı da biliyordum. Kazanmanın hissettirecekleri sürüklüyordu beni her seferinde. Birkaç saat sonra mekâna vardığımda bana yer ayırtan, beni buraya çeken oysa kendi çıkarları için yaptığını bildiğim Arda yanıma yanaştı:

"Bak, şurada 4. masaya geç. Oyun birazdan başlayacak oyalanma ve dikkatli oyna masadakiler yeni yetme değiller."

Benim buralara sürüklenişim en başında hep her şeyin fazlasını istemem yüzünden olmuştu. Daha fazla para, daha fazla saygı, daha fazla yetki, daha fazla lüks. Önünde sonunda bir gün elimde kalanlar yüzünden dibe batmaya başladım kendi bataklığımın oluşmaya başladığı anlardı. Basit. Bir sadece bir defa sözüyle cebimdeki telefonda gitmişti elim. O zamanlar çokça karşıma çıkan reklamlar, henüz bataklığa girmemiş kişilerin yaşadığı hayatlar benim gözümü boyamaya yetmişti. 4. Masaya geçerken gözlerim parlayan ışıklara, kartların karılma seslerine takılıp durdu. Boşalıp boşalıp doldurulan kadehler samimiyetsiz gülüşler eşliğinde birbirine tokuşturuluyordu.

Masaya geçtim. Karşımda adını az önce öğrendiğim siyah gömleğinin kollarını katlamış, ellerini ritmik hareketlerle masaya vuran Kemal oturuyordu. Sol çaprazda benim bile bakarken daraldığım ama hiçte rahatsız görünmeyen kürküyle oturan bir kadın ve onun karşısında sandalyeye yayılmış bir başka adam oturuyordu.

İlk el başladı. Sandalyede yerinde duramayan adam konuşup konuşup rahat olduğunu göstermeye çalışıyordu. Adı Demir'di. 2 eldir üst üste şansı yaver gidiyordu. Benimse cebim çoktan boşalmaya yüz tutmuş gibiydi. Buranın tek insanı tüketen yanı maddi değildi hiçbir zaman. Her kaybediş itibar da kaybettiriyordu, özgüven kaybettiriyordu insanı adeta tüketiyordu. Kemal, sıra bana geldiğinde yine gözlerini üzerime çevirdi. Yine beni stres altında bırakmaya çalışıyordu ve belli ki yine başarılı olacaktı. Fark etmiştim. Kurpiyere rüşvet vermişti. Çünkü kendisi iki el kaybediyor, iki el kazanıyor ve bir el kasaya kazandırıyordu. Arda haklıydı, yeni yetme değillerdi. İşin içine daha da pislik bulaşmıştı.

Saatler birbirini kovaladı ve zamanın suları yine benim lehime akmadı. Ben masadan kalktığımda cebimde yanımda getirdiğim paranın ⅖ 'i kalmıştı. Daha fazlasına sahip olabilirdim ama değil mi? Saat henüz çok geç değildi. Bu gece

sadece bir defa daha oynayabilirdim. Arda'nın bana işaret ettiği masaya geçtiğimde son bir kişinin gelmesini bekliyorduk. O esnada telefonuma bir başka bildirim düştü. Bu defakini tahmin edemezdim.
Her insana gelen yardım mesajlarından biriydi:
"Kendin için bir adım at. Bağımlılığa hayır de. Deste, hemen elinin altında."
Arda yanı başıma gelmiş ve elindeki kadehi önüme bırakmıştı: "İç biraz, bugün cimri davranıyorsun sanki ha?" Ben bağımlı mıydım? Öyle miydim ki? Kurcalamaya başladı düşünceler içimi. Şu ana kadar kaybettiklerimin haddi hesabı yokken kendime nasıl olurda bağımlı değilim derdim ki? Hem bağımlılık, bir şeye olan bağlılık illaki somut olmak zorunda değildi. Ben kendimi kaybetmeye de bağımlı hale gelmiş gibiydim. Ben düşüncelerimle bir kavga içindeyken masaya son kişi oturdu fakat ben kararımı zaten çoktan vermiştim. Kartlar karılmaya başlamıştı. Ansızın sandalyeden kalktım. Anlık masadaki gözler üzerime çevrilse de bu kısa sürdü. Herkesin başka uğraşı vardı. Uzaktan Arda'nın bakışlarını üzerimde hissettim. Ben çıkışa doğru adımlamaya başlamıştım ki gelip kolumdan tuttu:
"Arda, ben gidiyorum. Başkasını bul."
"Kafayı mı yedin? Oyun başladı."
Kendi çıkarının peşindeydi.
Arda tamda teflon insan olmanın gerektirdiği gibi peşimden beni ikna edecek cümleler sıraladı. Kendisi burada kaybetmiyordu. Hiçbir zaman etmezdi

zaten. Teflon insan: Kendi çıkarları uğruna herkesi harcayan, stressiz ve her hareketi kendine yönelik olana denirdi. Kapıya varmamla esen soğuk rüzgârın yüzüme çarpması bir oldu. Şafağın sökmesine az kalmıştı. Şafak sökerken umuyordum ki benimde içimden bir şeyleri sökerdi ve belki de bu şafak benim hayatıma bir ışık olurdu.
Karanlık, yapay mekânların ardındaki umut olan günışığı.
Rotamı çizmiştim, hedefim; bir umuttu.
Bir ışık huzmesi görmüştüm ve peşinden gidecektim. Yolumun aktığı sokakların sonu; rehabilitasyon merkeziydi.Umutsuz ve samimiyetsiz kapıların ardından önünde durduğum bu kapı sessiz de olsa bir samimiyet barındırıyordu. Bir hedefi, çıkarı yoktu.

Birkaç saat içinde durumumu anlatmıştım. Bana yardımcı olmayı dört gözle bekleyen bu kadar insanla karşılaşmak umduğum bir şey değildi. Beni benden daha çok düşünüyorlardı sanki. Umudun kırıntıları birikmeye başladı.

Evrak işi de hallolduktan ve gerekli testlerden geçtikten sonra beni bir süre misafir edeceklerini söyledikleri odaya aldılar. Odamı çok sevmiştim içimi açan türdendi. Sağ köşede tek kişilik beyaz bir yatak, onun hemen solunda iki çekmeceli bir komodin, yatağın karşısında kapının yan tarafında üç haneli bir raf ve odanın solunda kilitli olsa da büyükçe bir pencere vardı. Raflardan biri tamamıyla benim söylediğim, zevkime göre kitaplardan oluşuyordu ve alt rafında ailemle olan, benim tek olduğum birer resim. Onun altındaki son rafta ise bir iskambil destesi vardı.Bir sonraki günlerde tedavi planlarımı oluşturan psikiyatrist ve bana yol gösteren bazı hemşireler ile planımı öğrendim. Bazı günler benimle aynı durumda olan kişiler ile sohbetler ve haftalık bana özel olan bir tedavi üzerinde durulacaktı.

Tedavim;52 destelik iskambil kartlarından her hafta bir adet çekip bana hissettirdiği duygular eşliğinde bir deftere yazarak kaybettiklerimle yüzleşmekti.

İlk gün odamda duran desteye hiç dokunmadım. O haftanın herhangi bir günü görüşebilecektim bu yüzden içim rahattı. İkinci gün desteye ilk dokunuşum yıllar sonra dokunmuşum gibi hissettirmişti. Desteyi kapalı halde yatağın üstünde önümde açtım. İçinden çektiğim kart sinek 8'di. Sorumluluk, iş hayatı. Önüme gelip geçen duygular bu bağımlılığın başında kaybettiğim mesleğim, fırsatlarımdı. Birikimimdi. Kendimi mahkûm ettiğim bu bağımlılık benden ilk önce geleceğime yatırdığım güvencemi almıştı. Oysa sadece bir defa ile başlamıştım.Defter önümde, elimde titreyen kalem ile yazmaya başladım.

"Bu bağımlılık benden ilk önce geleceğimin güvencesini aldı..."

O haftanın ilerleyen günlerinde sıra sohbet zamanına gelmişti.

Yuvarlak bir masa, 6 kişi. Herkesin önünde bir bardak kahve ya da çay. Denetimli olduğu için buna izin vardı. Konuşmaya adının Mustafa olduğunu öğrendiğim burada iki yıldır kalan bir adam başladı. Söyledikleri içimi kararttıkça kararttı:

"Buraya ben zorla getirildim. İlk zamanlar hep iyi ki gelmişim demiştim. Fakat zaman geçtikçe ben burada iyileşmeye çalışırken dışarıda ki yaşamım durmamıştı. Ailem bensizliğe alışmıştı. İşin trajik yanı, çok mutlulardı."

Mustafa ilerleyen zamanlarda ailesinin artık onsuz yaşarken çok mutlu olduklarını ve o da kendini buraya ait hissettiği için burada mutlu olduğunu söylemişti. Benim biriktirmeye çalıştığım umut kırıntılarına bir nefes vermişti.

İkinci hafta çektiğim kart: Karo 7'ydi. Sosyal hayat.

Bu kart ise beni ikinci defa dumura uğratmıştı. Mesleğimi kaybettikten sonra zamanla arkadaşlarımdan borç edinmeye başlamıştım. Elbette bunun ardı arkası kesilmemişti. Hepsine sadece bir defa diyerek başlamış ve kaybettiğim paranın maddi anlamda altında kalmışken zamanla arkadaşlarımdan da kopmuştum. Yalnızlaşmaya başlamıştım. Ve hepsinin başı yine aynı şeydi. Defterin ikinci sayfasına yazmaya başlarken bu sefer titremenin yanında gözlerimin dolmaya başladığını fark ettim:

"Zamanla sadece elimden giden maddi değildi. Yalnızlığıma da adımlar atmaya başlamıştım..."

O hafta konuşan kişi Selma'ydı. Aslında dibi görmemişlerden biriydi fakat sonradan hayatına dâhil olan bir adamın onu dolandırması sonucu hayatı sarpa sarmıştı ve ona kollarını açan bu merkeze koşmuştu:

"Buraya ilk geldiğim günü hatırlıyorum. Öylesine korkak, öylesine yalnızdım. Şu an ise hiç olmadığı kadar kendimi cesur hissediyorum..."

Üçüncü hafta desteyi açmaya en çok çekindiğim haftaydı. Sanki desteyi açtığımda canımdan can gidecek gibi hissediyordum.Cuma günü. Saat 22.00 suları.

Açtığım kart: Kupa 10. Yani aile, duygular.

Geçmişimde bıraktığım, beni bırakan ailem. Üzerine toprak attığım ardımda bıraktığım gerçekler ansızın beni dumura uğrattı. Yeniden. Eşim hamileydi. İşimi kaybettiğim yılda bana verilen tek güzel haber yine elbette ondandı. Batırdım. Bataklığım beni içine alırken, borçtan çıkamazken eşim beni bir kasım gecesi terk etti. Bu sefer elim yatağa otururken bile kalbim kasılıyordu. Kalbimdeki odacıklarda eşim, doğmamış çocuğum, ben hepsi ruhuma batıyordu.Onu gördüğüm son gece kapımıza yine borç için insanların geldiği geceydi:

"Ne olursun bırak artık şunu, anlamıyor musun? Gittikçe kötüye gidiyor durum."

Kalbim ağrıyordu, canımdan can gidiyordu. Yine de ona söylediğim son şey şuydu: "Düzelteceğim. Sadece bir defa kazanmam lazım."

"En güzel haberin ardından gelen veda umarım ki hayatına çiçekler yeşertmiştir karıcım..."

Dördüncü hafta hiçbir şeye mecalim kalmamıştı. Nice şeyler kaybettiğimin farkına varıyordum. Tedavi henüz bir aydır devam ediyorken ben tükenmiştim bile. Bu haftaki konuşan Kemal'di. Son gecemde karşımda oturan hileci Kemal. Onun hikâyesini anlatmaya bile değeceğini zannetmiyorum. Kendisi lüks bir şirket sahibiyken buraya her yıl kendini dizginlemek için geldiğini anlatmıştı. Burada aynı yerden çıkmış iki farklı insan olarak bulunuyorken birimiz kontrolü yaratmak için vardı birimizse kurtulmak için. Bu hafta çekeceğim kart sonum olacaktı.

Maça Kralı. Benlik.

Kartlar, kâğıtlar, krallar ve kızlar. Kendim ve kimliğim. Bu yolda başından beri kaybettiğim en büyük ama en çok farkına varmadığım şey bendim. Karakterimin değişimi, zamanımı harcadığım yerler vaktimi geçirdiğim insanlar, çevrem her şey benden başlıyordu ve bu bağımlılık en çok bataklığa beni gömmüştü. Dibe çökmüştüm. Son farkındalık umutlarımı süpürmüştü.Kalem elimden düşüyordu, kalbim atmayı bırakmamak için son atışlarını bedenimde sürdürüyordu:

"Mutluluğun formülü 4S'de saklıdır: Saygı, sevgi, sabır ve sadakat. Bu yolda kazanmak istediğim 4 şey de buydu. Fakat önce saygınlığımı kaybettim. Ardından bana olan sevgiyi, zamanla çevremdeki sabrı ve en sonunda kimliğime olan sadakatimi kaybettim..."

Ve o defter bir daha aynı el ile tutulmamak üzere kapandı.

Üsküdar'da Bir Mendil

Rabia Zekiye Yalçın

EDİTÖR:
ZEMZEM GÜL

Deniz'in huzurlu kokusu hafif dalgalar eşliğinde havaya yayılırken Pembe Hanım derin bir nefes aldı. Güneşin parlaklığı gözlerini kamaştırıyor ama yüzündeki mutlu ifadeyi biraz olsun azaltmıyordu. Dakikaları sayarken yüreği uçmak isteyen bir kuşun kanatlarından daha fazla çarpıyordu. Birazdan Mavi Bey bu yoldan geçecek ama geçmeden önce mutlaka Pembe Hanım'a selam verecekti. Pembe Hanım merak ediyordu: Her sabah buraya Mavi Bey'i görmeye geldiği fark ediliyor muydu?

Üsküdar sahilini seyretmeye devam ederken cebinden katlı bir mendil çıkardı ve dakikaları saymaya devam etti. Mendilin üzerine işlenmiş adına bakarken parmaklarını çiçekli nakışın üzerinde gezdirdi. Bu mendili uzun zamandır Mavi Bey'e verebilmeyi, duygularını itiraf edebilmeyi umuyordu. Ne zaman mendili hediye etmek istese o kadar heyecanlanıyordu ki hiçbir şey yapamıyordu.

Mavi Bey neşeli adımlarla sahil kenarında göründüğünde Pembe Hanım'ın içini derin bir mutluluk kapladı. Pembe Hanım bilmese de Mavi Bey de her gün onu görmek ve sadece

selam verebilmek için bu yoldan geçiyordu. Pembe Hanım'ın güzel kalbine saf bir sevgi besliyor ama bunu ona söylemekten çekiniyordu.

Her zamanki gibi selam verip bir dakikalığına gözleri buluştuğunda onlar için güneş şu an doğmuş, gün şimdi başlamıştı. Maalesef çok kısa süren bu an, gözlerinin ayrılmasıyla son bulduğunda Pembe Hanım sessizce Mavi Bey'in geçip gitmesini izledi. Mendili bir kez daha heyecandan hediye edemediğini fark ettiğinde kendine kızdı. Pembe Hanım için bir anda gökyüzü mavisini, ağaçlar ise yapraklarını kaybetmişti.

Avucunun içinde sıktığı mendile üzüntüyle baktı. Hayal kırıklığına uğramış bir şekilde iç çekti. Avucunu açtı ve mendilin kırgın bir rüzgâr eşliğinde uçup kendisinden çok uzaklara gitmesine izin verdi. Hüzünlü gözlerle Üsküdar sahiline sırtını döndü ve yürümeye başladı.

Mendil tatlı bir esintiyle Mavi Bey'in ayağının dibine savrulup düştüğünde rüzgâr hediyesini bırakmış gibi kulaklarında uğuldadı. Mavi Bey yavaşça mendile uzandı ve Pembe Hanım'ın mendile işlenmiş ismini gördü.

İşte o anda derin bir sevinçle Pembe Hanım'ın gittiği yöne koşmaya başladı. Pembe Hanım arkasında duyduğu hızlı adım sesleriyle durduğunda Mavi Bey'in kendisine seslendiğini fark etti:

— Bende size ait bir şey var!

Pembe Hanım mendilinin Mavi Bey'de olduğunu gördüğünde yanakları ismiyle uyum sağladı.

— Size hediye etmek istiyordum, rüzgâr belli ki hediyemi size ulaştırmış.

Mavi Bey'in yüzünde içten bir gülümseme belirdi.

— Benim de size söylemek istediğim bir şey var ama rüzgâr maalesef size benim hediyemi ulaştırmamış.

Pembe Hanım şaşkınlıkla karşısındaki yüze baktığında çekinerek sordu:

— Bana ne söylemek istiyorsunuz?

Mavi Bey cesaretini topladı ve gülümsedi:

— Seni seviyorum.

Pembe Hanım için Üsküdar'ın denizi tekrar maviye dönerken ilkbaharı ruhunda hissetti. Bulutlar ıslık çalıyor, sanki eski bir şarkıyı fısıldıyorlardı. Bu öyle bir şarkıydı ki sarıldıklarında ikisi de bu anın bir rüya olmasından korkuyordu.

Üsküdar sahilindeki dalgalar neşeli bir şekilde kayalara çarpmaya devam ederken bu iki kalp aynı melodiyi mırıldanarak atıyordu.

Birbirlerini çok seven insanları buluşturmak için bazen tek bir mendil yetiyordu...

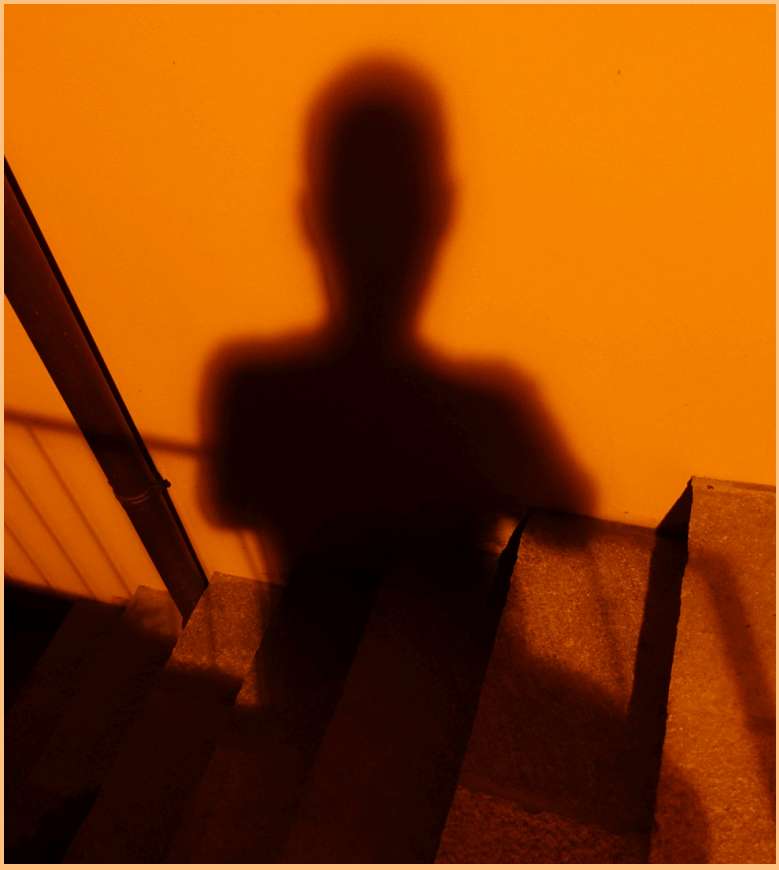
Gölge Misafir

Güler Eliyeva

EDİTÖR:
ZEMZEM GÜL

Kapının sesi eşliğinde uyandım. Hiç ayağa kalkasım yoktu ama ses bir türlü kesilmek bilmeden geliyordu. Uykulu gözlerimle önce tavana, sonra duvarlara baktım. Aslında uykulu olduğum söylenemezdi; sadece yorgundum. Üzerimde tüm hayatımın yorgunluğu vardı.

Aniden gözlerim tavandaki sararmış, nemi içine çekerek çürümüş tahtaya takıldı. Düşünemiyordum doğrusu, sadece bakınmakla yetiniyordum. Yıllarca aynı yatakta yatmış, aynı evde yaşamıştım ama yukarıdaki o leke ilk kez gözüme çarpmıştı. Tamir etmek aklımın ucundan bile geçmemiş, her yağmur yağdığında gözüme düşen damlanın nemliliği ile uyanmış ancak çok da takmamıştım. Gerçi şu an bile çok da umursamıyordum; istediğim tek şey kahrolası kapı sesine sebep olan kişinin hemen bu huyundan vazgeçmesi ve gitmesiydi. Ancak adam durmadan şiddetle kapıyı yumrukluyordu. “Komşulardır” deyip geçiştirdim ama ses kesilmek bilmiyordu.

Yatakta yönümü döndüm; odama, etrafıma baktım. Gerçi değişen bir şey yoktu. Çocukluğumdan beri odam aynıydı. İlkokul çağlarımda yapmış olduğum resimler, dolapların üzerinde duran fil figürleri, zamanında sayfalarını ezbere bildiğim dergilerim, hevesle başlayıp sonunu getiremediğim koleksiyon parçaları, yere atılan ve sabırsızlıkla yıkanmayı bekleyen kirli çamaşırlarım, sigara izmaritleri... Hepsi oradaydı.

Basketbol topumu görünce aniden bakışlarım onda takılı kaldı. Aklıma lisedeyken yaptığım maçlar geldi. Basketbolu önce okulda oynar, eve gelir gelmez mahalledeki çocuklarla oynardım. Sabah akşam fark etmeksizin tüm saatlerimi ona ayırırdım. Şehir ikinciliğini kazanmışlığım bile

vardı. Bu hatıralar yüzümde küçük bir gülümsemeye sebep olmuştu. O zamanlar ne kadar mutlu olduğumu düşündüm. Gerçi mutluluğun ne olduğunu anlamadığım zamanlardı. Aslında sorsan şimdi bile mutluluğun ne olduğunu bırakın, kim olduğunu bile bilmiyorum.

Lanet olası kapı hâlâ çalıyordu. "Ne kadar inatçı biri" diye düşünürken kendimi yataktan irkilmiş vaziyette buldum. Tüm kaslarım ağrıyor, kemiklerim artık iflas ediyordu. Önce gözlerimi sıkıca kapatıp açtım, kulak çınlamam başlamak üzereydi. Ellerimi, ayaklarımı öne doğru doğrultup biraz gerinmeye çalıştım. Derimin rengine, tırnaklarımın sararmışlığına, elimdeki kırışıklığa dikkatlice baktım. Tam yanı başımda hiç kullanmadığım ancak atmayı aklımın ucundan bile geçirmediğim ayna vardı. Yüzümü görmek için elim ona doğru uzandı ancak bir tarafım da bunu yapmak istemiyordu. O yüzden vazgeçtim.

Pijamalarıma baktım. “Kaç yıldır aynısını giyiyorsun?” diye sordum kendime ama cevabını bilmiyordum. Ayağa kalkmak için önce ayaklarımın yere bastığından emin oldum, sonra bir elimle yataktan destek alarak kalkmak istedim ama her sabah olduğu gibi başaramadım. Geri oturdum; bu sefer hem bir elimle destek aldım hem de diğer elimle başucumdaki pencereye yapıştım. Ve bu sefer gerçekten de oldu. “Yaşlılık böyle bir şeymiş” diye teselli ettim kendimi. Ayağa kalkmışken pencereden doğrulup baktım. Perdem yoktu, o yüzden her gece kapatmakla, her sabah açmakla hiç uğraştığım olmamıştı. Gençliğimde aynı pencerenin önünde saatler geçirir, komşularımın perdeleri arkasında nasıl eğlendiklerini gölgelerinden görürdüm. Hep birilerinin misafiri olur, o yüzden hiç kahkahaları kesilmezdi. Ancak içeride neler olduğunu göremezdim. Sabah olunca evinde mutluluk olan komşuma gider, merakımı gidermeye çalışırdım. Fakat hiçbir zaman istediğim tarzda şeyler söylemez, sıradan bir gece olduğundan bahseder, beni geçiştirmekle meşgul olurlardı.

-Ah, kahrolası kapı... Neredeyse kulaklarımı keseceğim.

Yavaş adımlarla odadan çıktım, odamın hemen yanında olan mutfağa doğru yöneldim. Mutfak evimin diğer köşelerinden asla farklı değildi. Aynı düzende, aynı dağınıklıkta... Yıkanmayı bekleyen bulaşıklar, akşamdan kalan dağınık masa, yemek lekeleriyle dolu masa örtüsü hepsi bir olmuş, onlarla ilgilenmemi istercesine bana bakıyorlardı. Gerçi hiç hevesim yoktu. Ancak bayağı susamıştım. Masaya yaklaşıp bardağı aldım, musluğa doğru yöneldim. Bulaşıkları biraz itip bardağı musluğun altına tuttum. Sular kesikti. İçimden “Yine mi ya?” diye düşündüm. Elimdekini bulaşıkların içine fırlattım. Mutfağın kapısına doğru yöneldim; çıkarken aniden kolum geri çekildi.

Kafamı döndürüp baktığımda pijamamın kolunun kapının koluna takıldığını gördüm. Oldukça sinir bozucu bir durumdu ancak her gün defalarca aynı olayı yaşıyordum. Pijamamın kolunu çekip çıkardım fakat bu kez de dönerken kafamı kapıya çarptım. Adamın kapının arkasında hâlâ direndiğini duyunca ikinci kez kafamı kapıya ben vurdum.

Koridora çıkıp zeminin gıcırtısı eşliğinde banyoya gittim. Belki duş almak kas ağrılarıma iyi gelir diye düşündüm. Söylememe gerek yok tabii, banyom berbat durumdaydı. Üzerimdekileri çıkarmaya başladım; hiç soyunasım yoktu ancak ağrım dayanılmaz hâle gelmeye başlıyordu. Küvetin önünde durup kısaca düşünmeye başladım. Sanki bir şeyleri unutmuş gibiydim; kafamı silkeleyip doğruldum. Musluğu açtım ancak su yoktu. Boş yere kendime iş çıkarmış oldum. Aynı giysileri giyindim ve banyodan çıktım.

Artık gerçek anlamda sinirlenmeye başlıyordum. Hızlıca koridorun sonuna gidip kapıdaki adama küfür etmek ve aynı zamanda kapıya vurmaması için ona yalvarmak istiyordum. Aniden kendimi kapının önünde buldum. Ayak seslerimi duymuş olmalı ki kapıyı yumruklamayı kesmişti. Kim olduğunu tahmin etmeye çalışıyor ancak aklıma komşularımın haricinde birileri gelmiyor, onların da bu kadar dirençli olmadığını iyi biliyordum. Kim olduğunu sormak için bile olsa ağzımı açıp laf etmek gelmiyordu içimden. Ancak başka yolum da yoktu; adam gitmek istemiyordu. Derken aniden kapı yine çalmaya başladı.

– Kimsin?

Kapı sesinin kesilmesiyle birlikte bir duraksama oldu. Cevap yoktu. Sanırım adam kapıyı açmamı bekliyordu ancak ses etmememle birlikte bir şey yapmadığım için arkadan sadece ayak kıpırdama sesi geldi. Hâlâ bekliyordu. Artık yapacak bir şey kalmadı deyip boyun eğdim. Kapının kilidini iki kez döndürdüm, sonra kolunu aşağı eğip kendime doğru çektim.

Karşımda duran benim gibi yaşlı biriydi ancak benden bayağı iyi görünüyordu. Gözaltı morlukları yok gibiydi, üzeri bayağı temiz, elleri bakımlıydı. Hayret dolu bakışlarını bana dikmiş, acırcasına bakıyordu. İlk kez onu görüyordum; dikkatlice inceleyip kim olduğunu bulmaya çalışıyordum. Derken yüzümde büyük bir canlılık hissettim; kalbimin sesini duyuyor, damarlarımda akan kanın akışını hissedebiliyordum. Yıllardır bu kapıyı çalması için onu beklemiş, bir gün bile olsa gelmeyeceğinden şüphe etmemiştim. Gerçi son yıllarımda umutsuzluğa kapılmış, beni unuttu sanmıştım. Ama şu an karşımdaydı; bana gelmiş, varlığımı unutmamıştı. Doğrusu biraz geç kalmıştı; artık yaşım geçmiş, gençliğimin heyecanı yıllarım gibi geçip gitmişti.

Onu içeri davet etmemi beklermişçesine gözlerini benden ayırmıyor, küçük ama tatlı bir gülümseme ile bana bakıyordu. Karşısında donup kalmıştım, o yüzden

eve çağırmak aklımdan geçmiyordu.
— Beni evine davet etmeyecek misin? diye kibarca sordu.
Bunu duyar duymaz kapının önünden yana kaydım, elimle ona içeriyi işaret ettim. Ardından kapıyı kapattım ve salona gidişini izledim. Kendime gelmem biraz sürdü ancak misafirim koltukta oturmuş, sabırla bekliyordu. Yanaklarımda oluşan ısıyı fark ettiğim an, utançtan yüzümün kızardığını anladım. Yıllardır onu beklemiş, her akşam olur da bugün gelir diye ona en güzel yemeklerimi pişirmiş, evimi hep derli toplu tutmuş ve en güzel köşesini geldiğinde otursun diye ona ayırmıştım. Ancak akşamlarım hep beklemekle geçmişti. Bunları hatırlayınca kalbimde bir kızgınlık hissettim. Etrafıma baktım; her taraf felaket durumdaydı.

Misafirim bana eliyle işaret etti, "Sen de otur" dermişçesine. Anında bir kedi yavrusu gibi koltuğa gömüldüm. Hâlâ hayret içerisindeydim ancak ilk şoku atlattığım için daha sakindim. Boğazımda tonlarca soru, nedensizlik vardı. Hangisiyle, nasıl başlamam gerektiğini bilmiyordum.

- Yıllardır senin küçük bir adımını bekledim. Bir gün olur da beni anılarında fark eder ve yeniden sana gelmem için bir adım atarsın diye bekledim. Ancak kaç yıl oldu, senden bir kıpırdama görmedim. Başlarda bana ihtiyacın olmadığını düşündüğünü sandım ancak hâline bakılırsa hiç de öyle değil. Sonunda ben gelmeye karar verdim.

Nedenini merak ettim. Tüm komşuların, civardaki insanlar... Onlar kendilerine misafir olmam için sıraya girmişken sen neden hiç sana gelmem için beni davet etmedin?

Bu soruların karşısında kalakaldım. Benim mi davet etmem gerekiyordu? Ben hep kendiliğinden geleceğini sanmıştım. Hep onu beklemiş, akşamları davetli olduğu evlere gidip neyi eksik veya hatalı yaptığımı bulmaya çalışmıştım. Bir seferinde arka komşumda misafir olduğunu duyunca bunun mutluluk olduğunu sanarak onun evine gitmiş, yeni soba aldığını görünce aynısını ben de almıştım. Ancak o akşam bana değil yan komşuma gittiğini duymuştum. Ertesi gün, gün doğar doğmaz onlara gidip evlerinde neyin benimkinden farklı olduğunu bulmaya çalışmıştım. Evleri benimkinden daha kötü durumdaydı ancak bahçedeki güzel çiçekleri görünce eksiğimi buldum sanmıştım. Hemen koşup daha güzellerini almış, sabaha kadar uyumadan onu beklemiştim. Ancak yine olmamıştı. Başka eve gitmiş, onları eğlendirmiş, umut vermişti. Beni unutan hep oydu; ancak şimdi yıllar sonra gelmiş, kabahatini gizlemek için beni suçlarmışçasına konuşmuştu.
Bunları kendisine söylemek isterdim ancak artık benim için çok geçti. Yaşlılık kapımda, ölüm ayaklarımın altındaydı.
Yüzüne baktım sadece:
— Ben hep senin misafir olmak istediklerini kendin seçtiğini sandım.

Şefkat dolu bakışlarını bana dikti:
- Hayır. Ben sadece sen beni fark ettiğinde sana gelirim. Beni çağırmazsan seni nasıl bulur, bana ihtiyacın olduğunu nasıl bilirim? Bana mektup yazmana ya da sokaklarda bağırmana gerek yok; küçük bir adım atsan ben sana koşarak gelirim. İnsanlar onları bulmamı bekler ancak bu kadar mutluluğa ihtiyaç duyan varken ben hepsinden nasıl haberdar olurum?
“Seni nasıl bulabileceğimi bilmiyordum” diye üzgünce bakışlarımı ayak parmaklarıma diktim.
— Hatan burada işte. Lisede basketbol oynadığın anlarda, maçtan sonra arkadaşlarınla yere oturup saatlerce güldüğünüz akşamlarda, yağmur yağarken pencere önünde çay içtiğin gecelerde, komşunun bahçesindeki çiçekleri görünce heyecanla koşup kendine çiçek aldığında, annen öldüğünde eski fotoğraflarına bakıp sabaha kadar ağladığında, hatta bir keresinde sadece gökyüzüne bakıp hiçbir şey düşünmediğinde, yaz günlerinde teninde güneşi hissettiğin günlerde ben hep oralardaydım. Beni hep misafir gibi bekledin ancak buna gerek yoktu. Bir gün kapını çalıp "Ben geldim" diyeceğimi, tüm hayatını kahkahalarla dolu olarak geçireceğini sandın. Oysa ben çoğu zaman bir an olarak gelir, seni kontrol eder, beni fark etmediğini gördüğümde, daha büyük bir şeyler beklediğini hissettiğimde sana gelmeyi bırakırdım. Zamanla her koşulda beni itip sadece beni beklemeye başladın.

Bu cümlelerin karşısında diyecek bir şeyim kalmamıştı. Gözlerimde derin bir hüzün, başımda künt bir ağrı vardı. Geçmişe dönüp de o anları yeniden yaşamak, iliklerime kadar onun varlığını hissetmek istedim. Ancak böyle bir imkânım olmadığını biliyordum.
Derken gözüm az önceki pencereye takıldı. İçimden bir ses orada bulunmamı, camı açıp kafamı dışarıya çıkarmamı söyledi. Koşarak dediklerini yaptım. Camı açtığımda ilkbaharın sıcak rüzgârı yüzüme vurdu. Burnumdan giren havanın ferahlığını ciğerlerimde hissettim. Elimi dışarı çıkarıp hâlâ nemli olan duvarlara dokundurdum. İlk kez gerçek olduğuna bu kadar inanmıştım. Gözlerimi uzaklara diktim. Gelmiş geçmiş tüm yıllarım gözümün önünde canlandı. Yüzümde hafif bir gülümseme, kalbimde küçük bir sıcaklık hissettim. Kafamı koltuğa doğru çevirdim. Misafirim yerinde yoktu. İlk kez nerede olduğunu biliyordum. Evimin koltuğunda ya da bahçemde değil, tam olarak kalbimdeydi.

Yüksek

Kevser Ünal

İnsan yüksekten neden korkardı? Buna oldu olası akıl sır erdiremiyordu. Hayallerin gittiği yol daima bulutlara komşuydu oysa insanlar yerden beş metre yükselmeyedursun nasıl da korkudan ayılıp bayılıyordu. Yerin ve göğün birbirinden çok da farklı olduğu iddia edilemezdi; aynı yerkürenin aynı atmosferinde salınıp duran canlılardı her bir insan. Herhalde ölüm korkusuydu insanı yüksekten kaçındıran. Düşüp ölmekten bir korunma biçimiydi işte şu tavandan ve bu tavandan.

Deklanşöre basmayı unutmuştu zihninin seslerinden. Şehirler de kayıp gitmişti kadrajdan. Üzüldü, hevesi kaçtı. Bir manzarayı da yalnız kuşlar güzelleştirirmiş, onu anladı.

ÖYKÜ LENS

Toz

Ahmet Yasin Dursun

EDİTÖR:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Göz kapaklarında kendiliğinden beliren ufak aralık, yataktan doğrulması için gerekli olan cesareti sağlamıştı. Vücudunu sarmalayan yorganı yanındaki adamı uyandırmadan nazikçe kaldırdı. İlk iş telefonunu eline aldı ve ikinci işe geçmesi sersemliği biraz olsun atlatıp sorumluluklarının farkına varana kadar dek sürdü. Sabahları uyanmanın iyi bir yanı varsa o da hiç uyanmama ihtimalinden daha cazip gelmesiydi veya ufak bir ihtimalle gözlerini açtığında yatağında yalnız olmayacağını bilmesi bir çeşit memnuniyet hissi veriyordu. Evlilik, handikaplarına rağmen katlanmaya değerdi. Önce elini yüzünü yıkadı, ardından alt kata inerken merdivenleri uyandırdı. Mutfağa girip kahve makinesini çalıştırdı, kahvaltılığı mikrodalgaya attı. Zihninin derin dehlizlerine karışmayacak, gün içinde sürekli gözüne çarpıp bir rahatsızlık gibi kendini hatırlatacak bir noktaya oğlunu ve kızını arayıp bu akşam aileleriyle beraber yemeğe çağıracağına dair bir hatırlatıcı kurdu. Torunuyla vakit geçirme arzusu bu hatırlatıcının muhafızlığını yapacak, başka düşünceler tarafından ezilmesini önleyecekti. Hazırlamaktan çok beklemeyle geçen yemek yapma süreci, kocasının adım seslerini duyması ile eş zamanlı sona erdi.

İkişer tabak ve bardağı masaya koydu. Beyaz ama seyrek olmayan saçlarıyla, kocası bir eliyle kravatını diğer eliyle sandalyesini düzeltirken masayı yerden oldukça yüksekte bulunan gözleriyle süzdü. Herhangi bir sohbet nasıl olsa birazdan yarıda kesileceğinden dolayı “Günaydın” dışında bir kelime dökülmedi ağızlardan. Herkesin diline pelesenk olması nedeniyle anlamını yitireli yıllar olan kelimelerden biriydi bu. Oğlum, pardon… Yani yaşlı adam, ancak açlık hissini bastıracak kadar vakit harcadıktan sonra alelacele garaja yöneldi. Tam vaktinde ofisine varmıştı. Buradaki ofisine kelimesi sahiplenme değil, sahiplik anlamı katmak içindi. İçeri girdiğinde tüm çalışanlar ayağa kalktı, uzun uzun baktı her birinin gözündeki ifadesizliğe. İçerisi birkaç saat sonra güneş ışığının da katkısıyla çok daha enerjik bir hal alacaktı. Çalışanlarına oturmaları yönünde bir işaret yaptıktan sonra odasının kilidini açtı. Deri koltuğuna yaslanmış, bilgisayarının açılmasını beklerken kapıda adını dahi bilmediği bir çalışan belirdi. Neden geç kaldığıyla ilgili mazeretler sıralıyordu ama yaşlı adamın kulağı hiç birini duymuyordu. Yavaşça kalktı sandalyesinden, kapının önüne kadar geldi. Herkesin ortasında karşısındaki adamın gururunu rezidansın camından dışarı fırlattı. Yanaklarının önce kızarmasına, ardından morarmasına yetecek kadar uzun bir süre bağırıp çağırıp ittirdikten sonra tekrar odasına girip sertçe kapattı kapıyı.

Şirkette çalışmaya henüz başlamış çiçeği burnunda çalışanın başını eğip sandalyesine dönmekten başka çaresi kalmamıştı. Kurallar gereği hâlihazırda aydınlanmamış olan gökyüzü kararmaya yüz tutana dek çalışacaktı ki, öyle de yapmıştı. Ofisi terk etmeden hemen önce ona tüm gün zihnini kurcalayacak bir şey hediye eden patronunun camından içeriye baktı. Deri sandalyesinde oturuyordu. Odasını tarif etmek için şık, gösterişli, ihtişamlı dışında bir kelime kullanmak abes kaçardı. Arkasında duran büyük dolabın sanki tek amacı, ilk bakışta üzeri boş kalmasın diye konmuş gibi gözüken plaketleri taşımaktı. Bunlardan bir tanesine bile sahip olmak çoğu insanın hayatta en çok isteyeceği şeylerden biriydi ve plaketlerin her biri bunun farkındaymışçasına parlıyor, akıl almaz bir kibirle ışığın en cömert vurduğu yerleri kapmak için yarışıyordu. Bu görkemli düzenin içinde plaketlerin arasına sıkışmış, çerçevesi sade, aşınmış aile fotoğrafını ancak fark etmişti. Sanki bu cam ışığı yansıtmıyor, diğerlerinin aksine içine çekiyordu. Gözü tekrardan yorgunluğa dair tek bir belirti göstermeyen patronuna kaydı. Anlaşılan o ki oğlum, yine pardon… Anlaşılan o ki yaşlı adam, bunca başarısına karşın yaşına aldırış etmeden tüm gün çalışma geleneğini o günde bozmayacaktı. Yaşlı patron, odasını terk edip ofisi kilitlediğinde o günkü iştahı hala dinmemişti. Loş ledlerin gecenin karanlığına kısmen meydan okuduğu

otoparkta tüm dostlarını yitirmiş yalnız başına onu bekleyen aracına bindi. Telefonuna baktığında karısından gelen bir cevapsız arama gördü. Hem önemli bir şey olsaydı birkaç kere arardı diye düşündüğünden hem de birazdan eve varacak olduğundan pek önemsemedi. Radyoyu en sevdiği kanala ayarlamış, sol eliyle direksiyonu düz tutarken sağ eliyle şirketteki çalışanlar için bir bilgilendirme yazısı atıyordu. Tam o anda, tam gözünü telefonundan ayırıp yolu kontrol ettiği periyotlardan birinde, bir anda küçük bir çocuk belirdi yolun ortasında. Adam, yaşından beklenmeyecek bir refleks ile direksiyonu kırdı. Her gün yanından öylece geçip gittiği duvarlardan biri büyüdü, büyüdü ve en sonunda tüm şehri kaplayacak hale geldi. Cam, bir cam gibi patladı. Metal, bir metal gibi ezildi. Ve yaşlı adam, bir insan gibi varoluşun gerekliliğini yerine getirdi. Buradan sonra olacak şeyleri tahmin etmek pek zor değildi: Trafik umarsızca akıyor, baş koltuğun boş kaldığı masadaki aile ağlıyor, sabah olduğunda ise kuşlar kaldıkları yerden şarkılar söylemeye devam ediyordu. Nihayetinde, baharı kimse tutamazdı...

Şimdi dilerseniz size, herkesin sırf onun korkusundan ötürü topluma uyum sağladığı, hiç olmazsa kendinden ödün verdiği korkunç canavardan, ölümden bahsedeyim. Önce tabii ki ne olduğunu anlamıyor insan. O kadar anlayamıyor ki bir daha ailesini göremeyecek olduğu için üzülmüyor, ertesi gün kalkıp işe gidemeyeceği için sinirlenmiyor. Bir anda tüm dünya içindeki her şey ile birlikte her şeyden daha önemsiz bir hale geliyor. Yer çekiminin üzerimde kurduğu 70 yıllık baskının sona ermesi ile ağırlık denen şey tamamen yok oluyor, ruhum bütünüyle serbest bir halde hareket ediyor ve bu insana garip bir şekilde rahatlatıcı geliyor. Merak etmeyin, burada ölümü yüceltecek değilim. Seçme hakkım olsa tek saniye daha beklemez, buruş buruş olmuş vücudumla beraber aranıza geri dönerdim. O ana dek yaşadıklarım, her şeyi plansız bir şekilde ardımda bırakışım, olacaklara dair güçsüzlüğüm, ve hepsinden öte böylesine şaşaalı bir hayatın bu kadar ahmakça son bulması, o kadar berbat hissettiriyordu ki! Yavaşça göğe doğru yükseldim. Atmosferi geçtim ve sadece gitmem gereken yere doğru ilerledim. Canlılar, doğduğunda ne yapması gerektiğini biliyor olduğu gibi öldüğünde de biliyordu muhtemelen, zira ben daha önce hiç uzay boşluğunda serbest bir şekilde seyahat etmemiştim. Zaman kavramı yavaş yavaş yok oldukça, mesafeler büyüdükçe, dünya o kadar küçülüyordu ki, teknolojimizin bir gün yeteceği en iyi mikroskop bile bırakın dünyamızı, galaksimizi bile ayırt edemezdi. Artık ortada mesafe denen bir şey de kalmayınca, yıldızlarda beni hiçliğin ortasına terk etti. Dört bir yanımı insanı çırılçıplak hissettiren tamamen siyah, simsiyah, tarif edilemeyecek derecede boş bir siyah kaplamıştı. Arkamı döndüğümde tüm bu siyahların içinde bir oda gördüm. Kapısından geçtim ve içeri girdim. Beklentim tam olarak neydi bilmiyorum ama kırmızı bir halı, kahverengi duvarlar ve sarı bir lamba tarafından karşılanmak yeterli gelmemişti. Birde o siyah sonsuzluğa uzanan bir pencere vardı elbet.

Arkamı döndüğümde kapının yok olmuş olduğunu gördüm. Ben de yine içimdeki rehberi takip ettim ve pencerenin karşısına geçtim. Az önceki siyahı bile tarif edemezken bu sefer tüm siyahlığın tamamen yok oluşunu tarif edecek, etmeye yaklaşabilecek tek bir kelime dahi bilmiyorum. Karşımda hiç durmadan form değiştiren ve tek bir renk dahi içermeyen bir görüntü vardı. Ardından pencereden baktığımda evreni, galaksileri ve dünyamızı gördüm. İnanın, tüm bu romantize edilmiş gezegen ve içindeki her bir atom o kadar değersiz ki, bir laf olsa söylemek uğruna ağzınızı açmaz, para olsa eğilip yerden almaz, insan olsa hakkında yargıda bulunma zahmetine bile katlanmazdınız! Tüm varlığıma dair ipleri elinde tutan pencere, bana ölümümün hemen ardından yaşananları gösterme nezaketinde bulundu. Cenaze törenime yukardan bir bakış atınca ne kadar kalabalık olduğunu gördüm. Gelenleri bir bir gördükçe içinde bulunduğum odanın duvarları genişliyor, tavanı yükseliyordu sanki. İş yerindeki çalışanlarım, biriktirdiğim dostlarım, tüm akrabalarım... Hepsi o gün orada beni anmak için toplanmışlardı. O an, odanın giderek genişlediği hakikatine dair hiçbir şüphe kalmamıştı içimde. Karım, oğlum, kızım... Tüm ailem kendilerini perişan ederek ağladıkça oda o kadar genişlemişti ki bir oda olduğu bile söylenemezdi artık. Duvarlar çoktan insan gözüyle seçilemeyecek raddeye gelmişti. Günler geçiyor, ismim ağızlarda dolaşıyor, tüm iyi niteliklerle anılıyor ve bütün bunları izlemek gururumu okşuyordu. Fakat anladım ki zaman, yaşayanlarınkinin olduğu gibi artık yaşamayanlarında aleyhine işleyen bir yasaydı. İlk hafta dolmadan oğlum şirketteki yeni düzeni oluşturmuş, ikinci haftaya girdiğimizde ofisi kendine göre dizayn bile etmişti. Çalışanlar zaten adımı anmıyor, sadece çalışıyorlardı. Odamdaki plaketler bile parlaklıklarını yitirmişlerdi. İşte o an, içinde bulunduğum ve tüm bunları seyrettiğim mekân yeniden bir odaya dönüştü ve duvarları artık belli olmaya başladı. Ailemin her günün her anı yasımı tutmaları beklenemezdi elbette ama içten içe bunu istiyor, böyle olacağını umuyordum. Ancak insan kalbi yine tüm acımasızlığıyla yapması gerekeni yapmış, ardında kalanı unutmuş ve yoluna devam etmişti. Yani ailem benim evimde koltuğumda oturuyor, yemekler yiyor, kahkahalar atıyordu. Bu tür anlarda tek avuntum, hiçbir şeyin anlamlı olmadığı yönündeki inancımdı. Oda gürültülü bir şekilde küçülmeye devam ediyor, duvarlar tıpkı arabayla yaklaştığım andaki gibi büyümeye devam ediyordu. Pencereye minnet duyabileceğim bir konu varsa o da bana oğlumun gerçek yüzünü göstermesiydi. Ofisimi devralan evladım oluşturduğum tüm değerleri hiçe sayıyor, çalışanlarını değersizleştiriyordu. Kendi evinde yaşanan bir sahneyi izlerken öyle yüreğim burkuldu ki! Pencere bana önce torunumu gösterdi. Çocukcağız eline bir kâğıt ve boyaları almış resim çiziyordu. Babasına hediye edeceği bu resim için tüm gün uğraştı, debelendi ve ortaya harika bir tablo çıkardı. Annesinin telefonundan babasını aradığında cevap veren olmadı. Babası az sonra eve geldi.

Torunum büyük bir heyecanla babasını çağırıyor, babası her seferinde şimdi olmaz diyerek onu susturuyordu. Çocuk en sonunda kolundan çekiştirmeye başlayınca oğlumun gözlerindeki öfkeden adeta utanç duydum. Oğlum önce kendi evladını ittirdi, ardından bağırmaya, çağırmaya başladı. Küçük çocuk ağlayarak odasına gittiğinde yemin ederim o kadar duygulanmıştım ki, eğer bir bedene sahip olsaydım torunumla beraber benimde gözlerimden yaş gelirdi. Aynı günün gecesi oğlum ve eşi arasındaki konuşmaya şahit oldum. Karısı yaşananlardan ötürü içinde oluşan rahatsızlığı dile getirmeye çalışıyordu ancak kocası bu olayın hiçbir önemi olmadığını, çok daha önemli işleri olduğunu söyleyip duruyordu. Evet, söylediğim gibi evren ölçeğinde tüm bunlar hiç bir anlam ifade etmiyordu. Ancak bir çocuğun kalbinden bakınca anladım ki, bir babanın sözü evrenden bile büyük olabilirdi. Ölümümün henüz birinci ayında evimin salonunda, oğlumun miras için çıkardığı kavgayı, annesine ve kız kardeşine nasıl davrandığını görünce ona olan tüm saygımı yitirmiş, kendi oğluma karşı ilk defa sevgiden çok nefret hissetmiştim. Diğer yandan bulunduğum oda iyiden iyiye daralmış, artık neredeyse ruhuma temas eden bir mezar boyutuna gelmişti. Penceredeki tüm görüntüler bir süreliğine tekrardan yok oldu. Ardından bir hastane gördüm. Birbirinin aynısı onlarca yeni doğmuş bebek ağlıyordu. Anne ve babaların ise gözlerinde aynı heyecan vardı. Pencere, hiçbir farkı olmayan bu odalardan bir tanesine götürdü beni.

Ruhumu aynı bebek, aynı anne ve aynı babanın karşıladığını zannederken bunun benim anne ve babam olduğunu fark etmem çok uzun sürmedi. Pek etkilenmemiştim açıkçası, pencere odadan uzaklaştı ve tekrardan dünyaya uzaktan bir bakış attık. Her saniye yeni bebekler doğuyor, yeni insanlar ebeveyn oluyordu ve o an bunların hiçbiri görmeye değer gelmiyordu. Pencere az sonra beni başka, tanıdık bir hastaneye götürdü. Ağlama sesleri eşliğinde girdiğimiz odada bu sefer ben vardım. Yanımda yatakta uzanan karım, kucağımda ise oğlum. Ellerim titriyor, oğluma olan sevgim gözlerimden bir şelale gibi taşıyor, akıp gidiyordu. O an elimde duran masum bebeğin gelecekte ardımda kalan her şeyi ezip gezeceğini bilemezdim, ancak biliyor olsaydım bile bu an kesinlikle az önce gördüğüm tüm doğumlardan farklıydı. Hastane odası ve ailem yavaş yavaş silindi. Pencereden karanlığın ortasında kalan bedenime bakıyordum. Ortalık yavaşça beyaz bir ışıkla aydınlanmaya, üzerimdeki kıyafet değişmeye başladı. Bir ödül töreninde sahnedeydim ve belli ki ofisimde duran plaketlerden bir yenisini daha alacaktım. Ödülümü aldım, eve geldim. Oğlum biraz daha büyümüş ve okula başlayacak yaşa gelmişti. Bana bir şeyler göstermeye çalıştı ama ben şimdi olmaz diyerek geçiştirdim, konuşmasına izin dahi vermedim. Pencere bana özellikle bu tür anları tekrar tekrar gösteriyordu. Bunun peşine ise ölümümden sonra olduğunu tahmin ettiğim başka bir anı, daha doğrusu sahne gördüm. Evimin bodrumunda tozlanmış bir koli vardı. Yavaşça yaklaştıkça içinde az önceki anımdaki plaketimi gördüm. Altında ise yansıtacak bir

ışığı bile olmayan, hiçbir değeri kalmamış bütün plaketlerim, başarılarım vardı. Etraf yine karardı. Sonraki sahnede evimde karımla beraber kahvaltı yapıyordum. Bitince kalktım, ofisime gittim. İşe geç kalmış bir çalışanımı azarladım, bağırdım, ittirdim... Ardından, sabah çocuğunun öğretmeni tarafından okula çağrılmış ve bu yüzden işe geç kalmış çalışanımın akşam ofisten eve dönüşünü gördüm. Adam eve gittiğinde çocuğunun odasına daldı, öğretmeninin şikâyetlerini bir bir sıraladı, çocuğa hakaretler etmeye başladı. Küçük çocuk ağlaya ağlaya evden dışarı attı kendini. Mahallesinde bisiklet süren bir çocuk gördü. Nispeten zayıf olan çocuğa bir yumruk attı önce, sonra bisikletini tekmelemeye başladı. Bisikletten yere düşen yara bere içindeki çocuk, oldukça korkmuş bir şekilde koşarak kaçmaya başladı. Ne yapacağını bilmiyor, önünü dahi görmüyordu. Sadece olağanca hızıyla evine doğru kaçıyordu. Sonra birden fren sesi duydu. Çocuk yolun ortasındaydı. Süratle üzerine doğru gelen arabanın şoförü son anda direksiyonu kırdı, duvara çarptı. Araba parçaları dört bir yana savruldu... Bu noktada artık içinde bulunduğum küçücük oda beni adeta eziyordu. Pencere yine karardı. Diğerlerine kıyasla çok daha uzun bir eforla son sahneyi oluşturdu. Evimin yatak odasında uzanan karımı gördüm. Gecenin yarısıydı ama o uyanıktı. İki kişilik devasa yatakta tek başına uzanıyor ve bu yalnızlığın üzerinde bıraktığı etki yüzündeki her bir detaydan kendini ele veriyordu. Pencere, beni yatak odasından bir otobana götürdü. Orada araba süren oğlumu gördüm. Babasının hatalarından ders almamış olsa gerek, çok hızlı gidiyordu ve kader onu da benimle aynı şekilde cezalandırmaya karar vermişti. Sonrasında ise pencere yok oldu. Dibime kadar girmiş duvarların içinde zar zor arkama döndüğümde bir kapı gördüm. Kapıyı açtım ve bahsettiğim o sonsuz siyah boşluğun içinde oğlumu gördüm. İçimdeki rehber ne diyorsa onu yaptım. Koşarak terk ettim odayı, oğluma sarıldım. Tüm ruhunu hissetmek istermişçesine içime çekmek istedim onu. İkimizde sadece hissediyorduk, ama hislerimiz ağlıyor, sanki tüm boşluğu damlalar ile dolduruyordu. Daha fazlasına ise ikimizin de ihtiyacı yoktu. Dakikalar boyunca tek kelime konuşmadan birbirimizi anladık, pişman olduk, özür diledik, affettik. Karanlık, gözyaşlarımı silmeye başladı. Biricik oğlum ise yavaş yavaş yok oldu, siyahların içine karıştı. Her tarafta onu aradım, siyahtan başka hiç bir şey yoktu. Az sonra yavaş yavaş bedenim oluşmaya başladı. Hala karanlığın ortasında, her bir tarafı sarılmış bir kutunun içindeydim. Sert bir zeminin üstünde yatıyordum. Az sonra hareket etme çabamı da bırakmıştım ki, dünyayı duymaya başladım. Ağlama sesleri, araba sesleri ve kuş cıvıldamaları... Her şeye rağmen baharı kimse tutamamıştı. Ben ise hala bu kutunun içinde, yeraltından sizi dinliyorum. Ve size yalvarıyorum ki, lütfen şunu unutmayın:
Uzaktan bakıldığında bir toz zerresi gibi görünen hayatlarımızın anlamsızlığı çok bariz olabilir. Ancak insan, bu toz zerrelerine anlam yükleyebildiği derecede insandır.

Anne

Hatice Nur Kırıcıoğlu

EDİTÖR:
MEHMET EMİN ÜNAL

bbbbbbbbbbbbbb

Ahret anne derdik ona. Ellerinde onlarca nimet olmasına rağmen huzuru bir türlü hissedemeyen nicesine inatla daimi bir huzur vardı yüzünde. Mahallenin; giriş katta, küçük bahçeli evlerinden birinde, aklı Hak Teâlâ tarafından çekilmiş oğlu Muratla beraber kalıyordu. Eşi yıllar önce vefat etmiş, diğer yavruları evlenmiş, Ahret anne ise Murat ile bir yalnızlığı mı paylaşıyor, bir yalnızlık mı yaşıyor belirsizdi. Ne zaman gitsek tertemiz ve düzenli olurdu evi. Murat abinin yaptığı onca şeye rağmen. Murat abi, babamla sohbet eder, gelenlere öyle bir zarar da vermezdi. Konuşmaya çalışırdı. Yine de evde böyle birisinin olduğu bilindiğinden yanına pek kimse gelmezdi. Şimdi düşünüyorum da babamın ki ne güzel vefaymış. Bizi Murat abi hakkında kötü konuşturmaz, korkacak olsak aklımızın almadığı bir rahatlıkla bir şey olmaaz derdi. Olmazdı da. Ahret anne bayram günlerinde bize mendil ya da çorap verir, kısa boyu, cılız vücudu ile sımsıkı sarılır halimizi hatırımızı sorardı. Yüzündeki huzura bir gıpta karışırdı. Belki her çocukta “belki Murat da...” diye başlayan cümleler kurardı içinden. Sonra bundan da utanır, böyle bir cümleyi şükürsüzlük sayar vazgeçerdi. İç çekmesinden, iç çekmesinin sonunu bir tebessümle bitirmesinden anlardık.

İkramı da eksik olmazdı mübareğin, yeni gelin gibi pervanesi olurdu evine gelenin. Dışarıdan bakıldığında içlere bunaltı veren bu hanede değme normalleri kıskandıracak bir sükûnet vardı. Murat abinin kendini iyiden iyiye kaybettiği zamanlar hariç. Babam neler olup bittiğini sorduğunda, sanki her gün işe gidip gelen oğlunu anlatır gibi bir sıradanlıkla anlatırdı olanları. Sobayı açıp çiçeklerime bakmaya gitmiştim, bir geldim nasıl aldıysa sobadan alev almış, koltuğa atmış koltuk böylece yanmış oldu. Olsun. Allah korudu, ya vaktinde yetişemeseydim derdi, evladına vefayı her şeyden üstün gören bir tavırla. Otuz yaşındaki Murat onun gözünde, yeni yeni dünyayı tanımaya ve adımlamaya çalışan bebek gibi. Nasıl kızsın, nasıl kıysın?

Etraftakilerin Murat'a da iyi geleceği baskısıyla bağrına taş basıp gitmiş Ahret anne akıl hastanesine, ancak bir sebeple kabul edilmemiş. Murat'ın da ahret annenin de canına minnet. Zaten annelerin içindeki bitmek tükenmek bilmeyen sorumluluk duygusundan kurtulmak, eğer oğlunu bir nebze daha huzurlu kılacak bir yöntem varsa onu da denemiş olmak için getirmişti. Murat’ın Yunus şiirleri okurken kaybolmuş dünyaya lazım olan aklı. Ne bir Leyla'ya ne bir paraya takılıp kalmış. Evvelden beri şiir sever, gönlünü şiirle demlermiş. Öyle büyük bir kitaplığı, klasiklerden oluşan bir birikimi yokmuş. Murat, Yunus gibi, Yunus’tan gayrısına ümmi.

Yunus’un duçar olduğu derdi öğrenince, kendi Yunus olmak sevdasına kapılmış. Ne ola bu himmet demiş, onun dolabı da inilemeye başlamış. Bu halleri gören annesi telaşa kapılmış tabii o zaman da yemekten içmekten kesilmiş Murat. Hiçbir tat alamaz olmuş. Bir hayalin ortasında yaşıyor gibi, kendisi dışındaki herkesi

bulanık görmeye başlamış. Midesi ekmek değil, kalbi aşk arıyormuş. Nasıl, nereden nereye bilmeden, kurulmuş robot gibi dünyalık görevlerini yerine getiriyormuş. Geri kalan vakitlerde gözleri göğe takılı. Küçük bahçenin kenarına çömelir çiçeklerin yapraklarına yürüyen böcekleri, toprağı saatlerce izlermiş. Ara sıra evdekilerle birkaç kelam edermiş, o kadar. Bugün geçer yarın geçer derken, kulakları yırtıp geçen bir çığlıkla bayılmış bir gün Murat. Ayıldığında hiçbir şey eskisi gibi değilmiş. Madde ile mana arasına sıkışıp kalan akıl daha fazla dayanamamış. Günden güne silikleşmiş akıl emareleri. Gelene gidene ara sıra bir şeyler söylermiş yalnızca. Kimsenin anlam veremediği, ya da kalbindeki kiri ortaya çıkacak diye anlam vermez göründüğü şeyler.

Gariptir ki, hakikate herkesten yakın olan böyle kişileri kendimizden uzak tutmak isteriz ve tüm gerçeklere yabancı kaldığını düşünürüz. Bizim göremediğimiz sahici bir aleme açık gözleriyle bu sahte dünyaya sıkışmışken kendimiz gibi makul yaşamları olsun isteriz. Değil. Onların hak ettiği de istediği de bu değil. Onlar bu dünya ile dalga geçmeye gelmişler. İstihza ile bakıyorlar.

Ahret anne, yaşadığı süre boyunca Murat'a bir Allah dostuna bakar gibi baktı. O bana Allah'ın nimeti derdi. Kendine bu kadar yakın birini ona emanet ettiğine inanırdı. Elinin tersiyle devirdiği tepsileri, yıktığı, kırdığı eşyaları gözü hiç görmezdi. Her sabah tazelenmiş bir inançla uyanır, ilk defa görecek gibi yavrusunu arardı gözleri. Bir gün Muratla gözleri buluşamadı. Murat'ın evvelden beri arzuladığı vuslata annesi ondan önce erişti. Kuş gibi bedeni hiç ağırlaşmadı. Murat gülüyordu. Safiyane sevgiyle. Sanki ilk defa o kadar mutluydu. Murat'a eşlik edecek kimse kalmayınca, sağlığında annesiyle yollarını aşındırdığı hastaneye yatırıldı. Yaptığı buğuzları, kahırları annesi gibi lütuf saymayan doktorlar günde üç kere verdikleri ilaçlarla zapt ettiler Murat'ı. Artık sadece dili dönüyor “Benim adım dertli dolap” diyordu. Yalap diyordu. Çalap diyordu.

Yine bir gün Çalap derken çilesini doldurmuş kapamıştı gözlerini.

Veysel Altuntaş ile Söyleşi

> *Binlerce hayat içinde bir hayat yaşıyorum. Binlerce hikâye içinde bir hikâye yazıyorum.*

KONUŞAN:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Merhabalar Veysel Bey. İlk sorumuza sizleri tanıyarak başlamak isteriz. Veysel Altuntaş kimdir?

1990 yılında Adana'da doğmuş, Çukurova'nın mümbit toprakları üzerinde büyümüş, okumuş, yazmış, çalışmış ve çok değerli insanlarla tanışmış biridir Veysel Altuntaş. Daha sonra Ankara'ya taşınmış ve editörlük çalışmalarına burada kurumsal olarak devam etmiştir. İyi insanlarla tanışmanın iyi bir kitap okumak gibi değerli olduğuna inanmış ve hem iyi insanlarla tanışmak hem de iyi kitaplar okumak için çabalamaya devam etmektedir. Dünyayı, "aşağıya akan bir yürüyen merdiven" olarak gördüğü için insanın sürekli çalışmak ve üretmek zorunda olduğunu sıklıkla ifade etmektedir.

Kaleminizden dökülen kurgular nasıl bir gerçeklikle inşa ediliyor. Nasıl bir yazma serüveniniz var?

Ben kurgularımı oluştururken kendime bir pencere belirliyorum. Bu pencereden yazıyorum. Yani kendimi, kurgumu, anlatacaklarımı bu pencere özelinde sınırlıyorum. Sınırlılık, bir yazar için çoğu zaman olumsuzdur aslında. Çünkü zaten gerçek hayatın sınırlılıklarından kaçmak için yazar insan. Ama ben, gerçeğe yaslanan metinler üretmek istediğim için bu pencereyi oluştururken sonsuz olasılıklar içinden bir olasılık belirlemiş oluyorum kendime.

Binlerce hayat içinde bir hayat yaşıyorum. Binlerce hikâye içinde bir hikâye yazıyorum.

Yazının kendisini nasıl yazdığım ile ilgili de bir ritüelim yok doğrusu. Ama bazen bir kıvılcım düşüyor içime. O kıvılcımı bazen harlamak gerekirken bazen kendisi çok güçlü gelip ortalığı ateş denizine çevirebiliyor. Öyle durumlarda yazmaktan başka bir çarem kalmıyor zaten.

Öykü, roman ve sonrasında yine öykü kitabınız yayınlandı. İki farklı türde yazmış bir yazar olarak öykünün ve romanın sizdeki yerini bizlere aktarır mısınız?

Anlatacaklarımızın belirli biçimlerle, formlarla aktarılması gerekiyor çünkü anlatmak dediğimiz şey bizden çıktığı anda bir biçime dönüşüyor. Bir sözlü kültür anlatıcısı, anlatısını aktarırken sözlü iletişimin imkânlarından ve biçimlerinden yararlanıyor. Yazıyla anlatan bizler de anlatımızı ister istemez bir forma döküyoruz. Zaten yazılı anlatı dediğimiz şey de burada başlıyor. Bunun içinde öykü, roman, şiir gibi farklı anlatı türleri ortaya çıkıyor.

İki türün de kendine ait özellikleri, zorlukları ve güzellikleri var. Romanda yazar kendisini daha rahat ifade

edebiliyor. Hele benim gibi kendine bir pencere çizip oradan yazmanın büyüsüne kapılmışsa roman bu anlamda daha geniş ve daha rahat bir alan sunabiliyor. Karakterlerin geçmişine, ilişkilerine, iç dünyalarına, zaman içindeki dönüşümlerine daha uzun süre eşlik edebiliyorsunuz. Fakat bu genişlik aynı zamanda bir sorumluluk da getiriyor. Çünkü bir şekilde hayatı anlatmayı iddia eden bir türde kalem oynatıyorsunuz. Hayatın genişliği, çokluğu ve karmaşıklığı ister istemez yazarı da zorluyor.

Öykü ise az sözle çok şey anlatma sanatının kendisi. Gereksiz hiçbir ayrıntıya yer yoktur onda. Hatta belki de öykünün asıl gücü biraz da burada ortaya çıkıyor.

Bence bu yüzden biçim, anlatının kendisini kuran unsurlardan biri. Yani "ne" anlattığımız ile "nasıl" anlattığımızı birbirinden bütünüyle ayıramazsınız. Bazen anlatacağınız şey kendisini bir türde bulmak ister. Bazen yazar bir türde kalem oynatmanın imkânını ve keyfini sürmek ister. Bazen de metnin kendisi, yazarı farkında olmadan belirli bir biçime doğru yönlendirir çünkü anlatı ilerledikçe biçim de onunla birlikte şekilleniyor.

Aslında bütün bunlar biçim, anlatı, yazar ve okurun birbirini etkilediği bir sarmalın içinde gerçekleşiyor. Bunları birbirinden ayırmak oldukça zor. Yazarın tercihi metni kurarken okurun deneyimini, okurun metinle kurduğu ilişki de anlatının imkânlarını belirliyor. Bu yüzden türleri kesin sınırlarla birbirinden ayırmak yerine, her birinin anlatıya açtığı farklı imkânlardan söz etmek daha doğru geliyor bana.

Ama bütün bu biçimsel tercihlerden, türlerden ve anlatma biçimlerinden daha önemli bir şey var: hikâye.

Çünkü biçimler değişiyor, türler değişiyor, yazarın anlatma biçimi değişiyor ama bütün bunların içinde hikâye yaşamaya devam ediyor. Etmesi gereken de bu. Sonuçta biz biçimleri hikâyeyi anlatabilmek için kullanıyoruz.

Dijital ve matbu olarak yayınlanan dergiler içerisinde çalışmaktasınız. Türk dergiciliğinin gidişini nasıl buluyorsunuz? Özellikle öykü serüveninde dergilerin yerini nasıl görüyorsunuz?

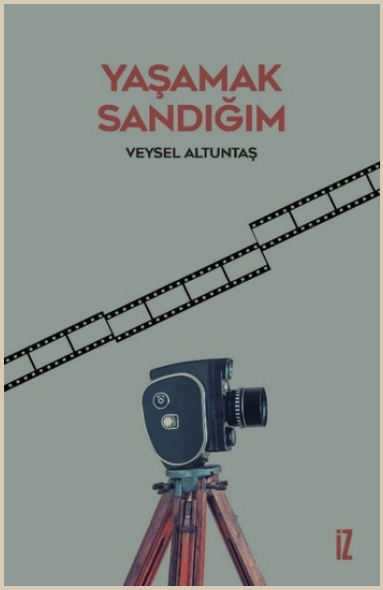
Aslında olumlu veya olumsuz iki yoruma da müsait bir durumda dergiciliğimiz. Olumlu çünkü bir şekilde var olmaya devam ediyoruz. Bir şekilde gündeme gelmeyi başarıyor dergi yazıları, tüm zorluklara rağmen. (Yeterince değil elbette.) İşte burada olumsuz durum ortaya çıkıyor. Dergicilikte asıl mesele gündem belirleyebilmek. Bir alan oluşturursunuz ve o alandan yazarlar çıkartırsınız. Okurlarınız da bu yeni yazarları tanıma fırsatı bulur. Kısacası dergicilikte bir şekilde dergi ekosistemi kurmak gerekiyor. Çünkü bu iş süreklilik arz etmezse bir anlamı olmaz.

Burada asıl mesele bence şu: Dergiler edebî kamuyu var eden asıl zemin. Bir metnin dergide çıkması demek, o metnin özel bir alandan (yazarın biricik zihninden) ortak bir tartışma zeminine girmesi demek. Okur, eleştirmen, diğer yazarlar... Hepsi aynı sayfaları okuyor, aynı isimleri görüyor. Yani bir şekilde ortak bir gündemin parçası oluyor.

Ayrıca dergiler aslında yazmaya yeni başlayanlar için çok önemli bir memba niteliğinde. Oraları takip ederek yazın dünyasının hem şu an nerede durduğunu görebiliyorlar hem de kendi yazılarının belirli bir eşiği geçip geçmediğini kontrol edebiliyorlar. Dergilerde yazılarının yayımlanması ise ayrı bir süreç. Burada da çok yönlü bir kazanım elde ediliyor bence. Dergilerde yazılarınız yayımlandıkça edebî kamunun sizi bir "yazar" olarak tanımasının yolu açılmış oluyor. Bir yerde "O ismi duymuştum." dendiğinde aklınıza dergilerde yayımladığınız yazılar geliyor. Ve tabii yazılarınızı yayımladığınız dergilere göre bir şekilde konumlanmış da oluyorsunuz. Hayata nereden baktığınız, kimlerle baktığınız da biraz buralarda şekilleniyor.

Yaşamak Sandığım kapağındaki gibi sinematografik ögeler içeren bir öykü kitabı. Geçmiş ve an çizgisinde ilerleyen anlatımlar... Öykülerinizin anlatımları akıp gidiyor. Kitabın yazım sürecine dair birkaç ipucu almak isteriz.

Yaşamak Sandığım benim ilk kitabım. Çeşitli dergilerde yayımlanmış öykülerle birlikte daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış öyküler de mevcuttu. Yazmaya başladıktan yaklaşık 10 sene sonra öykülerim kitaplaşmıştı.

İlk kitabın otobiyografik özelliklerle dolu olması hususu hep konuşulur edebiyat çevrelerinde. Bunu yazar bazen bilerek yapar bazen ise hayatın kendisi sızar öykülere. Ben, hayatın içinden süzülüp gelmiş metinleri seviyorum. Yaşamak Sandığım da öyle oldu. Gerçekle bezeli bir kurgu dünyası kurduğumu düşünüyordum. Kitapla ilgili dönüşlerin olumlu olması da ayrıca insanı mutlu ediyor tabii.

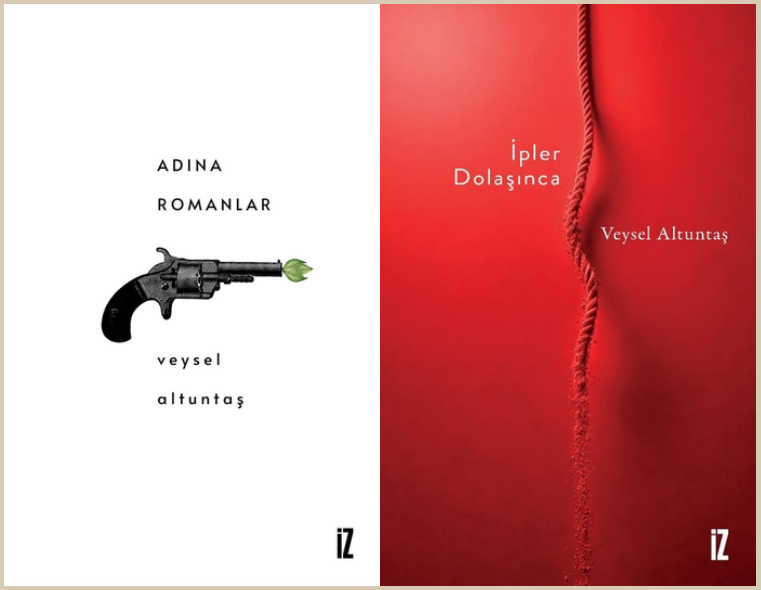
Mitat Enç öyküleri üzerine yüksek lisans tezinizi yazdınız. Âmâ bir gencin imkânsızlıklarla dolu 20. yüzyıl başlarındaki yaşam mücadelesini okuduğum Bitmeyen Gece üniversite yıllarımda hayata bakışımı çok etkilemişti. Öyküleri ise henüz açılmayı bekleyen sır dolu bir perde benim için. Ve eminim çoğu okur da Mitat Enç ismini ilk kez duyuyordur. Bizlere Mitat Enç'ten ve onun tahayyül dünyasından bahsedebilir misiniz?

Mitat Enç zor bir yaşamın içinden, fener niteliğinde üç güçlü eser çıkarmış bir yazar. Bitmeyen Gece'de hayatını öyle güzel, öyle içten anlatır ki onun kelimelerinin içi ışıklarla dolu ama sadece dünyayla arasına perde çekilmiş bir zihinden damıtılarak geldiğini anlarsınız. Lise yıllarında görme kaybı yaşayan ama buna rağmen hayata tutunmayı başaran bir adamdır Mitat Enç.

Uzun Çarşı'nın Uluları Kurtuluş Savaşı yıllarını anlatan o dönemin Gaziantep'ini âdeta bir panorama gibi önümüze seren bir kitap. Bir edebiyat eserinden, içinde bulunduğu toplumu ve yazmayı hedeflediği zaman diliminin ruhunu yansıtmasını bekleriz. Mitat Enç bunu en iyi şekilde başarmıştır. Tabii bunun yanında Mehmet Narlı bu kitabın öykü türü dışında değerlendirilebileceğini de ifade etmiştir. Türü ne olursa olsun Uzun Çarşı'nın Uluları o dönemi ve toplumun iç dünyasını yansıtan harika bir eser olarak karşımızda duruyor.

Mitat Enç, kendisini de yazının ortasına konumlandırarak anlatır. Oradadır, her şeyi görüyordur, her şeye tanıktır. Ve bunu bize öyle anlatır ki biz de kendimizi anlattıklarının tam ortasında buluruz. Bu, ancak güçlü bir kalemin başarabileceği bir şeydir.

Bu anlamda bu sorunuz ve cevabım Mitat Enç ile tanışmayan okuyucularımıza da onunla tanışma vesilesi olsun dilerim.

Adına Romanlar son dönemde okuduğum en iyi kurgulardan biri. Kurgunun nasıl gerçekle iç içe geçtiğine tanıklık edince her iyi eserde olduğu gibi hemen bitirmek istemedim. Ama bir an önce sonuna da görmek istedim. Sonda ise soru işaretleriyle dolu bir bitişe tanıklık ettiğimi, yeni bir sırrın içimde dolaştığını hissettim. Novella diyebileceğimiz eserinizin iskeletini nasıl oluşturdunuz, iskelete nasıl bir çalışmayla suret verdiniz?

Öncelikle bu güzel sözleriniz için teşekkür ederim. Adına Romanlar tüm kurgu metinler gibi bir ana hikâyeden doğdu. Oradan dallandı, budaklandı. Bu süreç yaklaşık iki yıl sürdü. Bu süreçte metinle uğraşırken hep şu soruyu sordum kendime: "Ben nasıl metinler okumaktan hoşlanıyorum?"
Bu soruyu sorduktan sonra (büyük bir temenni ile) gelecekteki okuyucularımın zihin dünyasındaki soru işaretlerinden keyif aldığımı gördüm. Çünkü ben zihnimde soru işaretleri bırakan metinlerden keyif alıyorum. Sayfa sayısı olarak az olan bir kitapta yoğunluğu fazla olan bir metin yazmak isteği içimde kıpraşıp duruyordu. Ama bunu yaparken sağlam bir zemin üzerinde durmak gerektiğini de unutmamak gerek. Bir şekilde cevapları var soruların. Ama bunu cümlelerimin izini süren okur bulsun isterim. Bir dünya oluşturmak ve okuyucuyu orada -biraz da tekinsiz bir ortamda bırakmak- sanırım biz yazarların küçük fiyakalarından sadece biri. Zaten son derece az fiyakalarımız var biliyorsunuz.

Son olarak İpler Dolaşınca kitabınızın ardından yeni çalışmalarınızın müjdesini duymak isteriz. Masanızda neler var Veysel Bey?

Çocuk edebiyatı alanında yeni bir eser yakın zamanda yayımlanacak inşallah. Ama bunun yanında uzun zamandır üzerinde çalıştığım bir ana hikâyem var. O metin nereye evrilir bilmiyorum. Evrilmesini istediğim türler var. Ama bazen hikâye kendini dayatır. Benimki biraz nazlı çıktı. Beraber yola çıkmak istiyor. Elimi tut da gidelim diyor. Uzun bir yolculuk olacağının farkındayım. O yüzden belki de biraz çekiniyorum. Ama yavaş yavaş azıkları hazırlamam gerekiyor sanırım. Çünkü dedim ya bu hikâyem biraz nazlı çıktı. Beni terk etmesinden korkuyorum.

Teşekkür ederim.

Dilsiz Yükler

Eda Ketenci

EDİTÖR:
MEHMET EMİN ÜNAL

Bahçesinde menekşenin binbir tonunu barındıran beyaz konak, mahallenin en eski sakinlerinden biriydi. Etrafını birer izbandut gibi kuşatan yeni binaların arasında, sokağa girenlerin ilgisini çekerdi. Diğer evlerden farklı olarak bu konağın arka bahçesinde, ıhlamur ağaçlarının arasına gerilmiş iplerde, her gün çamaşırlar sallanırdı. Çamaşırlardan yükselen beyaz sabun kokusu, mevsimine göre açan çiçeklerin kokularıyla yarışır; avlu, günün her saatinde kendine has bir ferahlıkla dolup taşardı.

Konağın hanımı, merhum kocasından kalanlarla eski güzel günlerin izini sürmeye devam ediyordu.

Ne var ki bu dünyada hiçbir şey aynı kalmıyordu. Aynaya her baktığında yaşlı kadın bunu bir kez daha görüyordu. Aynadaki yüzü de yaşadığı muhit gibiydi; yıllar, ikisinin de üzerinden sessizce geçmiş, geride ancak dikkatli gözlerin fark edebileceği izler kalmıştı.

Nitekim dünyada harp de çıksa fırtına da kopsa konaktaki düzen kolay kolay değişmezdi. Rutinler, senelerdir işleyen bir saat mekanizması gibi aynı titizlikle sürüp giderdi.

Kuşluk vakti, evin genel temizliğinden sorumlu Nebahat çoktan uyanmıştı. İlk işi, dün boşalttığı hasır çamaşır sepetini yeniden yoklamak oldu. İçindekileri göz ucuyla ölçüp biçti. Bugün bir makinelik çamaşır çıkacak gibiydi. Gerçi gün daha yeni başlıyordu. Akşama kadar ne olur ne olmazdı. Nebahat, "Akşam ola, hayrola" diye aklından geçirdi.

Vakit kaybetmeden çamaşırları makinenin içine tıkıştırdı. Evdeki temizlik işlerine koyulmak üzere antreye yöneldi. Aynı anda konağın hanımı, merdivenlerin ahşap tırabzanlarına tutunarak ağır ağır aşağı iniyordu. Yaşlı kadının dizlerinden yükselen sızı her adımında kendini belli ediyor, istemsizce ıhlamasına neden oluyordu.

Merdivenlerin başında Nebahat ile konağın hanımı ayaküstü selamlaştılar. Yaşlı kadın salona geçtiğinde, her zamanki yerinde küçük bir kahvaltı tepsisi onu bekliyordu. Tepsideki demli çayın buğusu ince ince havaya yükselirken, yeni dövülmüş tereyağının kokusu odaya yayılıyor, sabahın dinginliğine sıcaklık katıyordu.

Yaşlı kadın kahvaltısını ederken çalışanlarına birkaç küçük talimat verdi, ardından sessizliğe gömüldü. Öğleye doğru, Nebahat'e yanına gelmesini tembihledi.

Nebahat, günlük telaşın içine hızla daldı. Hangi işe nereden başlayacağını artık adı gibi biliyordu. Yıllarını bu konağın içinde geçirmiş, duvarlarıyla birlikte büyümüş, onunla birlikte olgunlaşmıştı. Zamanın nasıl geçtiğini fark etmemişti. İşten işe koşarken saatler sessizce akıp gitmişti. Öğle vakti yaklaşırken, hanımının verdiği vazifeyi sırtlanıp oğlunu da yanına kattı. Ardından konağın ağır ahşap kapısını bırakıp sokağa çıktı.

Kaldırım boyunca yan yana yürüyen iki siluetin sessizliğini, çocuğun merak dolu sesi böldü:

“Anne, bulutları yakalayabilir miyiz?” Çocuğun gözlerinin içi cam gibi parlıyordu. Nebahat, yere dönük bakışlarını usulca kaldırıp gökyüzünün çiğ maviliğine çevirdi. Gülümsedi.

“Tabii. Yemeklerini güzelce yersen, kocaman bir adam olursun; hatta bulutları sırtında bile taşırsın.”

Çocuk yerinde zıplayıp hopladı. Nebahat duraksadı. Başörtüsünün kenarından çıkan birkaç saç telini elinin tersiyle düzelterek yerine yerleştirdi. Bir eliyle oğlanın avucunu, diğer eliyle alışveriş arabasının plastik sapını kavradı. Ana oğul kaldırım boyunca ilerlerken gökyüzündeki beyaz bulutların yerini ağır ağır griler aldı. Kadın, sırtındaki derisi eprimiş kabanın içinde ince bir dal gibi titriyordu.

Hava iyiden bozmuş, beraberinde serin rüzgârları getirmişti. Eğilip oğlanın burnunun ucuna dokundu. Sıcaklığını koruduğunu hissedince içi rahatladı. Kendi üşümesini ise bir anlığına unuttu. Cebindeki kâğıdın ağırlığıyla yere çekiliyormuş gibi hissetti. Adımlarını hızlandırdı. Bu hafta da konak için alışverişi o yapacaktı.

Konağın hanımı kendisini daima güler yüzle karşılayan çalışanına, “Nebahat kızım, sen gidiver,” demişti. Günnaz ise içten içe buna sevinmişti. Günnaz, Nebahat’a göre oldukça iriydi; vallahi insan azmanı gibiydi. Üstelik suratsızdı. Evde yemek yapmak dışında elini hiçbir işe sürmezdi.

Ah, sağa sola koşturan kocası Rüstem de memleketten bir türlü dönememişti. “Bugün yarın geliyorum,” diyerek onları oyalayıp duruyordu. Şimdi evde olsa bu çarşı koşturmacası onun omuzlarına kalmazdı. Konağın Hanım’ı, “Bu havada oğlanı peşine takma,” diye ikaz etmişti.

“Yok, yok. Zaten çarşı şurada, gidip geliriz,” demişti Nebahat, yüzünden hiç eksilmeyen gülümsemesiyle.

Oysa listede ilk sırada Kasap Hayri'ye uğrayacaklarını görür görmez içi bulanmış, öğürmemek için kendini zor tutmuştu. "Bir hafta da mutfakta et tenceresi kaynamasa..." diye geçirmişti içinden. Ama bunun mümkün olmadığını biliyordu; evde et eksik olmazdı. Tam o sırada oğlanın, "Ben de gideceğim! Hem annem bana ibikli şeker alacak!" diye sevinçle haykırması, içine çöreklenen kasveti kısa süreliğine de olsa dağıtmıştı.

Hanımını severdi. Küçük yaşta getirilmişti bu konağa; karnı hiçbir zaman aç kalmamış, başını sokacak bir çatısı olmuştu. Ama bugün, bütün bunlara rağmen, zihnindeki düşünceler bir fırtına gibi esiyor; şimşeklerin biri sönmeden diğeri başlıyordu.

Nebahat zihnindekileri bırakıp, peşi sıra sürüklediği pazar arabasının yolda çıkardığı gürültüye odaklandı. Pazar arabası kırık kaldırım taşlarına takılıp birkaç kez sendeledi. Ana oğul yüksek katlı apartmanların önünden geçerek köşedeki taş bedestene yöneldiler. Genç kadın, sağ ayağıyla içeri adım atarken, dudaklarından koruyucu bir dua döküldü.

Sıra sıra dizilmiş dükkânlardan alışveriş listesindekileri tamamlamaya koyuldu. Eğilip çocuğa, "Yanımdan hiç ayrılmayacaksın. Eve giderken şekerini de alacağım," dedi.

Oğlan gözlerini annesine dikti ve kafasını salladı.

Önce baharatçıya uğrayıp kimyon, karabiber, tuz ve kekik aldı. Dükkânın içine sinmiş türlü baharat kokuları birbirine karışıyor, havada ağır ağır dolaşıyordu. Kekiğin keskin kokusu genzini yakınca başörtüsünün kenarını kaldırıp burnuna siper etti.

İyi ki konaktaki yemekleri o yapmıyordu. Konağın hanımı eti bol kekikli severdi.

Şarküteriden peynir, zeytin ve listedeki diğer ihtiyaçları aldı. Yan taraftaki fırından da odun ateşinden yeni çıkmış, taze ekmekler seçti. Hatta bir iki tane fazla aldı; sırf yeniden buraya gelmek zorunda kalmamak için.

Şekerci dükkânının önüne geldiklerinde oğlanın gözleri heyecanla büyüdü.

"Birazdan," dedi kadın sessizce.

Bugün bedesten, her zamankinden daha sakindi. Alışverişe çıkan insan sayısı azalmış gibiydi. Her şey pahalıydı, el yakıyordu. Konağın bahçesindeki kulübede kalmasalar; ev kirası, elektrik, su, yiyecek derken geçinmek mümkün değildi. Kıyafeti ise hiç düşünmedi bile.

Listenin en başında yazmasına rağmen kasap alışverişini en sona bırakmıştı.

Derin bir nefes aldı.

Camekanın ardında, metal kancalara asılmış derisi yüzülmüş hayvan bedenlerine tiksinerek baktı. Oğlunun elini biraz daha sıkı kavradı. Çocuk ilk kez huysuzlandı, mızıldandı. Kadın onu duymuyordu. Başını kaldırıp dükkâna girdi.

"Buyurun abla, yardımcı olayım," dedi çırak Yusuf.

Mermer tezgâhın üzerinde duran kıpkırmızı eti ince ince kuşbaşı doğruyordu. Kadının sırtından bir

ürperti geçti. Bakışları sarı duvarlardan, rutubet kokusu sinmiş odaya kaydı. Sanki Kasap Hayri birazdan arkasında belirecekti. Ellerindeki titremeyi bastırmak için kendini sıktı.

Bir an sessizlik oldu.

Sonra Yusuf konuştu: “Ustam bugün rahatsız, gelemedi. Buyurun ben yardımcı olayım.”

Kadının içindeki gerilim yavaşça gevşedi. Elindeki kâğıda baktı.

“Pirzola, kuşbaşı, kıymalık...” diye sıraladı.

Yusuf hazırladığı paketleri uzattı. Dükkândan çıkacakları sırada Nebahat’in gözleri, etlerin depolandığı metal kapıya takıldı.

Bir zamanlar eti çok severdi.

On iki yaşındayken hanımı onu kasaba göndermişti. Kasap Hayri, “Yavrum, hanımına en güzelinden verelim,” diyerek onu dükkânın arka tarafına çağırmıştı.

Sonrası zihninde hâlâ bulanık, ama bıraktığı ağırlık ilk günkü kadar canlıydı. Adamın kirli elleri, yüzüne vuran nefesi, içini kaplayan korku ve oradan kaçıp kurtulma isteği... Tam o sırada içeri bir müşteri girmiş, o da bulduğu fırsatla kendini dışarı atmıştı.

O günden sonra et yemeğinin kokusuna bile tahammül edemez olmuştu.

“Anne, elimi çok acıttın.”

Oğlanın sesiyle irkildi. Ne zaman fark etmeden elini sıktığını bilmiyordu. Nemlenmiş parmaklarını gevşetip oğlunun elini bıraktı.

“Özür dilerim,” dedi yumuşak bir ses tonuyla. Ardından, “Haydi, sana şeker alalım,” diye ekledi. Genç kadının dudaklarının kenarında yarım bir gülüş belirdi. Dışarı çıktıklarında yağmurun huzur verici tınısı duyuldu. Gökyüzünden inen damlalar, söylenmemiş sözlerin yerini tutarcasına sessizce yere düştü, metal mazgallardan aşağıya doğru süzüldü.

Gölgede Kalanlar Serisi: Erendiz Atasü

HAZIRLAYAN:
EZGİ DALAN

BİYOGRAFİ

Erendiz Atasü; öykücü, akademisyen ve eczacı. Erendiz Atasü, 1980'li yıllarda sesini duyurmuş, içten ve tutkulu bir yazar. Bu sayıda kimi konuk edeceğimi düşünürken Yakup hocamın tavsiyesiyle Erendiz Atasü'yü araştırmaya başladım. Son zamanlarda geçmişin tozlu raflarına, bireyin var olma krizine öyle takılmıştım ki; yazarın öykülerini okumak bana ilaç gibi geldi. Kendimi yazar olarak adlandıracak seviyede değilim ama bir okur olarak; okuduğum her kadın öykücüde kendimden bir şeyler buluyor, onları ruhumu besleyen, öncülük yapan yazar akrabalarımmış gibi görüyorum. Erendiz Atasü'yü okurken de aynı aşinalığı hissettim, bu his yazarın satır aralarına daha sıkı tutunmama sebep oldu.

Yazar, 1947 yılında Ankara'da doğmuş. Öğretmen bir çiftin kızı olan Erendiz, küçük yaşlarda kitaplarla sarmalanmış bir ev kuşu gibi büyümüş. Anne ve babasının öğretmen olması, evlerinde birçok kitabın hazırda bulunması ve de yazarın okumaya ilgisinin olması yazarlık zeminini hazırlayan önemli unsurlar olmalı. Erendiz, Ankara'da eczacılık okumuş, aynı üniversitede asistanlık yapmış ve akademi kariyeri asistanlıktan profesörlüğe kadar uzanmış bir yazardır. Hayatının belirli bir kısmını İngiltere'de geçirmesi dışında İstanbul-Ankara arasında geçmiş hayatı. Üniversitede eylemci gençlerden birisi olan Ergin Atasü ile evlenmiş, bu evlilikten Reyhan isimli bir kızı olmuş. Ve de anladığım kadarıyla 1980'li yılların ortasında eşinden boşanmasının ardından edebiyata daha sıkı sarılmış, içindeki okuma ve yazma aşkını diri tutacak cinsten eserler yazmaya devam etmiş.

Erendiz Atasü'nün ilk öyküsü olan "Balkon Saati" Edebiyat 81 adlı dergide çıkmıştır. Seksenli yıllarda etkin bir yazarlık gösteren Erendiz farklı türlerde eserler ortaya koymuş ve birçok ödül kazanmıştır. Yazarın öyküleri: Kadınlar da Vardır (1983), Lanetliler (1985), Dullara Yas Yakışır (1988), Onunla Güzeldim (1992), Taş Üstüne Gül Oyması (1997), Uçu (1988), İncir Ağacının Ölümü (2008), Hayatın En Mutlu An'ı (2010), Kızıl Kale (2015) şeklinde sıralanabilir.

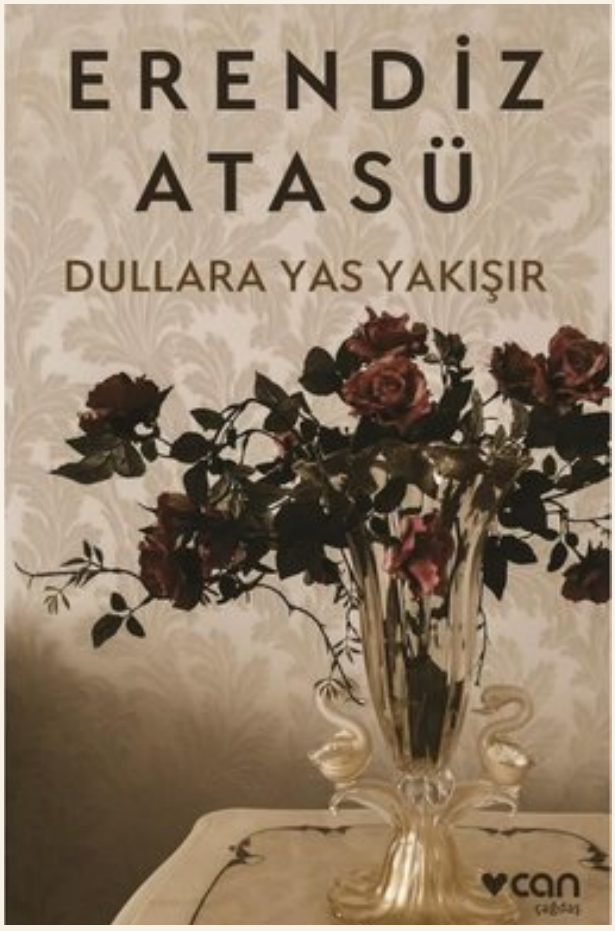
Yazarın biyografisini okurken edebiyat dünyasına girdiği dönemlerde kendisini "Feminist bir yazar" olarak adlandırdığını görmüştüm. Nitekim ilk öykü kitabının adı "Kadınlar da Vardır". Yazar bunu yaparken Feminizmin güçlü, bağıran sesini kullanmadığını, içinden kadın olmanın duyarlılıklarını dillendirmeyi tercih ettiğini söylemek mümkün. Yazar, ortaya bir eser koyarken az ya da çok kendi yaşantısından, duygu ve düşüncelerinden çıkarımlar yaparak yol alıyor. Sanırım aynı hassasiyet ve aynı düşüncelerle yazılmış öyküler bu yüzden dikkatimi çekiyor ve okumaktan keyif alıyorum. Ama sanılmasın ki yazar sadece kadın olmanın hassasiyetlerini eserlerine taşıyor. Okuduğum öykülerde kadın anlatıcı hakim olsa da bu anlatıcılar bazı öykülerde karakterlerin hayatlarının aktarılmasında "yansıtıcı" olarak rol alıyor. Bu öykülerde işçiler, komşular, bekar erkekler, sarhoşlar, aşk acısı çeken insanlar, sınıf ayrımlarından muzdarip olanlar, yaşlılar, hastalar, pek çok farklı durum yazarın öykülerinde anlatılıyor. Özellikle kadının yazar konumunda olduğu ve ona birilerinin hikayelerini anlattığı öyküleri sevdim.

Yazarın içten bir anlatımı var. Satır aralarını sıklaştırıp laf kalabalığına boğmuyor okuru, anlatacağını beş-on, en fazla (bir iki

öyküde var bu) otuz sayfada anlatıp başka bir öyküye satır başından devam ediyor. Her öykü başka bir insanlık durumunu içten; bazen hüzünlü, bazen trajikomik bir şekilde verip yoluna devam ediyor.

Dullara Yas Yakışır

Dullara Yas Yakışır, yazarın çıkarmış olduğu üçüncü öykü kitabı. 1988 yılında çıkmış bu öykü kitabında beş bölüm, toplam on dört öykü bulunmaktadır. Öykü kitaplarında genellikle benzer temalar içeren öyküler aynı kitapta toplanır, bazı öykü kitaplarında baskın tema aynı zamanda ortak temadır, bu öykülerden birkaç ayrı öykü genelin dışına çıkarak parlamaktadır. Erendiz Atasü'nün öykülerinde sıradan bir hayatın normal anları parça parça anlatılmakta ama farklı olan durum; her öykü kendi teması içinde farklı başlıklarda anlatılıyor. Yani normalde, belki başlıksız bir şekilde on dört öykü sıralanabilir ancak Erendiz Atasü, bu öyküleri ana temalarına göre sınıflandırarak kitaplaştırmış. Örneğin bu kitaptaki bölüm başlıkları: Aşka Dair, Yalnızlığa Dair, Ve Kadınlara Dair, Çocukluğumu İstiyorum Çocukluğumu Verin Bana ve Dullara Yas Yakışır şeklinde sıralanmış. Bu durumda okuyucu, öyküyü okumaya başladığında önden bir hazırbulunuşlukla okumaya başlıyor.

Bu sınıflandırma çok gerekli mi bilemedim ama gördüğüm kadarıyla çoğu kitabında böyle bir yol izlenmiş.

Erendiz Atasü, bu öykü kitabı için, asıl sanatçı kimliğini bulduğu kitap olduğunu söylüyor. Yazarın yayınlamış olduğu ilk iki kitabını okumadım ancak bu kitabın, yazarın genel olarak benimsediği yolu kavrayabilmek için yeterli olduğunu düşünüyorum. Her öykü, yazarından izler taşıyarak varolur. Bu öykü kitabını bitirdiğimde yazarın açık ve içten anlatımı sayesinde, hiç tanımadan onu tanıdığımı hissettim mesela.

Kitabın içindeki öykülere gelirsek, içinde yer aldığı bölümün başlığı okuru bir temaya yönlendirse de bazı

öykülerde okuru şaşırtan, gülümseten ve hüzünlendiren kısacası okura duygusunu geçirebilen öyküler var. Aşka Dair bölümünden "Can Yoldaşı" adlı öykü, eşlerini kaybeden iki orta yaşlı insanın görücü usulü evlenmesini, çocukların bu evliliğe olan tepkisini anlatıyor. Öykünün başında eve gelen üvey annenin bir dram örneği olarak despot bir kadın olması beklenirken aksine tamamlayıcı ve sevgi dolu bir kadın olduğunu görmek bence bir okuru hafiften ters köşe yapabilir. "İnci, Satı, Erhan ve Durmuş" adlı öyküde isimden de anlaşılabileceği üzere dört kişinin birbiri içine girmiş hayatını anlatıyor. İnci ve Erhan evli ama mutsuz bir çift. Satı, İnci'nin evine temziliğe geliyor, tıpkı abla ve kardeş gibiler. Durmuş ise eve gelen boyacı. İnci, Satı ve Durmuş'u izlerken kendi hayatındaki noksanlıkla yüzleşiyor.

Ve Kadınlara Dair adlı bölümde yer alan "Yaşlı Bir Genç Kız" benim en sevdiğim öykülerden birisi oldu. Yirmi dört yaşında durmadan ders çalışan bir kızın ruh hali, aile yaşantısı anlatılıyor. Öyküdeki yalnızlıkları şu alıntıyla aktarmak isterim:
"Kitaplar anımsatır, düşünmek, duyumsamak anımsatır dünü; ayrımsatır bugünü; düşletir yarını... Sığınacak yer, kaçacak delik bırakmaz insana... Nereye kaçabilirsin ki? Bir deliğe insan sığar mı? İnsanlığımızdan mı vazgeçeceğiz, bir yere sığınabilmek için küçüle küçüle... Bazen, iki çılgınlıktan birini seçmekten başka özgürlüğüm yok sanıyorum. Ya herkese benzeyip boş ve anlamsız bir özdeşlikte yok olup delirmek; ya da kimseye benzemeyip yalnızlık içinde boğulup delirmek... Her şeyi unutmak isteyen insanlarla nasıl yaşayacağım?"

Çocukluk anılarıyla ilgili yazılmış öyküleri ise anlatıcının yetişkinlik hayatından çocukluğuna dönük bir anlatımla aktarılmış öyküler. İlki "Kayısı Gülü" bu öyküde çocukluğunu İstanbul'da denize bakan bir yalıda kalabalık bir şekilde geçiren bir kız çocuğunun ailesinin dağılması, ilk gençliği, evliliği ve kızıyla olan ilişkisi anlatılmakta. İkinci öykü "Kiraz Dalları" Ankara'da orta halli bir ailenin kız çocuğunun sessiz sedasız büyüdüğü ev, maddi durumlarının bozulması kısaca renksiz geçen çocukluğunun yetişkinlikte aynı yalnızlık ve sessizlikle ilerlediğini gösteren bir öykü. Şu alıntı öyküyü özetlemektedir: *"O sessiz evlerde büyüyen çocukların otuz yıl sonra kendi yalnızlıklarında bangır bangır bağırttıkları televizyonlarının eşliğinde birbirlerini bile duymadan safa çatacaklarını kim bilebilirdi?"* Her iki öyküde de dikkatimi çeken, iki ayrı öykü karakteri olan Ayten ve Seçil'in

son sayfalara kadar isimsiz bir şekilde kendilerinden bahsetmeleri, daha sonrasında öyküyü bitirme noktasında kendi kimliklerini ilan etmeleri oldu.

Kitaba adını veren öykü "Dullara Yas Yakışır" hayata karşı yenilgileri olan üç kadının birbiriyle kurdukları dostluğunu anlatıyor. Öyküyü ilginç kılan kısım, Fikriye abla ve Nermin adlı karakterin, Hakkı Çalışkan isimli bir karaktere aşık olmaları, Fikriye'yle ayrılan Hakkı, Nermin'le beraberken onu da aldatınca Fikriye abla, Nermin ve anlatıcı sıkı sıkıya birbirine sarılıyor. Onların hikayelerini anlatmak da anlatıcıya düşüyor.

Ben bu kitaptaki öykülerini genel olarak sevdim. İnsanlığın farklı durumlarını, farklı karakterlerle aktaran yazarın belki de her öyküsünde görülen güçlü kadın karakterleri, geçmişe dönüş unsurları, eski aşıklar, bolca yalnızlığın yer aldığı öyküleri okuması oldukça zevkliydi.

İncir Ağacının Ölümü

Erendiz Atasü'nün 2008 yılında çıkarmış olduğu İncir Ağacının Ölümü adlı öykü kitabında yazarın belirli bir yetkinlikle, daha çok olgunluk döneminde kaleme almış olduğu öyküleri bulunmaktadır. Okurken sanki yazar nasıl yaş alıyorsa anlatıcısı da aynı yaşı alıyormuş, öykünün yazarıyla anlatıcısı aynı yaştaymış hissini aldım.

İncir Ağacının Ölümü adlı öykü kitabı, öykülerde geçen temalara göre sınıflandırılmış, üç başlık, on bir öyküden oluşmaktadır. Öyküler, bu kitabın da okuyucuda bırakacağı hislere göre sınıflandırılmış: gülünesi, buruk ve karanlık öyküler şeklinde.

Gülünesi öyküler, başlığı altında ilk sırada okuru, kitaba adını veren öykü karşılamaktadır. "İncir Ağacının Ölümü Üzerine Tuhaf Bir Soruşturma" adlı öyküde Nuran ve Fikret adında emekliliğini yaşayan bir çiftin aldıkları yazlık ve bahçelerine diktikleri boy vermeyen incir ağacı asıl meseledir.

Yazlıktan döndüklerinde ağaçlarını ölmüş bulan çift, bunu kimin yapmış olabileceğini araştırmakta ve ironik bir şekilde yakındaki insanların tutanaklarına başvurulmaktadır. Bu gerçekten çok sevimli bir öyküydü. Aynı bölüm içerisinde yer alan "Kapıcı Zebercet'in Önlenemeyen Yükselişi" adlı öykü de ironik, okuması zevkli, üstü kapalı eleştiriler içeren iyi bir öyküydü. Ben en çok bu bölümde yer alan ironinin yüksek dozda kullanıldığı öyküleri sevdim.

Buruk Öyküler, başlığındaki öyküler ise okura "ah be!" dedirtecek cinsten öyküler. "Operada Bir Gece" adlı öyküde yaşını almış bir yazara belki de yapılan bir şaka, trajik bir şekilde yazarın çıktığı en büyük sahneyi anlatmaktadır. "Aynı Şarkı" adlı öyküsünde eski sevgilisine kavuşamayan bir adamın yarım yamalak hikayesi anlatılıyor.

Karanlık öyküler ise adından da beklenebileceği üzere içerisinde sırlar barındıran, gerilimi içinde taşıyan ama korkutmayan, psikolojik gerilimler barındıran kısa öykülerden oluşuyor. "Sır" adlı öyküde, üniversitede akademisyenlik yapan abla kardeşin bir öğrenciyle aralarında yaşanan gerilim; "Hayat Bir Rüyadır" adlı öyküde yazlıkta uyuyakalan bir kadının rüyasında gençliğini yeniden yaşaması; "Özlemek" adlı öyküde boşanan bir çiftin yıllar geçmesine rağmen birbirlerini özlemesini ama asla geri dönmemesini; "Kayma" adlı öyküde çocukluk arkadaşı olan Meriç ve Esin'in yılları aşan, zamanla kopan arkadaşlık ilişkisini, iş hayatlarını anlatmaktadır.

Erendiz Atasü, okuması zevkli bir yazar. Sade anlatımının yanında bazı öykülerinde yaşanan olayın dışında bir anlatıcı olarak konumlandırdığı karakterlerle zaman zaman "yansıtıcı" rolünü oynamakta da oldukça iyi. Öyküleri, insanlık durumunun farklı hallerini, hayatın içinden olağan durumları, farklı kişilerin bakış açısından anlatıyor. Anlatımı zorlayan, okurun kafasını kurcalayan hiçbir anlatıma yer vermeden akıcılığı sağlayan yazarın, öyküleri kesinlikle okunmalı.

Bir sonraki gölgeden kalanlar serisinde görüşmek dileğiyle, esen kalın...

Kar Küresi

Furkan Buğra Kumaş

EDİTÖR:
EZGİ DALAN

Bilmiyordu. Dünyada bir seveni olup olmadığını, kapısı çalınca ardında sevdiği birinin çıkıp çıkmayacağını, yatıp uyuduğunda kâbus görmeden bir gün geçirip geçirmeyeceğini bilmiyordu. Sadece ve sadece bu dünyada kimileri için bir yük olmaktan başka bir şey değildi kendi nezdinde. Diğerleri farklı düşünsün düşünmesin, onun için her şey apaçık ortadaydı.

Yaşar, İç Anadolu'nun ufak bir kasabasında doğmuştu. Anası babası ona bu ismi ilk çocukları olması sebebiyle uzun yaşasın diye vermişlerdi. Eminim ki o gibi birçoğu da bu sebeple aynı isme sahipti. Daha ufak bir çocukken babasıyla besiler arasında koşup eğlenirdi, öğrenirdi. Annesi ve babasının zorluk çektiklerini ve kasabalının da çenesinin ne kadar düşük olduğunu bildiği için onlara hep destek olmaya, yüzlerini kara çıkarmamaya çalışırdı. E bir de çalışmasaydı da it kopuk olsaydı... Neyse ki yıllarca çalıştı çabaladı. Hem okudu hem de para kazandı. Ailecek pek mutluydular. Anasının gözlerindeki ışıltı gün geçtikçe artıyor, babasının ağzı kulaklarına varırcasına gülüyordu. Yaşar bazen o zamanlara dalıp gittiğinde hayatın ne kadar tozpembe bir yalandan ibaret olduğunu fark ediyordu. Oralarda hiç bilmeden, öğrenmeden ne kadar da huzurlu olduğunu fark ediyordu. Unutamadığı şeyler pek çoktu: yeni pişmiş gözleme kokusu, taze bal ve kaymak, ocakta kaynayan süt, fırında pişen börek, dışarıda kokan tezek, kış akşamları gürül gürül gümbürdeyen o soba ve insanın iliğine kemiğine işleyen o ayaz. Hepsi gözlerinden birer birer dökülen ve yakan gözyaşlarıyla mazide kalmış birer anıydı artık, bir dagerotip. İstanbul'a okumaya gittiğinde bütün kasabalı onu tebrik etmişti. Ne de olsa bir ziraatçı olacak ve kasabadaki herkesin tarlasına tapanına yardımcı olacaktı. İşler her

zaman böyle erkenden kestirilir atılırdı bu topraklarda. Ne o işi yapacak adam sorgulanırdı ne de iş. Birisi bir şeyi biliyorsa biliyordu. Yaşar bunları bile bile gitti ama işleri pek yolunda gitmedi. Her ne kadar prensip sahibi bir insan olmaya çalışsa da nefsini köreltememişti, yıllarını geçirdiği İstanbul onu kirletmişti. Eli yüzü düzgün olan Yaşar, bir gün kasabaya dönmeye karar verdiğinde habersizce İstanbul'dan bir otobüsle ayrılmış ve yeni bir sayfa açmak istemişti. Diplomasını alıp işini icra edemeyeceğini fark edince bir buçuk yıl boyunca denizde köpürerek yükselen dalgalarla boğuşmuştu. Denizden de nasibini alamayınca dönüyordu kasabasına, belki bir ihtimal hayata tekrardan tutunmak ümidiyle.

Karanlığın çöktüğü vakitte inmişti kasaba meydanına. Taksiciye ücretini ödedikten sonra elindeki ve sırtındaki çantalarla soğuk havayı içine çekip sinüslerindeki soğukluk hissiyle beraber dışarıya beyaz bir bulut gibi geri salmıştı havayı. Kasaba meydanı eskisi gibi boş ve sessizdi. Ortada duran saat kulesi bütün heybetiyle geceye bir deniz feneri gibi parlıyordu, sanki kaybolmuş denizcileri kurtarmaya çalışır gibi bir hali ve duruşu vardı. Saate derin derin baktıktan sonra usulca evin yolunu tutmuştu ancak gece olmasından mütevellit ailesini korkutmamak için beklemeyi düşündü. Soğuk, her geçen dakika daha da dayanılmaz hale geldikçe kapıyı çalmaya yeltendi. Elini kaldırdı ama o kuvveti bulamadı kendinde. Ne diyecekti yüzlerine? Başaramadım mı yoksa olduramadım mı? Kafasında bu sorularla boğuşurken evlerinin önündeki çardağa oturmuştu. Gözleri mehtabın ışığıyla kapanmaya başladı.

Gece yalnızlık parlayanyıldızlar samanyolugalaksisi kuşsesleri gecebülbülü gülenkumru uzaklardangelenses dindirici mutluluk acıbirkoku korkunçbirgörüntü alevleriçindebirağaç uzakta koşmak koşmak yorulmak yetişememek rüzgar doğanınacıdolubağırışı dahahızlısesenrüzgar soğuk üşümek hissetmek karga omuz gaak!

Uyandı ve telefonunu açıp saate baktığında günün doğmasına az bir zaman kaldığını görmüştü. Zaman su gibi akıp geçiyordu. Bilmem kaç yıl evvel bu çardakta mahalleli teyzelerle birlikte dedikodular dinliyor ya da karşı komşu Ali amcaya işlerinde yardım ediyordu. Bahçedeki çiçeklerin çoğu soğuktan yok olmuştu. Çardağa kazıdığı ismi hâlâ olduğu gibi duruyor ve ona geçmişten göz kırpıyordu. Evin dış duvarı onun yokluğunda boyanmıştı. Kasabaya kaldırım taşları döşenmiş, havası değişmişti. Kasabası artık o eski kasaba değildi. Zaman işte bu kadar hızlı geçiyordu. Hatırladığı çoğu şey eskide kalmıştı artık. Ne o Yaşar kalmıştı geriye ne de onun masumiyeti. Çantasından bir kar küresi çıkarmıştı. Üstünde bilmediği bir dilde bir şeyler yazılıydı ama yıllardır yanından ayırmamıştı. Dayısından geriye kalan tek şey buydu çünkü.

Dayısı daha Yaşar küçükken sırra kadem basmıştı. Ercüment'in bazı hâl ve

tavırları kasabalıyla uyuşmazdı. Kendini çok klişe kişiliklere bürür, bazen Tarık Akan olur kasabalı kızlara kaş göz ederdi, bazen de Tatar Ramazan gibi ortalıklarda dolanırdı. Kasabalı zaten "deli" demeye başlamıştı. Ablası ne kadar vursa da dövse de akıllanmadı ta ki o gün o kötü olay olana kadar.

Ercüment'i kasabanın dışında ağzı yüzü dağınık halde bulmuşlardı. Ramazan amca onu şehrin meydanına kadar traktörüne atıp getirmişti. Kötü haber tez yayılır derlerdi, doğruymuş. Tez yayıldı ve ablası koşa koşa kasaba meydanına geldi. Etrafa bağırdı, ateş kustu: "Ne dimeye gardaşımı alıp da meydana bırakırsınız be insafsızlar. Şuracıkta sağlık ocağı var!" Kimin umurunda. Sonra elinden kolundan tuttular da götürdüler sağlık ocağına. Ağzından akan kanlar yerleri al renge boyadı. Üstündeki gömleğin yakası yırtıktı ama en kötüsü bir gözü tamamen kapalıydı. Doktorlar gerekli tetkikleri yaptıktan burada yardımcı olamayacaklarını acilen şehre gitmesi gerektiğini söylediler. Şehre vardıklarında bazı şeyler için çok geçti. Artık bir gözünün kör olduğunu saptadılar. Kafaya aldığı darbelere bağlı akli dengesinde konuşmasında problemler olabileceğini söylediler. Kimse ona bunun neden yapıldığını bilmiyordu. Sonradan ortaya çıktı ki karşı kasabadan bir kızla görüşüyormuş Ercüment. İkisini beraber tarlada yalnızken yakalamışlar. Ağızlarından çıkan kelimelerin şu olduğu söyleniyormuş: "Kasabamızın namusuna göz mü diktin lan sen?" Bunu duyan kasabalının da ağzı durmadı da Ercüment'i her yerde ırz düşmanı olarak andılar. Ablasının kulağına gitti bu laflar. Dobra kadın geri adım atmadı. Kardeşine bu lafları diyenlerin ağzının payını verdi. Kasaba meydanında: "Benim gardaşıma ırz düşmanı diyeceğinize kendi çoluğunuza çocuğunuza, uçkurunuza bakın önce ahali! Hadsizler sizi! Lafa gelince kolay tabii!" Bazıları ablasının üstüne yürümeye falan kalktı. Kasabalı o günden sonra Ercüment'in adını bir daha ağzına almadı. Ercüment az buçuk düzeldi ama eskisi gibi olmadı. Bir ara İstanbul'a gitti iş için ama kısa sürede geri döndü. Kadroları dolmuş meğerse. Oradan bir ufak hediye olarak kar küresi getirmişti Yaşar'a sonra da: "Ben gibi olma sakın. Tamam mı, yeğenim?" demişti. Bir hafta sonra ortadan kaybolmuştu. Jandarmalar her yeri alt üst etse de hiçbir iz bulamamıştı. Kayıtlara kayıp olarak geçmişti ve yıllar sonra ise ölü. Yaşar'ın anası bunu kendine yediremedi. Günlerini, yıllarını ağlayarak geçirdi. Annesinin emaneti olan gardaşını koruyamamıştı.

Bir anda kapının açılma sesini duydu. Arkasına döner dönmez babasını atletle ve silahla karşısında buldu. Babası oğlunu görünce şaşırmıştı. Keskin bakışlı kaşları yumuşamış, silahını yavaşça indirmişti. Koruyucu bir ses tonuyla:

-Oğlum! Senin ne işin var buralarda?

-Sana da merhaba baba. Geri geldim işte. Hiçbir şey olmamış gibi geri geldim.

-Ne diyon oğlum sen? Niye geri geldin? İşin yok muydu senin?
-Hiç olmadı baba. Birçok farklı işim oldu ama işim olmadı.

Babası oğlunun sırtını sıvazlayarak içeri aldı. Salona geçtiler. Salon hâlâ aynıydı: koltuklar, sobanın yeri, perdeler, televizyon, danteller. Her şey yerli yerindeydi. Yaşar bunları görünce mutlu oldu. İçeri girer girmez babası Yaşar'ı daha net gördü. Yüzü gözü değişmişti. Saçı ve sakalı uzamış, yüzüne halkalar takmış, montunu çıkartınca kolunda gözüken dövme ile bambaşka bir insan olmuştu. Sabah Ezanı okunmaya başlamıştı. Babası abdest almak için lavaboya giderken annesi uyandı ve salonda Yaşar'ı görünce korkuyla: "HASAN!" diye bağırdı. Yaşar annesini sakinleştirmeye çalışsa da beceremedi çünkü annesinin gözünde o Yaşar değildi. Namazdan sonra uzun uzadıya konuştular ve ikisinin de yüzlerinde az da olsa bir hayal kırıklığı vardı.

Namazlarını kıldıktan sonra Yaşar'ın yanına koşa koşa geldiler. Anası haliyle çökmüştü. Hâlâ kolunda dayısının kaybolduğu günden beri takılı duran bilekliği gördü. Sağ elinde yeşil bir akik yüzüğü vardı. Sol elinde alyansı hâlâ duruyordu ama biraz bollaşmıştı. Parmakları hafiften bükülmeye başlamış kemikleri belirginleşmişti. Sırtı eskisinden daha kambur, daha yassı duruyordu. Babasının başında ak çimler bitmişti. Tek bir tane bile siyah kalmamıştı. Kilo almıştı ama karnının akıl almaz şişliği Yaşar'ı korkutmaya yetmişti. Parmaklarında ne bir yüzük ne de başka bir şey vardı. Yüzünde pürüzler oluşmaya başlamış, burnunun üzerindeki gözenekler gözle görülebilir hale gelmişti. Çocukken geçirdiği gül hastalığından kalma yara izleri hâlâ yerli yerindeydi. Bıyığındaki sarılık azalmıştı. Kısa bir sohbetle hasret giderdikten sonra hafif rutubet kokan kerpiçten duvarlı, ufak tahtadan bozma bir yazı masanın, yorganlarla dolu yüklüğün ve gömme dolabın da bulunduğu o tozlu odaya tekrardan girdi. Bu odada birçok şey yaşamıştı. Derin bir nefes aldı ve o eski günlere geri dönmek istercesine gözlerini kapadı. Uzun sürmedi çünkü anası yatağını hazırlamıştı. Aynı eski günlerdeki gibi kafasını yastığına koydu ve derin bir uykuya dalmaya çalıştı. Dışarıda gün ağarıyordu. Güneş yavaş yavaş bir nehir gibi gecenin maviliğini turuncu renkleriyle kırıyor, yumuşatıyordu. Kafasını yastığına koydu.

koku parfüm odunumsu soğuk boşluk süzülmek görmek bağırmak duyuramamak sallantı beyaztaneler tanıdıksimalar uçmak bulantı korku altıncıhis ter soğukter uyan dürtenkocamanbirel kolundaoluşaniz uyanuyan

Kan ter içinde annesinin dürtmesine uyandı. Annesi kahvaltı hazırlamıştı. Mutfaktan gelen sucuk kokusu ile gelen ağır tereyağını yıllardır tatmamıştı. Ağızda bıraktığı o acımtırak tadı bile özlemiş hemencecik ekşi mayalı ekmeğini daldırmıştı. Derin bir nefes aldı ve gözlerini kapatarak bekledi. Ağzına attığı ekmek ve sucuğun her bir

zerresinden öyle bir tat almak istiyordu ki bir daha unutmasın. Annesi ile hasbihal etti sonra da kalktı kasaba meydanına gitti. Kasaba meydanı her zamanki gibiydi. Amcalar hâlâ bıraktığı gibi kahvede oyun oynuyorlardı. Kış vakti tarlada iş de pek yoktu. Bekliyorlardı. Onu gören kasabalı garipsercesine bakıyor, resmen bakışlarıyla iğneliyorlardı. Yaşar'ı gören: "Gâvur mu oldun lan sen?" "Atayist misin olum, bu ne hâl?" gibi sorularla dalga geçmeye başlamıştı. Yaşar pek aldırmıyordu ama babası Hasan'ı ise kahvede aşağılarcasına laflara tutmuşlardı. Neymiş efendim bir baba evladına nasıl olur da küpe takmasına izin verirmiş. Hasan zaten mahsulden verim alamamıştı o sene. Sinirliydi, düşünceliydi, karamsardı. Şimdi bir de beslemesi gereken bir boğaz da gelmişti tekrardan. Hepsi üst üste gelmiş ve Hasan da dayanamayıp bir hışımla: "Ulan bilmiyor muyuz sizin dağlarda yediğiniz naneleri, he? Çobanların ağzından düşenlerin bini bir para. Gelmiş karşımda bana, benim oğlum hakkında ahkâm kesiyorsun. Hadsizlik yapma pezevenk! Ayağımın altına alırım," diyerek kahvedekileri kalaylamıştı. O günden sonra da kahveye uğramadı zaten. Bu lafları hazmedemeyen bazıları ise eşkıyalık yapıp Hasan'ın evini taşlamışlardı. Taşlardan birinde de not vardı. Notta aynen şunlar yazıyordu: "bir daha aZını açarkEn dikkaT Et. soNuçlarıNa KaTlaNırsıN." Hasan sinirden yüzü kıpkırmızı kesilmiş bir şekilde evdeki koltuğa yığıldı ve karşısında kırık duran camdan gözüken dolunaya baktı. Gözlerinden akan yaşlar ay ışığıyla parlayıp gecenin içerisine karışırken Yaşar dışarı çıkıp kimler attığını bulmaya çalışıyordu. Anası ise Hasan'ın bileklerini kolonya ile ovuşturuyordu.

Anadolu kimi zaman can yakardı. Dış görünüş, fikirler ve düşünceler buralarda çok değişik değildi. Değişik olursa ya "Gominist" ya da "Vatan haini" olursunuz. Böyle anlarda Yaşar yanından ayırmadığı kar küresini çıkartır bakardı. Salladıkça her bir parçanın havada narin süzülmesiyle bir an olsun huzur bulmak, herkesten uzaklaşmak isterdi. Oturduğu camdan dışarı bakarken hep aklına dayısı gelirdi. O şakacı mizacıyla onu hep güldürmesi, ona dondurmalar aldığı günler. Hiç unutamadığı bir anısı vardı. Bir keresinde onu Lunaparka götürmüştü. İlk defa o gün kasabanın dışına o zaman çıkmıştı. O Lunaparkta çarpışan arabalara bindiler, pamuk şeker yediler, peluş oyuncak kazandılar. Hatta dayısı ona otobüs duraklarına giderken eskiden sokaklarda ayı gezdirdiklerini ve onları oynattıklarını anlatmıştı. Tam da dayısı ona bunu anlatırken hiç beklenmedik bir anda kenardan çıkan adamlardan birisi dayısının koluna girdi: "Nasılsınız, Ercüment Bey? Bir iki dakikanız var mıdır?" diye sordu adam pişkin bir gülümseme ile. Dayısı onların kim olduğunu ve niyetlerinin ne olduğunu da biliyor gibiydi. Yaşar korktu: "Dayıcım korkma tamam mı?

Bunlar benim arkadaşlarım" dedi ama bir yandan da korkuyla Yaşar'ın gözlerinin içine baktı: "Sen şimdi geç şu banka otur ben hemen geliyorum," dedi ve adamlarla beraber köşede konuşmaya başladı. Döndüğünde ise dayısının kafasından terler akıyordu ve gülümsemesi gitmişti: "Bu arkadaşlarımı gördüğümüzü annene söylemek yok tamam mı, dayıcım?" diye Yaşar'a tembih etti ve yola koyuldular. Yaş yaşı ufaktı ama söz dinleyen bir çocuktu. Annesine hiçbir zaman o günü anlatmadı ama aklında üstünden yıllar geçmiş olsa bile dayısının kayboluşunda o adamların bir parmağı var mıdır diye soruyordu. Bir ara onları bulup konuşmayı bile düşünmüştü ama anlamsızdı çünkü hayat bir film değil bir kar küresiydi. Dünya aslında bir kar küresi kadar ufaktı. İnsanlar da bir o kadar ufak fikirli.

Aradan geçen aylar sonra bir ilkbahar günbatımında arkadaşına arabayı kenara çektirtti. Uzun süredir şehre gidiyor iş arıyordu. Üzerinde eskitemediği takım elbisesiyle her yere gidiyordu. Saçını sakalını kestirmişti. Gün, yeni yeni bozdan yeşile çalan topraklara ardında tarif edilemeyecek hisler bırakarak veda ediyordu. Arkadaşıyla indiler arabadan ve yol kenarında oturdular. Esen karayel rüzgarları onlara nazik bir anne şefkatiyle okşarken Yaşar unutamadığı bir anısını hatırladı. Bir gün arkadaşlarıyla beraber tarlada çalışırken Mithat bir anda yılan görünce kız gibi bağırmıştı. Sonra da kalkıp: "Neye gülüyorsunuz amına goduklarım, gomik

mi?" diye gülerek sitem etmişti. Ne de olsa gençlerdi o zamanlar, vücutları diri, zihinleri ileriye bakan gençlerdi ama sadece biri bu çukurdan kaçma şansı yakalamıştı. Nitekim o da gerisin geri dönmüştü. Belki de burası kaçışı olmayan bir hapishaneydi ve burada olmaktan başka bir çaresi yoktu. Bu hikâyeyi anlatırken arkadaşı Necdet de gülmeye başlamıştı. Aracın arkasına doğru gitti ve siyah poşet içerisinden iki bira çıkarttı ve getirdi. Usul usul biralarını yudumlarlarken, esen karayel zarif ve bir o kadar da kadifemsi bir

battaniye gibi vücutlarını sardı.

-Niye döndün gardaş la sen? Oralarda niye yapamadın?

-Olmadı be Neco. Ne kadar denesem de olmadı. Arkadaşlarım oldu, sevdiklerim oldu ama sanki bir şeyler eksikti.

-Gardaş diploman neyim ne olacak peki?

-Ne bileyim ben? Var da ne oluyor? Git gel yapıyoruz kaç gündür. Hep cepten yiyoruz. Olması bir şeyi değiştirecek mi?

-Gardaş valla ne diyim bilemedim. Çok değişmişsin.

-Buraların aksine desene.

-Burada ne değişecek gardaş la! Aha işte bir kaldırım döşediler koskoca 7 senede, gaz geldi bir. O kadar. Kasaba aynı kasaba.

Yaşar içkisini yudumlarken güldü. Belinden silahı çıkarttı. Uzun uzadıya baktı. Gün ileride batmak üzereydi. Gök mavimsi örtüsünü üstüne çekmiş yatmaya hazırlanırken karşıda yalnız duran ağacı fark etti Yaşar. Yalnız ama mutlu. Silahı beline geri koydu. Necdet eline silahı alınca biraz ürpermişti ama bunu hiçbir şekilde belli etmedi: “Gardaş hadi goy şu silahı beline de gidek!” dedi Necdet ama Yaşar yok ben yürüyeceğim, dedi: “La gardaş hava gararıyor! Nere yürüyecen? Kasaba taa nerde? Kafayı mı yedin sen? Hasan apçaya ne derim ben sonra? Kalk gardaş kalk gözünün yağını seveyim ya! Akşam akşam bir de senlen uğraşmayayım.” dedi Necdet. Arada bir tartıştıkları oluyordu ama bu sefer Yaşar yolunu bulmuştu. Silahı çekti ve Necdet’e doğrulttu. Necdet korkuyla Yaşar’a baktı. Yaşar onun gözlerindeki korkuyu kendi iliklerinde hissetti. Yaşar Necdet’e: “Siktir git buradan. Hadi. Babama da bir şey deme. Beraber gelmedik dersin olur biter,” dedi. Necdet araca bindiği gibi uzaklaştı. Silahı olmasa zorlardı Yaşar’ı ancak o artık eski Yaşar değildi. Yaşar da aynı o ağaç gibi yalnız ve mutluydu şimdi ama geçmişin kirleri peşini bırakmayacaktı. O ihtirası, o hataları, o yüzüstü bıraktıkları. Geçmişe dair kesitler gözlerinin önünden geçip gidiyordu. Gözlerinden yaşlar damlamaya başlayınca cebinden bir sigara çıkarttı ve yaktı. Her bir nefes çekişinde hızla yayılan sanki anız yakılırcasına ilerleyen kızıllığı akşamı aydınlatıyordu. Bir an gözlerinin önüne o eski arkadaşlıkları geldi. Tarlada umarsızca koştukları günler, tarifi olmayan tatlar ve renkler, insanlar ve ilişkiler, kahvehane sohbetleri. Hepsi bir bir gitmişti hayatından. Zevk alacak bir şeyi kalmamıştı bu yalan dünyada. Anası ve babasının düşük yüzlerini görmekten yorulmuştu. Kasabalının umarsızca aşağılamasından yılmıştı. Yeni bir şeyler olmuyordu hayatta. Bozuk plak gibi her şey başa sarıyordu. Cidden hayatı o küçük ufacık kar küresinden dışarı çıkamamış insanların arasından onlardan biri olmaktı. Belki de dayısı giderek en iyisini yapmıştı. Ablasına yük olmaktan kurtarmıştı kendini ya da hatalarının bedelini ödemişti bir şekilde. Yorgunluktan belindeki silahını tekrardan çıkarttı ve bu sefer daha derin inceledi. Elini silahın üstüne götürdü ve

mermiyi namlunun ağzına yerleştirdi. Arpacıktan bakarak ağaca nişan aldı. “Piüv” dedi. Güldü. Yüzünde hâlâ gözyaşlarının ıslaklığı duruyordu. Bir sigara daha yakıp silahla beraber o yalnız ağaca, yalnız ve mutlu olan ağaca doğru sakin ama emin adımlarla yürümeye başladı.

Kasabaya varınca haber salan Necdet arabayla tekrardan geldi ama Yaşar’ı göremedi. Yaşar’dan bir daha haber alan olmadı. Ne bir ölü beden, ne de bir yaşam kalıntısı. Geride kalan yüzleri düşük bir ana ve baba ile hâlâ yaptığı şeyde hata bulmayan bir kasabalı halkıydı. Üstüne üstlük tek çocuk sahibi olmanın zararı diye aralarında konuşuyorlardı. Kimisi: “Yapmışken iki üç tane yapacaksın ki biri hayırsız çıkarsa diğeri baksın,” dedi. Kimisi de: “Yaşar zaten Ercüment gibiydi. O bebede bir bozukluk vardı ya Allah affetsin diyemedim Hasan’a hiç,” diye boş laf geveledi. Yine bir şeyler değişmemişti. Belki değişir diye umarak çıkmıştı yolculuğuna ama son yine aynıydı. Bu toprakların sonu hiç değişmiyordu çünkü aradan yıllar, asırlar geçse bile burası zamanda donmuş gibi, bir küre içerisinde sallandıkça kar yağacak bir yerdi.

Kağıttan Kaleler

YAZAN:
AHMET MELİH KARAUĞUZ

"...günün sonunda istediğim yalnızca bir kitaptı, bu kadarı hiç aklımda yoktu. Dönüp baktığımda kendime kağıttan kaleler inşa ettiğimi düşünüyorum."

Bir şeyin meydana gelebilmesi için sebeplere ihtiyaç vardır. Ne oldu da yazmaya başladım, yazmama sebep ne oldu sorusuna bugün net bir cevabım yok. Çünkü insan zihni geçmişi yeniden kurgulayıp önümüze sunuyor. Yaşarken zor olan, yıllar sonra gülünerek hatırlanabiliyor; ya da iyi bir an, olduğundan daha iyi anlatılabiliyor. García Márquez anılarının başına koyduğu cümlede hayatı, anlatmak için nasıl hatırladığımızla tarif eder. Bu satırları yazarken ben de o hatırlama biçiminin içindeyim. Ama elbette yazmaya giden yolda, çeşitli kırılma anları, belki de sebebi olarak sayabileceğim zamanlar yaşadım.

Hiç unutmadığım anlardan biri, okuduğum ilkokulda ben henüz üçüncü sınıftayken yaşandı. Okulumuzda öğrencilerin yazdığı metinlerden oluşan bir kitap yayımlama projesi vardı. O zaman sekizinci sınıf öğrencisi olan Fatma Akkubak isimli bir öğrenci, “Karların İlk Aşkı” başlıklı bir öykü yazıp okul müdürüne götürmüştü. Müdür de öyküyü çok sevip bunun kitap olması gerektiğini düşünmüştü. Daha sonra öğrencilerden öyküler, denemeler, şiirler toplanmaya başlandı. Nedendir bilmem, bu kitapta ben de yer almak istiyordum; ama öykü nasıl yazılır, yazı nasıl yazılır, hiçbir bilgim yoktu. Eve gidip internete girdiğimi, bulduğum ilk hikayenin çıktısını alıp ertesi gün sınıf öğretmenim Nejla Çetin'e götürdüğümü hatırlıyorum. Öykünün benim olmadığını biliyordum; ama nedense öğretmenimi kandırabileceğimi düşünmüştüm. Öğretmenim öyküyü okumuş, daha sonra yanıma gelmiş ve bana daha kendi yaşıma uygun şeyler yazmam gerektiğini söylemişti. Öykünün benim olmadığını anlamıştı, ama beni mahcup etmemişti. Belki de ilk kırılma anı buydu: yalanın yarattığı mahcubiyet. Rousseau İtiraflar'da, çocukken bir kurdele yüzünden söylediği yalanın utancını ömrü boyunca taşıdığını anlatır. Benim yalanım kimseye öyle ağır bir bedel ödetmedi; yine de o gün öğretmenimin merhameti, kelimelerle kurduğum ilişkinin ilk adımı oldu.

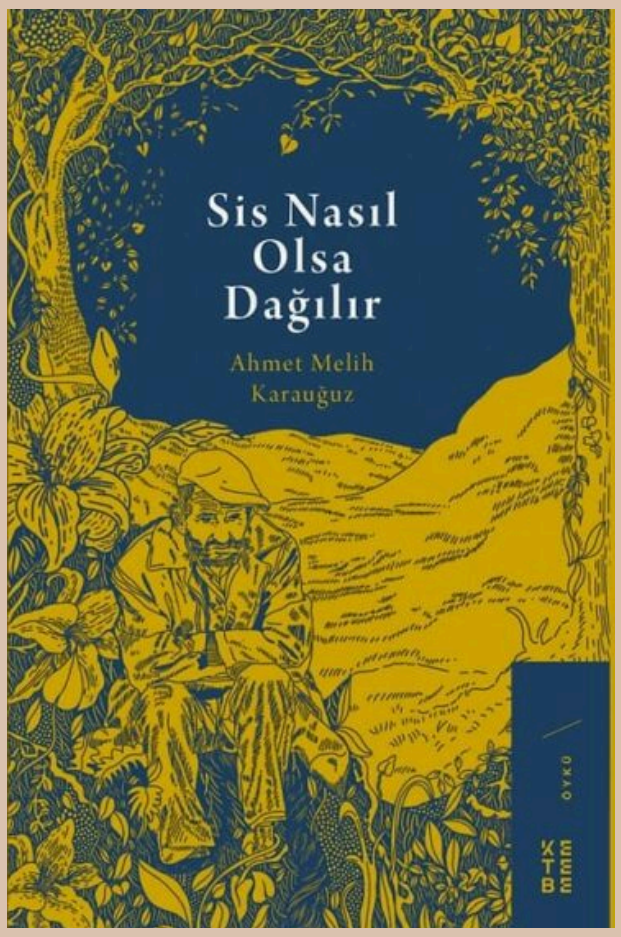
Sonra yıllar geçti, kitaplarla tanıştım. Okudukça benim de yazmam gerekiyor diye düşündüm. Peyami Safa olacaktım, Cingöz Recai serisini devam ettirecektim; hayalim buydu, çünkü arkadaşlarımla birbirimize böyle bir söz vermiştik. Ama elbette ne Peyami Safa oldum ne de Cingöz Recai'ye benzer bir kitap yazdım. Ama bir kere kitabın tozunu yutmuştum. Sonra sekizinci sınıftayken kendimce şiirler yazmaya başladım. Liseye geçtiğimizde yine bir şeyler yazmaya gayret ediyordum; ama bunların ne olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu.

Lise birde, ilk yarıyıl tatilinden bir hafta önce, sınıfta dersler boş geçerken bir deftere bir şeyler karalıyordum. Sınıf öğretmenim yazdıklarıma bakıp bakamayacağını sordu; okuttum. Yazdıklarımın gayet güzel olduğunu söyledi ve ikinci dönem senaryo çalışmak isteyip istemediğimi sordu.

Senaryonun ne olduğunu, nasıl yazılacağını bilmiyordum; ama çalışmak istiyordum. Daha sonra senaryo benzeri şeyler yazmaya başladım; ama bugün dönüp baktığımda yazdığımın sadece bir öykü olduğunu anlayabiliyorum. Ne yazdıklarım senaryo formuna uygundu ne de sinema literatürünü biliyordum. Ama daha sonra bir grup arkadaşla yazdıklarımdan bir tanesini çekmeye başladık. İngilizce öğretmenimiz Abdulkerim Ayhan bu filmi bir yarışmaya gönderdi, yarışmada bir ödül aldık. O an aslında yazabileceğimi, yazmanın güzel bir şey olacağını keşfettim.

Yine lise bir zamanlarıydı. Ya Ahmet Sarı'nın ya da Yılmaz Özbek'in Germanistik çalışmaları odağında yaptığı çevirileri okuyordum. Bu kitabı nereden aldım, nasıl okumaya karar verdim, bilmiyorum; ama orada bir öykü beni kendisine çekmişti. Tüm hayatı boyunca kitaplardan kurulu bir kale inşa eden bir adam. Yıllar sonra Kağıt Ev'i okuduğumda da yaşadığım hissin aynısını yaşadım. Carlos María Domínguez'in o kısa romanında Carlos Brauer, binlerce kitabını tuğla gibi kullanıp sahile bir ev diker. Kitaplarla yaşamanın hem bir sığınak hem de bir tür kayboluş olabileceğini ilk orada sezmiştim. Bana ait bir şey vardı o öyküde. Orada olmalıydım; kelimelerden ve kağıtlardan kurulu bir dünyam olmalıydı, çünkü belki ancak bu şekilde kendimi daha korunaklı, dışarıdaki kötülüklere karşı daha az zarar gören, daha güvenli bir hayatın içinde bulabilirdim.

Sonra okuma serüveni devam etti. Aslında iyi bir okur olmak istiyordum; en büyük hayalim buydu. Bir Kasım ayında ilk kez kendi paramla Açlık Oyunları kitabını aldığımı, kitabı bitirdikten sonra da “bundan sonra her gün kitap okuyacağım” diye kendime söz verdiğimi hatırlıyorum. Sonra kitaplar kitapları çağırdı: Cahit Zarifoğlu, Mustafa Kutlu, Dino Buzzati, Albert Camus, Franz Kafka, Mevdudi, Seyyid Kutub ve daha nice yazar. Kafka bir mektubunda, kitabın içimizdeki donmuş denizi kıran bir balta olması gerektiğini yazar. O yıllarda okuduğum her kitap içimde bir yerleri böyle kırıp açıyordu. Onların zihin dünyalarına girdikçe bir şeyler anlatmak, bir şeyler söylemek, konuşmak arzusu duymaya başladım.

2005 yılından beri bloglarla iç içeydim; 2010'lu yıllarda da tekrar bloglarda bir şeyler yazmaya başladım. Kim okuyordu, bilmiyorum; bir okura ihtiyacım var mıydı, onu da bilmiyorum. Ama yazmak keyif veriyordu ve bu keyfi hayattaki birçok şeyden alamıyordum.

Sonra bir gün, bir yaz tatilinde Cahit Zarifoğlu'nun Hikayeler kitabını okurken içime bir öykü düştü; bunu yazmam lazım dedim. Teyze oğlumla birlikteydik, tüm gün film izlemiştik ve içimde yazılmayı bekleyen bir öykü büyüyüp büyüyüp beni rahatsız ediyordu. O günü düşündükçe Sait Faik'in "Haritada Bir Nokta"da, artık yazmayacağına dair kendine verdiği sözü bozarken kurduğu cümleyi daha iyi anlıyorum: "Yazmasam deli olacaktım." Dedemlere gittim, bilgisayarımı açtım, bir çay demledim ve "Bir Masanın Öyküsü" başlıklı bir öykü yazdım. Öyküyü yazdıktan sonra babama okuttum; babam oturup saatlerce bana öykünün nasıl olacağını ve neler yapmam gerektiğini gösterdi. İlk defa bir editörle öykü üzerinde çalışıyordum; tabii bunun o zamanlar farkında değildim.

O öyküyü yazdıktan birkaç ay sonra Türkiye'de bulabildiğim tüm dergilere gönderdim. Sadece İstanbul'dan, yıllardır çıkan İnsancıl dergisi geri dönüş yapmıştı; öykümü yayımlayacaklarını söylediler. Henüz lise öğrencisiyken bir dergi sayfasında kendi yazdığı öyküyü görmenin insanı ne kadar etkilediğini, aslında onu bu serüvende sürekli yazma arzusuyla baş başa bıraktığını anlamak güç olmasa gerek.

Sonraki yıllarda daha çok okudum. Okudukça okunacak daha çok şey olduğunu fark etmek beni bezginliğe düşürmekten çok, bir kütüphane kurmak fikrini içimde alevlendiriyordu. Borges'in cenneti hep bir tür kütüphane olarak hayal ettiğini söylemesi o yıllarda bana hiç abartılı gelmezdi. Okuyacağım ya da okumayacağım, konusunu merak ettiğim, yazarını duyduğum onlarca kitap almaya başladım. Harçlıklarımdan artırıyordum, arkadaşlardan ödünç alıyordum, misafirliğe gittiğimiz evlerden hediye olarak kitap istiyordum. Eniştemin kütüphanesinden İsmet Özel'leri çalmıştım: Taşları Yemek Yasak, Waldo Sen Neden Burada Değilsin?, Henry Sen Neden Buradasın? ve daha nice nice kitap.

Daha sonra, üniversiteye başlarken bir dergi çıkarmalıyım diye düşündüm. Bir dergi çıkarmalı ve yazmak isteyenlere bir kapı açmalıydım. Beş arkadaş, üçü şair ikisi öykücü, Müebbet Edebiyat adında bir dergi çıkarmaya başladık. O gün orada ilk eserlerini verenlerin çoğunun bugün kitapları var ve Türk edebiyatında bir şekliyle adı anılan isimler oldular. Ben daha çok yazmaya başladım, daha çok hayal etmeye. Öykücü olacaktım, iyi bir öykücü. Ama hayatın hikayesi bazen insanın kendi hikayesini de galebe çalabiliyor.

Teknolojiyle çok içli dışlı olduğum için teknolojiye dair yazmaya başladım. Çocuk edebiyatını hiç bilmezken bir anda siber zorbalık konulu bir çocuk romanı yazarken buldum kendimi. Tek

bir kitabım olsun istemiştim; ama bir anda beş kitabım vardı ve beşincisi öykü kitabıydı. Sonraki yıllarda dergilerde, blogumda ve çeşitli yerlerde yazmaya devam ettim. Yazdıkça anlamaya başlamıştım hayatı, yaşamı. Ve şunu gördüm: yazmak aslında bir görme biçimiydi. Joan Didion "Neden Yazıyorum" başlıklı yazısında, ne düşündüğünü, neye baktığını ve ne gördüğünü bulmak için yazdığını anlatır. Ben de tam olarak bunu yaşıyordum. Ben yazdıkça bir şeyleri daha iyi anlıyordum ve bir süre sonra yazmak, benim kendim için yaptığım bir eylem olmaya başladı. Elbette yazmak bir şölendi ve bu şölene okurlar da katılıyordu, başka yazarlar da. Ve şölenin ortasında kurulan o şenlikli masa, içimde her zaman yalnızca mutlu anlar bırakmasa da unutulmaz anılar var ediyordu.

Yazmak, farkına varmak demekti benim için; etrafımda olup bitenleri, anlatılan hikayeleri, yaşanılan olayları daha iyi anlamam, algılayabilmem ve hayatı yaşanabilir kılabilmem için bir araçtı. Okumak elbette her zaman için arzu duyulan, beklenen bir şey olsa da yazdıktan sonra bir şeylerin farkına varabilmek benim için her zaman yazının en büyük armağanı ve beklentisi oldu. Daha çok küçükken babamın anlattığı bir anı, annemle yaşadığımız anlar, kardeşlerimle oynadığımız oyunlar, arkadaşlarımızla girdiğimiz maceralar her gece bir şekilde masaya gelip oturmaya başladı. Onlarla sohbet edebildiğimi, o anları daha iyi anlayabildiğimi, yahut o anları anlatarak bazı insanların yaralarına merhem olabileceğimi fark ettiğim an, zannediyorum benim için büyük bir aydınlanma ve yaşadığım hayatın anlamlı olduğuna dair büyük bir iz olarak karşıma çıktı.

Yaşadığını anlatmayınca insan, yaşadıkları cisimleşmiyor, bir bedene bürünmüyor gibi geliyor bana. Burada kastettiğim, insanın şahit olduklarıyla birlikte yaşanan hayata şahitlik etme çabası. Çünkü ancak şahit olmak, erişilebilecek mertebelerin en üstü. Şahitlik ile şehadetin aynı kökten gelmesi de belki bu yüzden: ikisi de bir şeyi bütün varlığıyla görmeyi ve o görmenin yükünü taşımayı anlatır. Şahitseniz bir iziniz vardır; bir iziniz varsa var olduğunuz, yaşadığınız anlaşılabilir. Ve ancak bir iz bırakırsanız bir yaşam inşa edebilirsiniz, çünkü iz bırakmak için temas etmeniz gerekir. İnsan olmak temas etmek demektir. Hayata, doğaya, insana, mekana, zamana temas etmek, insan olarak yapabileceğimiz en önemli eylemlerden biridir. Elbette temas biçimleriniz hikayenizi belli eder; ama yine de temas ettiğinizde bir hikayeniz olur.

Daha sonra teknoloji gelişti; herkesin soruları, korkuları oluşmaya başladı. Yazar bir influencer'a, kitap pazarlanması gereken bir metaya, makine de insanın yazı sürecinde kullanacağı bir aracıya dönüştü. Herkes farklı farklı sorularla, farklı farklı korkularla yahut farklı emellerle yazma

eylemini devam ettiriyor. Walter Benjamin, teknik olarak yeniden üretilebilirlik çağında sanat eserinin aurasını yitirdiğini söylediğinde henüz bu günleri görmemişti. Bugün aura bir yana, yazanın kim olduğu sorusu bile tartışmaya açıldı.

Bugün kendime en çok sorduğum soru şu: Neden hâlâ bir şeyler yazmak istiyorum, üstelik yazdıklarım hiç kimse tarafından okunmama ihtimalini barındırsa bile? Cevabım, zannediyorum, basit: anlamak istiyorum, anladığımı anlatmak istiyorum; görmek istiyorum, gördüğümü göstermek istiyorum. Bunu sadece yazıyla yapabildiğime inanıyorum, ya da yazıyla yaptığımda daha çok mutlu olduğumu düşünüyorum. Ve belki de bir gün, yazarak bıraktığım iz silinse de üzerinden tekrar kalemle geçildiğinde birilerinin kendi hikayesine, dünyanın hikayesine dair yaşadıklarını anlamasını sağlayacak bir ikinci cümle bırakabilirim. Bu umudu içimde hep diri tutuyorum.

Yazmak umut etmek demektir; neye dair olduğunun bir önemi yok. Dünyada bir şeylerin meydana gelebilmesi için sebeplere ihtiyaç vardır ve bir şeyleri var eden en güçlü sebep niyettir. Yazmak niyet etmektir. “Ameller niyetlere göredir” sözü yazı için de geçerli belki; satır da bir ameldir ve değerini niyetinden alır. Yazdığım kitapların neredeyse hiçbirini planlamadım; ama hep bir şeyler anlatmaya niyet ettim. Bugün yaşıtlarım arasında belki çok kitabı olan biri olarak görülebilirim;

ama günün sonunda istediğim yalnızca bir kitaptı, bu kadarı hiç aklımda yoktu. Dönüp baktığımda kendime kağıttan kaleler inşa ettiğimi düşünüyorum. En ufak bir suda, en ufak bir yangında, en ufak bir depremde kolayca yıkılabilecek, ama yıkılana kadar orayı mesken edinip bana sağlıklı, sükunet bulmuş bir hayat sürme imkanı veren kağıttan gemiler, kağıttan evler inşa etme çabasından başka bir şey yapmadım belki de.

KAHVALTI MASASI

Zehra Çolakoğlu

EDİTÖR:
MEHMET EMİN ÜNAL

"Kendi iç sesiyle baş başa kalan ruhlar için bu saatler bazen dayanılmaz olurdu. Aynı gecenin içinden farklı duygularla sabaha uzanırlardı."

Bitmesin diye dualar ettiğim gecenin sabahında, yine aynı kahvaltı masasındaydık. Ev, her sabah olduğu gibi küçülmüş; duvarlar birbirine yaklaşmış, tavan biraz daha alçalmıştı sanki. Çıkmasına on dakika vardı. O on dakika... Çocukluğumda dışarı çıkmayı beklerken geçmek bilmeyen zaman gibiydi. O kocaman boşluk beni içine hapsederken, onu yapılacak işlerle meşgul ediyordu. Birimizde uzayan, diğerinde kısalan aynı zamanın içinde asılı duruyorduk.

Bu sabah da yüzü nemrut gibiydi. Uyanır uyanmaz gerginliğini evin içine saldı. Sanki odalar onun öfkesiyle nefes aldı. İçimden, "Uyanmak bu kadar mı zor?" dedim. "Hepimiz uyandık, azıcık gülsün yüzün." Ama cümleler ona ulaşamadan, duvardaki saatten sekip bana geri döndü.

Evin içinde dört döndü, bir eksik aradı. Nasıl olsa bulamadığı şeylerin suçlusu o değildi. Yeni aldığı tişört yoktu, ayakkabısı ortada değildi, tokası kaybolmuştu. Bağırdı. Bana bir şey mi soruyordu, yoksa sadece "Ben işe gidiyorum, sen evde duruyorsun," demek mi istiyordu, anlayamadım. Telaşla dolaşırken eli kolumdaki saate değdi; o an, benim gibi zaman da nefesini tuttu.

Nihayet kahvaltı masasına oturdu. Peynir, reçel, sallama çaydan ibaret bir kahvaltıydı. Dizlerini salladı, ne yediğini bilmeden ağzına bir şeyler attı, sık sık saatine baktı. Bense masaya eklenmiş fazladan bir sandalye gibi, sadece onu izledim.

Zekiye işinde çok başarılıydı. Bu ev, bu düzen, bu hayat onun başarısıydı. Ama o başarı büyüdükçe, bu evde ibre onun tarafına geçti. Çoğu kez zamanı, işten arta kalan bir şey gibi eve taşıdı; masaya, koltuğa, geceye bıraktı. Dinliyormuş gibi yaptığı anlarda bile sözlerim telefon sesleriyle bölündü. Bilgisayarın ışığı karşısında geceyle gündüz arasındaki sınırı kaybetti. Sürekli çok çalıştığından yakınırdı,; ama o yorgunluğun içinde göğsünde kabaran şeyi de saklama gereği duymazdı.

Zamanını hatırlayamadığım bir vakit öncesinde, Zekiye en çok benden şikâyet ederdi. Buna öylesine alışmıştım ki, rahatsızlığın verdiği o tuhaf huzuru tanıyordum artık. O söylendikçe ben adeta ana rahmine geri dönüyordum. Dışımda kopan kavga gürültünün bana ulaşamadığı karanlık bir çukurda, ayaklarımı uzatıp dinleniyordum. Neden sonra şikâyetlerini benim dışımdaki her şeye dağıttı. Sabahları doğan güneşten yakındı; bu evi yapan mimara söylendi. Gitti, ütü masasıyla kavga etti. Tüyleri dökülüyor diye kediye bağırdı. “Sıkıldım,” deyip mutfak raflarındaki her şeyi çöpe attı. Ama ağzını açıp bana tek bir şikâyette bulunmadı. İsmim ve cismim cümlelerinin içinde kaybolup gitti. Zamanın ortasında, dünyaya gelir gelmez terk edilmiş bir bebek gibi çırılçıplak kaldım. Zekiye’nin dikenli kundağı artık üzerimden gitmişti.

Ve nihayet Zekiye son lokmasını aldı, telefonuna bakarak masadan kalktı. Üzerine her zamanki gibi fazla parfüm sıktı. Çizmelerini ayaklarına geçirdi. Hoş kadındı Zekiye. Kıyafetlerinin içinde parlayan yüzüyle, büyük işler başaracak bir edayla zamanı da yanına alıp evden çıktı. Kapı arkasından kendiliğinden kapandı. Sessizlik içeri doldu. Duvarlar eski hâline döndü ve ev genişledi. Vestiyerin aynasında beliren adam bana gülümsedi.

“Sen,” dedi, “büyük bir kadının kocasısın.”

Göğsüm kabardı, kendimle gurur duydum. O sırada yüzümdeki doğum lekesi büyüdü; onaylamak yerine sustu.

Heybeliada: Rüzgârın Unuttuğu İsim

Murat Boğurcu

EDİTÖR:
MEHMET EMİN ÜNAL

Eğer burada kalırsam, seni bir sığınak gibi seveceğim. Eğer gidersem, seni bir yara gibi değil; bir gerçek gibi hatırlayacağım.

Her gün geriye kaçan ayaklarını sürükleyerek arşınladığı koridorlar, Hüseyin için zamanla bir iş alanından çok bir vicdan sınavına dönüşmüştü. Yaşını almış meslektaşlarının hastalara karşı hoyrat, ilgisiz ve yer yer acımasız tavırları, onun içindeki hekimlik idealini her geçen gün biraz daha yaralıyordu. O ise kapıdan giren her hastayı ayağa kalkarak karşılar, sesindeki titremeyi bastırmaya çalışan yaşlılara sabırla eğilir, çocukların göz hizasına çöker, doğru teşhisi koyabilmek için aceleye kapılmadan dinlerdi. Hastalarını uğurlarken yüzünden eksik etmediği sakin gülümseme, kısa sürede onu hastanenin en çok tercih edilen doktoru hâline getirmişti. Ancak bu başarı takdirden çok kıskançlık doğurmuş, meslektaşlarının mesafeli ve dışlayıcı tavırlarını körüklemişti. Randevuları haftalar sonrasına dolarken Hüseyin bununla gurur duymuyor; aksine, diğer doktorların işlerini savsaklamasının bedelini hastaların ödediğini bilmenin ağırlığını taşıyordu.

Bir süre sonra bu düzenin içinde daha fazla kalamayacağını anladı ve tayin istemeye karar verdi. Tercih listesine ulaşılması neredeyse imkânsız görünen bir yeri yazdı: Heybeliada. Üniversite yıllarında katıldığı bir İstanbul gezisinde ilk kez gördüğü bu ada, zihninde yalnızca bir mekân değil, bir kurtuluş ihtimali olarak kalmıştı. Vapurdaki kalabalıktan sıyrılıp adaya ayak bastığında duyduğu çam kokusu, rüzgârın tuzlu dokunuşu ve trafiğin yokluğunda hissedilen o derin sessizlik, içindeki karanlık düşünceleri bir süreliğine susturmuştu. Değirmen Tepesi'nde çayını yudumlarken denize dalıp gidişi, ona ruhunun bedenden hafifçe ayrıldığı bir an yaşatmıştı. O gün kendine fısıldadığı söz hâlâ kulaklarındaydı: "Bir gün burada yaşayacağım." Bunun zor olduğunu biliyordu ama tercihini yine de en üste yazdı. Sanki kaderi kışkırtmak ister gibi…

Tercih sonuçlarının açıklandığı gün bilgisayar ekranına bakarken donup kaldı. Yanıldığını sanarak sayfayı kapattı, yeniden açtı. Ekranda değişmeyen tek kelime vardı: Heybeliada. Sevincini gizleyemedi; gülümsemesi yüzüne yerleşti, gözleri parladı. Koridora çıktığında içindeki kuşkuyu bastırmaya çalıştı. Belki de meslektaşlarının bir oyunuydu. Ama ortada oyun yoktu; yalnızca beklenmedik bir başlangıç vardı.

Yeni görev yeri büyük bir hastane değil, Ortayalı Sokak'ta yer alan küçük bir aile sağlığı merkeziydi. Evden bozma bu iki katlı mütevazı bina, kapısını doğrudan denize açıyordu. Karşıda İstanbul bütün karmaşasıyla uzanıyor, Kız Kulesi uzak bir anı gibi suyun üzerinde duruyordu. Heybeliada yazın ortasında bile serin bir nefes taşıyor; çam ağaçları arasından süzülen rüzgâr, sanki insanın içini de havalandırıyordu. Dar sokaklarda bisikletlerin sesi yankılanıyor, sabahları fırından yükselen ekmek kokusu ahşap evlerin arasına

karışıyordu. Ada, Hüseyin için yalnızca bir görev yeri değil; yeniden başlama ihtimaliydi.

Muhtarla yaptığı sohbet, adaya dair umutlarını güçlendirdi. Lojmanın anahtarını aldıktan sonra tozlu daireyi ilk kez açtığında karşısına çıkan terk edilmişlik hissi, içinde tuhaf bir heyecan uyandırdı. Burayı yalnızca bir ev değil, yeni bir hayatın başlangıç noktası olarak görüyordu. Temizlik yapılırken adayı dolaşmaya çıktı; yolu yine Değirmen Tepesi'ne düştü. Çayını yudumlarken iki masa ötede oturan bir kadının bakışlarıyla karşılaştı. Tanıdık bir yüz gibiydi ama nereden olduğunu çıkaramıyordu. Kadın sonunda ayağa kalkıp ona doğru yürüdü.

— Sizi bir yerden tanıyor gibiyim.Hüseyin bir an duraksadı, sonra tereddütle gülümsedi.

— Ben de aynı hissi yaşadım, rahatsız ettiysem kusura bakmayın.

Kadın hafifçe başını eğdi.

— Cerrahpaşa… Aynı sınıfta okumuştuk. Ben Zerga.

İsim, Hüseyin'in zihninde eski bir kapıyı araladı. Amfi sıraları, sabahlara uzanan ders notları, sessiz ama dikkat çekici bir kız… Hatırladı. Zerga, eskiden de az konuşan, ölçülü ve mesafeli biriydi; fakat bakışlarının ardında gizli bir derinlik vardı.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordu Hüseyin.

"Burada çalışıyorum," dedi Zerga. "Aile sağlığı merkezinde doktorum."

Hüseyin gülümsedi.

— O hâlde pazartesiden itibaren aynı koridorları paylaşacağız.

Günler ilerledikçe Hüseyin ile Zerga arasında sessiz ama derin bir yakınlık filizlendi. Birlikte hasta baktılar, tedaviler üzerine konuştular, kahve molalarında üniversite yıllarından kalan küçük anıları paylaştılar. Zerga'nın sakinliğinin ardında kırılgan bir yorgunluk olduğunu fark etti Hüseyin; insanlara karşı mesafesinin ardında geçmişten taşınan bir suçluluk ve kayıp duygusu gizliydi. Ada akşamları, gün batımında ikisini sahile çağırıyor; rüzgârın sesi, söylenemeyen cümleleri tamamlar gibi esiyordu.

Bir gün merkeze ağır durumda yaşlı bir adam getirildi. Hüseyin ile Zerga, yıllar önceki öğrenci günlerini hatırlatan bir uyumla müdahale ettiler. Ancak tüm çabalarına rağmen adamı kurtaramadılar. Odada ağır bir sessizlik çöktü; yakınların ağlayışı, Hüseyin'in içine çöken eski bir korkuyu uyandırdı. Dışarı çıktığında deniz ilk kez ona huzur değil, kırılganlık hissettirdi.

Zerga yanına geldi.

— Bazen her şeyi doğru yapsak bile yetmiyor, dedi kısık bir sesle.

Hüseyin başını eğdi.

— Ben buraya kaçmak için geldim, daha az acı görmek için.

Zerga uzun bir sessizlikten sonra konuştu:

— Ben kaçmak için değil, yüzleşmek için geldim. Üniversiteden sonra sevdiğim biri, bir hatamız yüzünden öldü. O günden beri kalabalık şehirlerde nefes

alamıyorum.İkisi de korkularının aynı kökten beslendiğini fark etti: kaybetme korkusu.

İlişkileri acele etmeden ilerledi; bakışlarda büyüyen bir güven, söylenmeyen ama hissedilen bir yakınlık vardı. Ta ki bir sabaha kadar.Sağlık merkezine gelen resmi yazı her şeyi değiştirdi: Merkez geçici olarak kapatılacak, personel farklı yerlere dağıtılacaktı. Hüseyin haberi okurken içindeki huzurun çatladığını hissetti. Zerga ise beklenmedik bir sakinlikle karşıladı durumu, sanki bunu çoktan kabullenmiş gibiydi.

Akşam sahilde yürürlerken Hüseyin dayanamayıp sordu:

— Sen kalacak mısın?

Zerga bakışlarını denizden ayırmadan cevap verdi.

— Hayır. Buraya vedalaşmak için gelmiştim.

Hüseyin'in sesi titredi.

— Peki ya biz?

Zerga ona döndü; gözlerinde hem şefkat hem de kesin bir karar vardı.

— Eğer burada kalırsam, seni bir sığınak gibi seveceğim. Eğer gidersem, seni bir yara gibi değil; bir gerçek gibi hatırlayacağım.

Bu sözler Hüseyin'in içine sessiz bir çöküş gibi indi. Onu tutmak istedi ama tuttuğu şeyin sevgi değil korku olacağını anladı. Ada gecenin içine gömülürken ikisi de susmayı seçti .Bazı ayrılıklar kelimelerle değil, sessizlikle tamamlanıyordu.

Zerga birkaç gün sonra adadan ayrıldı. Hüseyin onu iskeleden uğurlamadı; vedaların büyümesini istemedi. Sağlık merkezi yeniden açıldığında Zerga'nın odası başka bir doktora verilmişti. Masasında ondan geriye yalnızca yarım bırakılmış bir kahve fincanı ve küçük, katlanmış bir not kalmıştı.Aylar geçti. Hüseyin ada hayatına alıştı. Sabahları çam kokusuyla uyanıyor, akşamları Kız Kulesi'nin siluetine bakarak günü kapatıyordu. Heybeliada hâlâ güzeldi; rüzgâr hâlâ yumuşak, sokaklar hâlâ sakindi. Ama huzurun içinde, fark edilmeyen bir eksiklik vardı. Sessiz ama kalıcı bir çatlak...

Bir gün eski üniversite defterlerini karıştırırken solmuş bir fotoğraf buldu. Sınıf arkadaşlarıyla çekilmiş eski bir kare... Zerga en arkada duruyordu. Gözlerinde o zamandan kalma erken bir yalnızlık vardı.Fotoğrafın arkasında kendi el yazısını fark etti. Yıllar önce, farkında olmadan yazdığı bir cümleydi bu:"Bir gün bu kızı kaybedeceğim. Ama onu sevmem gerekecek."O an Hüseyin asıl ters köşeyi anladı. Bu hikâyede acı olan Zerga'yı kaybetmek değildi. Asıl acı, onu kaybetmeden önce gerçekten sevebilmiş olmasıydı.Heybeliada rüzgârla hışırdarken Hüseyin şunu fark etti: Ada ona yalnızca huzur vermemişti.Ona, insanın kaçtığı şeyin bazen kaderi, sevdiği şeyin ise bazen hatıra olduğunu öğretmişti.

Bavul

Hakan F. Öztop

EDİTÖR:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Hiç dinmeyen yağmurlu bir gecede çatı oluğunun deliğinden sıçrayan paslı suyun kokusu burnumu sızlatıyor, içimi üşütüyordu. Tezgâhın en arkasında, sol köşede, yağmur borusuna telle bağlı beklemek, hiç de kolay değildi. Biz beş satılmamış bavul aynı kaderi paylaşıyorduk. Ortamızdaki kısa boylu ama kaprisli kırmızı olanımız iki yıldır elma kasasının üzerinde duruyordu. Yaz sıcağı renklerimize farklı bir çeşni katmış, siz insanların ten rengi misali yaşlandıkça ağarmıştık. Belki de satılamamanın bedelini ödüyorduk. Ne çok isterdim, soğuk havada, sıcak bir villanın giyinme odasının en üst rafında durmayı.

Üşümek dert değil de, paslanmayan yerim kalmadı. Sadece kumaşımın değil, vidalarımın, süslerimin, kulplarımın da rengi değişiyor. Sabah dükkân açılınca üzerime kat kat dizilecek ağır deri çantaları, metal kutuları düşündükçe, soğuk havaya ve yalnızlığıma şükrediyorum. Aslında biz altı bavulduk. İçimizde bir tek mavi olan farklıydı, kibirliydi. Daha ilk gün satıldı. Giderken mağazanın vitrinine yansıyan kendine hayran bakışını hâlâ unutamam. Havasından geçilmiyordu. O günden sonra hep onu düşündüm. Acaba şimdi hangi otelin odasında, hangi ülkenin yağmurunu görüyor, kimlerin gösterişli

kıyafetlerini taşıyor? Acaba bana ne olacak?

Ah, yıllar ah! Ben böyle miydim? Ustamın beni kamyondan indirip dükkâna yerleştirdiği günü hatırlarım. En ön sıradaydım. Herkes bakar imrenirdi, tozum alınır, karşı dükkândakiler hasedinden çatlardı. Rengim böyle soluk pembe değildi o zamanlar. En büyük hayalim, yanakları benim gibi pembe bir kızın elinde, dünyayı dolaşmaktı. Antalya, Paris, Londra... Özel uçaklar... Sahibim gibi uçaktan çıkan ilk bavul ben olacaktım. Yıldızlı otellerde kalacak, mavi bavul gibi lüks ciplere binecektim.

O dönemki arkadaşlarımın her biri bir yerlere savruldu. Ben en büyüğüydüm. İki

numara gelir gelmez bir iş insanına, ardından üç numara avukat bir bayana, en küçüğümüz Amerika'da okuyan bir öğrenciye satıldı. Bir sonraki yolculuğunda gemiyle, Atlantik'i geçeceği söylenmişti.

Bense kaldım. Beni de inceleyenler oldu. Fermuarımı hoyratça açanlar, sağlam mıyım diye yere vuranlar, tekerleklerime ralli yaptıranlar hatta üzerime oturanlar bile oldu. Kimi cüssemi bahane etti, kimi rengimi, kimi de kulplarımı. Sonunda ustam, fabrikayı arayıp beni geri göndermek istedi ama fabrikadakiler ilgilenmedi.

"Arka tarafa at dursun." dediler. O an dükkânın en üst rafında duran tahta bavulla bir bakışmamız vardı ki sormayın. Ustam, beni parçalayacağını söyledi. Daha neler? İşte o gün gerçekten eskidim. Dostlarım birer birer kulplarından çekilip giderken ben kaldım. Şu çelimsiz turkuaz bavul, Afrika seyahatine çıkmış. Ömrünü bu dükkânda tamamlar sandığım kara bavulun istikameti Berlin oldu. Ardından Paris. Hem de bir çiftin balayı bavulu olarak. Kıskanmamak mümkün mü? Bir de kim elini sürse, işte gidecek diye tedirgin olduğum mavi bavul vardı tabii. Birinin gitmesi, çocuk yurdunda bir arkadaşımızı bir ailenin evlat edinmesi gibiydi. Sevinçle hüzün arası Araf.

Bazı geceler onu düşünürdüm. Belki bir havaalanının parlak zemininde çekiliyordur şimdi. Belki de bir otel odasının köşesinde, yeni yolculuğunu bekliyordur. Biz burada pas tutarken, o dünyayı görüyordu sonuçta. Bir gece dükkânın önünde bir araba durdu. İnen adamın elinde iki parçaya ayrılmış bir bavul vardı. Mavi bavul. Adam eşiyle tartışmış, eşyalarını bavula doldurup evi terk etmek istemiş. Kadın bavulu elinden çekip almış, içindekileri apartmanın merdivenlerine savurmuş sonra da bavulu aşağı fırlatmış. Mavi bavulun gövdesi ortadan yarılmıştı. Bir zamanlar pırıl pırıl duran yüzeyi çizikler içindeydi. Tekerleklerinden biri kopmuştu. Çırak onu çöp kutusuna götürdü. Çöp arabası mavi bavulu ezip sıkıştırırken, çıkardığı sesi duymalıydınız. Meğer dünyayı gezip görmek bir kurtuluş değilmiş.

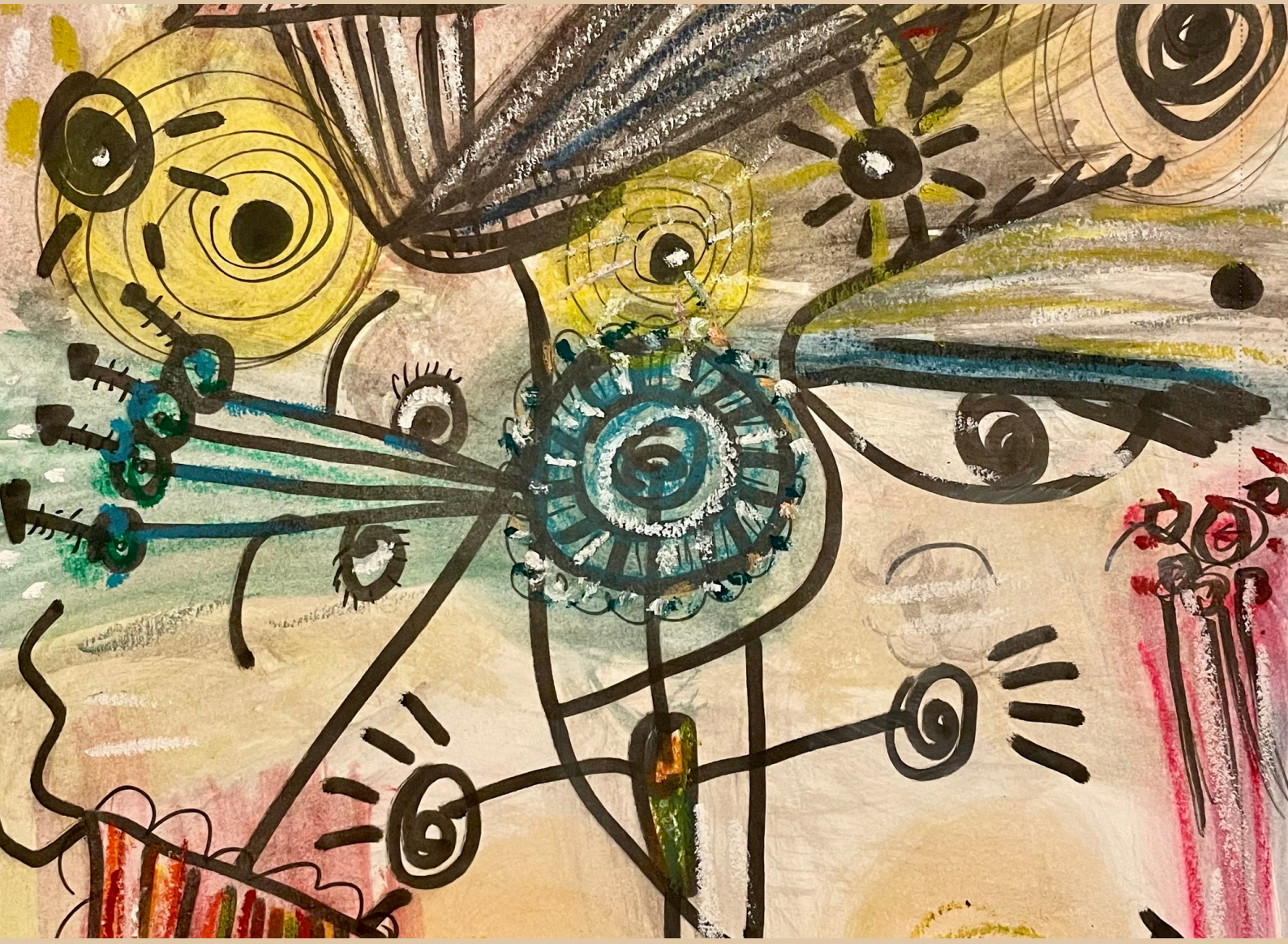
Sırtıma yağmur damlıyordu. İlk kez soğuktaki yalnızlığımı değil, doğru kişiyi beklediğimi hissettim.

Sürüklenme

Hüseyin Sapmaz

EDİTÖR:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Kaybettiklerimize özlem duyuyoruz. Elimizdekilerin kıymetini bilmiyoruz. İnsanoğluyuz, ne yapalım? Olması gereken şeyler bizim beklentilerimizle ilişkisiz. Dünya bizim hislerimize sağır.

Bir yoğunlaşma... Bir daralma... Bir sıçrama... Kaos... Sürüklenme... Tutunma...

Rüyalarımdaki sahnelere fon sesi katan telefonumun alarmıyla uyandım. Bugün şehre gitmem gerek. Sanki hâlâ rüyadayım. Tuvalete girerken, çeşmeyi açarken, buzdolabını karıştırırken zihnimdeki bulutlar yavaş yavaş dağılıyordu. Bir süre sonra kendimi arabamla dağ yollarını aşarken buldum. Dağların ortasında uzatılmış, güneşle yıkanan sıcak asfaltta ilerliyorum. Aşağıya bakınca denizin maviliği parlıyor.

Bugün kalabalığın içine gireceğim! Daralıyorum... Ben şimdi doktora ne diyeceğim? Daha dün konuşmuştuk bu konuyu. Zihnimde bazı ışıklar söndü. Gözüme çarpan aydınlık aynı, renkler aynı renk. Hayır, gözlerim bozuk değil! Peki nasıl anlatacağım? Daha önce de olmuştu. Zihnimde dünya bir anda kararıverdi. Adımlarımı tanımadığım bir dünyada atar oldum.

Ne o? Kaza mı geçirdin? Şok edici bir olay mı yaşadın? Yoksa şiddete mi maruz kaldın? Hayır efendim. Belki de evet, hepsini yaşamışımdır. Ama nesnel olarak bir kanıtım yok elimde. Üzerime sıçrayan kötü ruhlar o kadar fazla ve çeşitli ki hangisini yakalayıp inceleyeceğimi bilemiyorum. Belki de hiçbir şeyin üzerine varılmaması gerekiyor. Asıl sorun kabullenmemek.

Mesela bizim tarihimiz ne kadar da güzeldi. Eskide kaldığını kabullenemiyoruz. Ama eskide kalması gerek ki tarih olsun. Her şey ölmeye mahkûmdur. O zaman da her şey dört dörtlük olmasa gerek. Eski insanlar da belki bugünlerin gelmesini beklerken öldüler.

Eskiler ne yönden güzeldi? Mesela mimari yönden. Mesela şu karşıki köyde bulunan kiliseden bozma tarihi cami veya şu yolun kenarındaki tepesi çökmüş, yan duvarları sağlam, koca alanı kaplayan gözetleme kulesi... Sağlamlığı ve heybetiyle yıllara meydan okuyor. Ya içindeki işlemeleri, süslemeleri? Yapısını oluşturan taşların üzerindeki emek... Tek tek özenle yontulmuş, şekillenmiş. Kimi tarihi yapılar canlı bir nesne gibi. Bu yapıların içine girdiğinde kafanda bin bir türlü sahne canlanıyor. Mimarları ölse de sanki o yapı aracılığıyla gelecek nesillerle hâlâ iletişim halindeler.

Benim yaşadığım ev ne kadar düz ve sade. Duvarlarında taş oyma bulundurmaya ne gerek var? Kullanışlı olmayan bir objeyi evde bulundurmaya ne hacet? Olması gerekenler oluyor. Kaybettiklerimize özlem duyuyoruz. Elimizdekilerin kıymetini bilmiyoruz. İnsanoğluyuz, ne yapalım? Olması gereken şeyler bizim beklentilerimizle ilişkisiz. Dünya bizim hislerimize sağır.

Sen bırak bu gereksiz düşünceleri de

hastalığından bahsetsene. Doktorun karşısında ne söyleyeceksin? Senden cevap bekleyen kulaklar, seni sabırsızlıkla seyredecek bir çift göz, kapıda sıralarını bekleyen birtakım insanlar...

Efendim, ben bir yılandım. Küçücük karanlık inimde gözlerimi açtım. Azgın fırtınalar dinip bulutlarla birlikte başka diyarlara göç edince, güneş yeryüzünü sarartmaya, kuşlar şakımaya başlayıp ağaçlar yeşil elbiselerle donanınca ben de bu karanlık dehlizden bir gün yüzüne çıkayım da canlı varlığımı alıp uzun otlar arasında tıslayarak kıvrılayım diye düşünmüştüm. Lakin benim bu doğal davranışlarıma karşı çevremdeki diğer canlıların tavırları sert oldu. Otların arasında gizlenerek sessizce kıvrılarak ilerlemem, ufak kemirgenleri görünce tıslayarak selamlamam çevremde rahatsız edici bulundu. Tıslamamın doğaya uygun olduğu kabullenilse de bana, çevreye gösterilmemesi gereken bir davranış olduğu dikte edildi. Ben de tıslamaya tıslamaya tıslamayı unuttum.

Bir zaman yemyeşil ağaçların kuru dallarında ürkek bir kuş olarak göründüm. Bu ürkekliğim canlı varlığımı korumama yardımcı olsa da avcıların iştahlarını kabartan bir özellik olarak göründü. Kaçmaktan yoruldum. Ve ara sıra kıçımı gıdıklayan sinekleri kırbaçlayarak sallanan kuyruğumla ovalarda otlamaya dalan bir eşek olarak göründüm. O gün bugündür kırların yeşilliğini iştahla mideye indiriyorum.

Polikliniğin önüne biraz erken geldim. Ara sıra bir saati, bir kapının üzerinde yazan ışıklı numarayı, bir de sekreterin verdiği kâğıttaki numarayı kontrol ederek volta atıyorum. Arada gözüm sıra bekleyen insanlara takılıyor. Hepsi düşünüyor. Hepsinin gözleri kıpır kıpır, elleri ayakları hareket edebiliyor. Rüyada olsam gerçeğim o anki sahneler olurdu. Şimdi gerçek hayattayım ama gerçekliğinden ne kadar emin olduğumu sorarsanız şüpheliyim.

İsa'ya inananlar için mucizeye zaten gerek yok, büyük engizisyoncu. İnanmayanlar ise ne olursa olsun ikna edilemeyecek.

Numaram yandığında ismimin doğru olup olmadığına baktım. Doğruydu. Ya da ben öyle zannediyordum.

Kapı ağır ağır açıldı. Pencereden gelen gün ışığının aydınlattığı odada, masanın başında orta yaşlı bir hanım doktor oturuyordu.

“Buyurun, hoş geldiniz. Şikâyetiniz nedir?”

“Şikâyetim mi nedir? Hoş bulduk doktor hanım. Uzman psikiyatri dr... Ben çok fazla düşünüyorum. Düşünmemem gereken konuları bile

düşünüyorum. Kitap okuyamıyorum. Film izleyemiyorum. Kimseyle konuşmak istemiyorum. Yıllardır bir takım ilaçlar kullanıyordum. İyi hissedince bıraktım. Kitap okuyabiliyordum. Yazı yazabiliyordum. İnsan içine biraz çıkabiliyordum. Birkaç ay geçince daha kötü oldum. İşlemediğim suçlardan ötürü vicdan azabı çekiyordum."
(İki dakikam kaldı.)
"Söyleyeceklerim bu kadar."
"Anladım, sizde kaygı bozukluğu var. Önceki ilaçlarınızın bilgisini bilgisayardan görebiliyorum. Sanırım son kullandığınız ilaç size biraz iyi gelmiş, öyle mi?"
"Evet, doktor hanım."
"Aynısından tekrar reçete ediyorum. İntihar düşünceniz var mı?"
"Hayır, yok."
"Peki, geceleri uyku sorunu yaşıyor musunuz?"
"Hayır, doktor hanım. Uyuyamadığım zamanlar internette bir takım sıkıcı belgeselleri veya eski edebi eserlerden derleme radyo tiyatroları dinleyerek uyuyorum."
"Güzel."
(Riskli yeşil reçeteli ilaçlar yazılmasına gerek kalmayacak.)
"Bir ay sonra sizi yine bekliyorum. Tedavinizi aksatmayın. Lütfen bize danışmadan ilaçlarınızın kullanımına ara vermeyin. İyi günler..."

Emeğiniz Emanetimizdir

Mesut Çiftçi

EDİTÖR:
YAKUPHAN GÜLEÇ

Erken gidersem işimi erkenden halledeceğimi düşünüyordum. Yanılmışım. Herkes benim gibi düşünmüş olacak ki ÖSYM Bürosunun önü hınca hınç doluydu. Bir de nasıl erken gelebilirsin ki anam babam? Benim ikamet ettiğim ilçe ile vilayet arası tam yüz otuz dört kilometre. En erken minibüse bile binsen saat dokuz buçukta vilayettesin. Elbette minibüs esnafının minibüs tıka basa dolmadan hareket etmesini beklemek çok iyimser bir düşünce olur. Etti mi sana saat on?

Üç gün öncesinden sabah yedi minibüsüne yerimi ayırtmıştım. Yediye çeyrek kala minibüsün başındaydım, saat yedi oldu, yedi on beş oldu, yedi buçuk oldu minibüs kalkmıyor. Aslına bakarsanız biz yolcular olarak minibüs koltuk sayısını tamamlıyoruz ama şoförün niyeti koltuk aralarına tabure atıp daha fazla para kazanmak. Bekle babam bekle, bekle babam bekle.

Neredeyse sekiz minibüsüyle beraber gideceğiz. Elbette yolcular arasında da şikâyetin bini bir para;

-Böyle de olmaz ki canım…

-Herkesin işi var gücü var.

-Şikâyet edeceksin bunları.

-O da bir şey mi sallandıracaksın bir kaçını, bak bir daha yapan oluyor mu?

-Kimi kime şikâyet ediyorsun bu memlekette?

-Bu kadarı da olmaz.

Tüm yolcular şikâyetçi ama her ne oluyorsa şoförü gören dut yemiş bülbüle dönüyor. Bende bu bülbüllerin arasındayım. Herkes birbirini şikâyet etmesi konusunda destekliyor ama hiç kimse şikâyetini dile getiremiyor.

Ha kalktı ha kalkacak derken sanırım sekizde kalkacak olan minibüsün şoförünün telkinleriyle bizim şoför, şoför koltuğuna oturdu. Biz yolcular süt dökmüş kedi gibiyiz, hepimiz gülümsüyoruz şoföre. Şoförde de tık yok. Sanki minibüs bomboş gibi davranıyor. Minibüsün hareketinden kısa bir süre sonra şoför ağam cebinden bir sigara çıkarıp yaktı, ardından minibüsün teybini açtı. Bilmem kaç sayılı kanuna göre araçta sigara içmek yasak. Hatta bununla ilgili minibüsün camında koca bir işaret bile var. Ama şoförlere serbest sanırım. Çünkü şoför ağanın ne bizi taktığı var ne de kanunları. Teypte çalan şarkılardan ise hiç bahsetmeyeceğim. Demek müziğin bu türü de varmış. Biraz ilerledikten sonra biraz önce şoförü geç kaldığı için asmaya kalkan değerli yolcular, şoförle muhabbet etmeye başlamazlar mı?

-Hayırlı yolculuklar şoför evladım.

-Yahu benzinde ne kadar pahalandı, şoförlükte zor bu devirde.

-Sizin işiniz de zor.

-Zor da ne kelime, zorun en zoru!

-Bunun trafiği var, vergisi var, mazotu var, var oğlu var!

-Senin babanda şofördü değil mi? Ama ne şofördü be, şoförlerin şahı.

-Selahattin emmiyi diyorsun, şahıydı şahı.

Tabi şoför ağamızda yine kıpırdanmalar yok. Bir ara torpidodan güneş gözlüğünü çıkardı taktı o kadar, bir de sigarasını hiç söndürmedi.

Yol uzun, işimiz gücümüzde var. Yani hiç kimse keyfiyetten üç yüz kilometre yol yapacak değil. Şoför ağanın kaba tavrına da eyvallah ama her el kaldırana da durulmaz ki be kardeşim. Hava daha sabahın o saatlerinde sıcak. Minibüsün içi pişiyor, terden sırılsıklam oldum. Minibüsün kliması var ama şoför bizle muhatap olmadığından açtıramıyoruz. Sanki herifçioğlunun minibüsüne zorla binmişiz. Bir cam açalım desek arkada yaşlı bir amcayla teyze var;

-Aman evladım kapayın şu camları, benim romatizmam var, ne gelirse cereyandan gelir. Cereyanda kalmayacaksın. Bir adımlık yol canım, pişmediniz ya.

-Tabi evladım tabi kapayın şu camları, bizim yaşımıza gelince siz de anlarsınız ama iş işten geçmiş olur.

Bizim şoför ağanın camı ise sonuna kadar açık püfür püfür gidiyor beyefendi, sigarasını tüttüre tüttüre. Sıcaktan piştiğime mi yanayım, geç kaldığıma mı yanayım, sigara dumanının o pis konusuna mı yanayım, yoksa teypte çalan o ne idüğü belirsiz pavyon şarkılarını dinlediğime mi yanayım? Saat dokuz kırk beş, on gibi vilayete girdik. Bu kez de vilayetin trafiği. Bu kadar araba mı olur ahretliğim, bir o yandan bir bu yandan. Elbette bu sefer de minibüs içinde trafik radarı muhabbeti başladı;

-Dikkat et şoför evladım burada radar var diyorlar.

-Burada değil az ilerde, şu yol ayrımından başlıyor, bizim Fuat ağabey geçen gün düşmüş.

-Bu trafikçilerinde hiç acıması yok canım.

-Hayır, yalnızca para cezası olsa anlarım, bir de ehliyet puanından düşürüyor.

-Yazık canım şoföre.

-Yazık tabi adamcağıza.

Biz şoför için üzüleduralım, adamın umurunda değil, dinlemiyor bile bizi. Bir ara cep telefonu çalıyor cep telefonuyla uğraşıyor. Resmen sığıntı gibiyiz minibüste.

Öyle ya da böyle sıkıntı ile de olsa sonunda ineceğim durağa vardım. Havasızlıktan bayılmak üzereydim, terden sırılsıklam olmuştum. Minibüsten iner inmez derin bir nefes aldım. Sanırsın hamamdan çıkmışım. Yaklaşık beş yüz metre ileride üniversite kampüsü var. Onun içinde minibüs var, vilayetin belediye minibüsleri ama binmeye cesaret edemedim. Yürürüm daha iyi diye düşündüm. Hava da hafif rüzgârlıydı, estire estire yürüdüm üniversiteye doğru.

Aslında bu kadar sıkıntıya katlanmamın nedeni ikamet ettiğim ilçedeki ÖSYM Bürosunun devlet memurluğu sınavı için kayıt yapmıyor olmaları. ÖSYM bürosu dediysem bu sizi aldatmasın. İlçedeki lisenin bir odasına bir bilgisayar koymuşlar, sorumlu olarak da bir öğretmen görevlendirmişler alın size ÖSYM Bürosu. İşte bu ilçedeki büroya gittiğimde sorumlu öğretmen;

-Üniversite sınavı olsa kaydını yaparız ama devlet memurluğu sınavının kaydını yapamıyoruz. Aslında geçen sene yapmıştık ama bu sene her nedense bize yetki vermediler. Zaten yetki verseler de ne ara kayıt yapacağız? Sen iyisi mi ile git, dedi.

Tamam da kardeşim il nerden baksan iki, iki buçuk saatlik mesafe. Ama halden anlayan maalesef bizim memlekette bulunmaz ve herkes kendinin haklı olduğunu düşünür, benim gibi.

Üniversiteye ulaştığımda hem ferahladım hem de güneş tepemi yaktı kavurdu. Ama en azından minibüsteki o müzik yoktu artık.

Girişte beni tüm ihtişamıyla Tıp Fakültesi karşıladı. Gerçekten muazzam bir bina yapmışlar. Kapısında beyaz önlüklü öğrenciler, hastalar, hasta yakınları. Uzun zamandır ilçede olduğumdan kalabalığın, şehrinde yabancısı olmuşum, kendimi bir köylü gibi hissediyorum. Hâlbuki ben de böyle

bir üniversitede okudum. Ama askerlik işsizlik derken neredeyse okuduğum üniversiteyi unutup yaşadığım küçük ilçenin bir parçası haline geldim. Sağa sola batkından sonra, sanırım hizmetli olacak gözüme birini kestirdim ve sordum;

-Pardon, ÖSYM Bürosu nerde?

-Sınav başvuru yerini mi soruyorsun?

-Evet.

-Bak şuradan sağa döneceksin, sonra dümdüz git. Zaten kalabalığı görürsün.

-Sağ olun.

Tam da tarif eden adamın dediği gibi oldu her şey. Kalabalığı görünce bayağı canım sıkıldı. Güya erken gelecek erkenden işimi halledecektim. Zaten ne yolunda gider ki benim hayatımda?

Sıra tam bir insan güruhu, yaşlısı, genci, öğrencisi, hamilesi, çocuklusu, emeklisi ne ararsan burada toplanmış. Abartmak gibi sanırsın sanki mahşer yeri kurulmuş. Sıranın sonunu bulmakta biraz zorlandım. Bu tip durumlarda da son sırada olmak hep canımı sıkmıştır. Sıra tek sıra halinde değildi. Dörtlü beşli gruplar halindeydi. Herkes birileriyle konuşuyordu. Sanki yalnızca ben yalnız gelmişim gibi hissettim.

Elimde müracaat evraklarım vardı. Nüfus cüzdanı fotokopisi, aday bilgi formu, diploma aslı ve fotokopisi ve bir sürü ıvır zıvır. Kayıt sistemine fotoğrafımı çekecekler diye saç sakal tıraşı da oldum. Pek âdetim değilse de beyaz çizgili gömleğimi de geldim. Ama gömleğimiz yakası ensemi ve boğazımı tahriş etti. Zaten ne zaman tıraş olsam böyle olur. Hassas bir cildim var. Bir keresinde sırf fala kaşıdım diye sağ bacağım baştan aşağı yara olmuştu. Minibüs yolculuğundaki sıcak ve nemli havanın ve bol bol terlemenin de bu duruma oldukça etkisi olduğu aşikâr elbette. Sonra başladım beklemeye. Bu bekleme olayı ruhumda derin yaralar açmıştır zaten.

İlk büyük beklememi lise yıllarında astsubaylık sınavına girerken yaşamıştım. Sınav Ankara'nın Mamak ilçesindeki personel okulundaydı. Ben beş yüz bininci sırada filandım. Askeriyenin içine girdik ve bizi bir daha dışarı göndermediler. Sabah saat altıdan akşam saat sekize kadar beklemiştim. Ertesi günde aynı şekilde bekledim. Su kısıtlıydı, yiyecek sade bir asker kantininden sağlanıyordu. Astsubay öğrenciler durmadan bağırıyorlardı. Baktım olacak gibi değil üçüncü gün ben gitmedim. Boş boş dolaştım Ankara sokaklarında. Sonra babama sınava girdiğimi ve sonuç göndereceklerini söyledim. Hala gönderecekler.

İkinci büyük beklemem üniversite kayıt aşamasındaydı. Gayet heyecanlıydım. Aynı zamanda da sevinçliydim. Ama o kadar bekledikten sonra ne sevinç kaldı ne heyecan. Okul harcını koskoca vilayette yalnızca üniversite kampüsünün (yerleşkesi) içindeki küçük şube alıyordu. Ben o kadar kalabalığı hiçbir arada görmemiştim; öğrenciler ve öğrenci aileleri. Elbette ben yine bir başımaydı. Tüm gün beklediğimi hatırlıyorum. İki vezne görevlisi

çalışıyordu, bir kadın ve bir erkek. Bilmiyorum hayal mi gördüm ama kadın memurun sakallarının olduğunu hatırlıyorum. Elbette bu bekleme çilesi banka ile sınırlı kalmadı. Ardından devlet yurduna kayıt için ertesi gün tüm gün beklemiştim. Saatlerce bekliyordum sıra bana geliyordu ve evraklarımda bir eksik buluyorlardı; yok efendim şunun fotokopisi eksik, yok efendim şunun onayı yok. Eksikleri tamamlıyor ve tekrar tekrar sıraya giriyordum. Akşam mesai bitimine yakın bir zamanda sıra bana geldiğinde görevli memur;
-Sen hala vazgeçmedin mi bu işten demişti bana.

O zaman anladım ki bunu bilinçli yapıyorlarmış. Ben asildim beni yıldıracaklardı ki yedeklerden birisini benim yerime yurda yerleştirebilsinler. Tabi ben astsubaylık sınavındaki gibi yılmadım. Çünkü başka çarem yoktu.

Üçüncü büyük beklememi askere giderken yaşadım. Dört yıllık bir okul bitirdiğimden askerliği kısa ya da uzun dönem yapma seçeneklerim vardı. Elbette bu seçenekler bana bağımlı değildi. Ankara'nın Polatlı ilçesindeki askeriyede sınava girmem gerekiyordu. Bir gün öncesinden Polatlı'ya vardım. O gece otelde kaldım. Sabah saat beşte kalktığımda askeriyenin önündeki sıra yaklaşık bir kilometre uzunluğunda filandı. Hem de tek sıra halinde değil üçlü beşli sıralar halinde. Tüm gün beklemiştim orada da. Sonra on dakika kadar sınav yaptılar ve kısa dönem asker olarak yaptım askerliğimi. Demek ki iyi bekleyememişim.

Elbette bunların dışında da çok beklemelerim, sıralarım oldu. Ama en iz bırakan beklemeler bunlardı. Bekleme durumu can sıkıcılığından başka anlamlarda taşır bende. Beklerken daha yalnız, daha korumasız, daha muhtaç, daha çaresiz hissederim kendimi. Üniversite yurt kaydından ruhuma zerk edilen bir psikolojik sıkıntı da; ya eksik evrakım varsa o zaman neden boşu boşuna sıra bekliyorum korkusudur. Yine bu korku içerisinde bu kez ÖSYM Bürosunun önünde devlet memurluğu sınavı memurluğu için bekliyordum. Hem bekliyordum hem de etrafıma kulak kabartıyordum acaba eksik evrakım var mıdır diye. Aslında bu konuda bir korkumda vardı. Başvuru formunda diplomanın aslı ve onaylı örneği diyordu. Diplomamın aslı vardı evet ya fotokopisinin onayını nerden yapacaktım? Okuduğum üniversite ikamet ettiğim yerden altı yüz kilometre uzakta. Notere yaptırsak dünya kadar para, zaten işsizim. Başladı bende bir endişe dalgası. Bir yandan bekliyorum, bir yandan korkuyorum. İçimden bildiğim ne kadar dua varsa ettim, diplomanın onaylı örneğini istememeleri için. Ama sıra bana bir türlü gelmedi.

Müracaat kuyruğu bir yılan gibi kıvrılıyordu. Benim bulunduğum yerden ÖSYM Bürosunun kapısı bile görünmüyordu. Hava oldukça sıcaktı. Sıra hafifçe ilerlediğinde bazı gölgelere

denk gelme şansınız oluyordu. Saatlerce bekledim, bekledim, bekledim, bekledim. Sanki sıra hiç ilerlemiyor gibiydi. Durmadan birilerinin cep telefonu çalıyordu. Benim telefonum hiç çalmadı, zaten kim arayacaktı ki beni? O kadar çok bekledik ki gurup halinde gelenlerin bile konuşacak konuları kalmadı.

Öğle vakti müracaat kuyruğunda bekleyen herkesi bir telaş aldı;

-Acaba kayıt yapan memurlar öğlenleyin yemek molası verirler mi?

-Verirler verirler.

-Tüh, sıradanda ayrılamayız ki şimdi!

-Nereye ayrılıyorsun sıran gider!

-O kadar saat bekledik işte.

-Bence mola vermezler bu kadar adam bekliyorken!

-Verirler verirler vermez olurlar mı hiç? Onlar da insan sonuçta.

-Tamam da abi biz de insanız. O kadar ilçeyi merkeze yığacak ne vardı sanki?

-Nöbetleşe bekleriz olmazsa.

Tüm kalabalığın işi gücü kalmamış da kayıt yapan memurların izni var mı yok mu onu tartışıyor gibiydi. Derken saat on ikiye geldi çattı. Bizler nefeslerimizi tutmuş beklerken içerden haber geldi; kayıt yapan memurlar öğle molası vermeyeceklermiş. Bu haber kısa süreli bir sevinç yaşatsa da bu sevinç beklemenin esaretinde kaybolup gitti. Öğleden sonra ÖSYM Bürosunun kapısını görür gibi oldum. Ne kadar sıkıldığımı anlatmamın imkânı yok. Sıra bana doğru gelince kapıdaki özel güvenlik görevlisiyle muhatap olmak zorunda kaldım. Bu güvenlik görevlisi sıradan on kişiyi içeri alıyor ve diğerlerini bekletiyordu. Ama bunu o kadar laubali ve lakayt bir şekilde yapıyordu ki bu rahatsız edici bir durumdu.

-Sen, sen, sen, sen, sen ve sen, hooooooooop gerisi beklesin. Sırayla ağam sırayla, herkes girecek, birbirinizi ezmenize gerek yok.

Şivesinin gereksiz yapışkanlığı, saygısızlığı tam bir baş belasıydı adam. Ama hiç kimse ağzını açıp da bir kelime etmiyordu. Sıra bana geldiğinde artık yorgunluktan ve endişeden bitmiş bir vaziyetteydim. Laubali görevli yine konuşmaya başladı;

-Sen, sen, sen sen, ve sen, hooooooop! Diğerleri bekliyor.

Bu kez bu sen'lerin içinde bende vardım. Bu arada belirtmek isterim bu sırada bekleyenleri hepsi lisans dolayında eğitim görmüş kişiler. Kimisi mühendis, kimisi öğretmen, kimisi ekonomist, kimisi fizikçi. Bu güvenlik görevlisi ise muhtemelen ortaokul mezunu ve muhtemelen bir tanıdığının vasıtasıyla işe alınmış.

Tam sıra bana geldi diye sevinirken içeride yaklaşık otuz kişilik bir sıra ile daha karşılaşmaz mıyım? Beynimden vurulmuşa döndüm. Tam bu sırada güvenlik görevlisi;

-Diplomalarının onaylı örneği olmayanlar boşuna beklemesin! demesin mi?

Neredeyse ağlayacaktım. Bir ara gözlerim karardı bayılacak gibi oldum. Benim durumumda birkaç kişi daha

vardı. İçimizden birisi;
-Ya bunu en başta niye söylemediniz, bu kadar beklemezdik diye bağırdı. Adamı alnından öpesim geldi. Aynı güvenlik görevlisi;
-Ben ne bileyim arkadaşım, müdürüm öyle söyledi. Dedi.
-Peki, biz şimdi nerede onaylattıracağız şimdi bunu diye tekrar bağırdı biraz önce bağıran arkadaş.
-Bana ne bağırıyorsunuz kardeşim? Ben ne bileyim diye karşılık verdi güvenlik görevlisi.
Bağrışmalardan rahatsız olacak ki kapalı bir odadan mavi kravatlı beyaz gömlekli şişman bir adam çıktı. Konuşması daha çok homurdanmaya benziyordu.
-Arkadaşlar adama ne bağırıyorsunuz, başvuru kılavuzunda yazıyordu bu okumadınız mı?
-Ne yapabiliriz memur bey?
-Edebiyat fakültesinin dekanına gidin, diplomanızın aslıyla birlikte fotokopisini gösterin onaylasın.
-Peki, sıramız ne olacak?
-Siz onaylatın gelin ben sizi buradan sıraya koyarım.

Biz üç beş mağdur arkadaş edebiyat fakültesine doğru yollanmaya başladık. Benim fakültenin nerede olduğuna dair bir fikrim yok. Allah'tan arkadaşlardan birisi yerini biliyormuş. Yaklaşık bir bir buçuk kilometre mesafede, ben yürüyorum ama hiç halim yok. Edebiyat fakültesine ulaştık, ikinci kata çıktık. Tam dekanın odasında vardık ki bir hizmetli bizi durdurdu.
-Nereye kardeşim?
-Biz ÖSYM bürosundan geliyoruz, diploma onaylatacağız.
-Dekan bey yok.
-Nerede?
-Ben ne bileyim kardeşim?
-Bilen birisi var mıdır?
-Muharrem bey bilir.
-O nerede?
-O bugün izinli.
-Başka kim bilir?
-Nermin Hanım bilir.
-O nerede?
-Kafeteryadadır.
-Tamam kardeş, sağ ol.
-Tuvaleti kullanmayın, bozuk.
-Tamam.

Biz arkadaşlarla kafeteryaya gittik Nermin Hanım'ı bulduk. Birkaç kadınla birlikte çay içiyordu. Dekan beyin ÖSYM Bürosuna gittiğini söyledi. Biz hayal kırıklığı içinde bir buçuk kilometre daha yürüyerek ÖSYM Bürosuna ulaştık. Bitmiş bir vaziyetteydim.

ÖSYM Bürosunun kapısında yine aynı güvenlik görevlisi karşıladı bizi;
-Hoop hemşerim nereye?
-Bizi tanımadın mı biraz önce edebiyat fakültesine gitmiştik.
-O beni ilgilendirmez, sırayla alıyoruz.
-Yahu etme, eyleme, o görevli memur bizi alacağını söylemişti.
-Ben bilmem hemşerim sırayla.
-O memurla bir görüşebilsek…
-Kiminle?
-Yani hani yanımıza geldi.
-Serdar Bey?
-Evet, her kimse işte.
-Bekleyin bakalım.

-Serdar beeeeeey! Bak bunlar seni istiyor.
Birkaç dakika sonra aynı memur içeriden çıktı. Gözünün ucuyla bize baktı.
-Bir sorun mu var? Yine homurdanır gibi konuşuyordu.
-Ya biz biraz önce diplomayı onaylatmak için edebiyat fakültesine gitmiştik. Dekan beye onaylatmak için.
-Evet, dekan bey burada.
-Siz sıramızın kaybolmayacağını söylemiştiniz.
-Ben mi?
-Evet, hatta biz ondan sonra edebiyat fakültesine gittik, dekan bey buraya gelmiş.
-Dekan beyin tanıdıkları mısınız?
-Hayır.
-E o zaman?
-Diplomayı onaylatmak için.
-Tamam, girin içeri.
Bir an bu aptal konuşma hiç bitmeyecekmiş gibi hissettim. Biz içeriye girdik. İçeriye girmemizle birlikte sıra bekleyen kalabalıktan fısıltılar yükselmeye başladı.
-Ya bu kadar da olmaz ki!
-Bizde sıra bekliyoruz burada.
-Dekanın tanıdığıymış
-Ne yapalım canım dekanın tanıdığıysa?
-Şikâyet etmek lazım bunları
-İyi vallahi bizimde tanıdığımız olsa demek ki.
Güvenlik görevlisinin dışarıya çıkmasıyla birlikte tüm fısıltılar birden kesildi. Yalnızca uzun boyla ince yapılı ve hafif sakallı bir genç;
-Memur bey, bu arkadaşlar neden sıra beklemeden girdiler diye sordu ama çok kibar bir tavırla. Memursa;
-Onlar Dekan Beyin misafirleriymiş dedi.
Ufak bir fısıldaşmadan sonda müracaat kuyruğu eski sıkıcığına geri döndü.
Biz diploma onaylı örneği olmayan arkadaşlar bizimle homurdanarak konuşan memuru takip ettik. Dikkatimi çeken memurun çok yavaş hareket ettiğiydi. Uzunca bir koridordan sonra bir odanın önünde durduk:
-Siz burada bekleyin, dedi memur. Sonra içeriye girdi. Kısa bir süre sonra dışarı çıktı ve sırayla içeri girin bakalım, dedi.
İçeride beyaz saçlı, kısa boylu ve takım elbiseli bir adam ihtişamlı bir masada oturuyordu. Yüzüme hiç bakmadı. İşin garibi diplomama da hiç bakmadı. Yalnızca diploma fotokopisine imza attı. Dışarı çıktığımda memur bizi bekliyordu.
-Gelin bakalım, dedi. Memuru takip ettik.
Memurun ilk başta çıktığı odaya girdik. Tüm diploma fotokopilerini dikkatle inceledikten sonra gayet yavaş hareketlerle önce kaşe sonra mühür bastı.
Yorgunluktan bayılmak üzereydim. Saçım başım dağılmıştı. İçerideki sıraya girdim. Önümde tahminen on beş ya da yirmi kişi vardı. İşini bitiren dışarı çıkıyordu. Nice bekledikten sonra sıra bana geldi. İşin aslı çalışan memurların haline acıdım. Havasız küçük bir odada iki memur, sıkış tepiş çalışıyorlar, önlerindeki bilgisayarlara kayıt yapmaya

çalışıyorlardı. Memurlardan biri kadındı. Aklıma üniversite yıllarımda banka veznesindeki sakallı memur geldi. Yalnız ortada dikkat çekici bir detay vardı ki memurlar çok ama çok yavaş çalışıyorlardı. Yaptıkları işten usanmış olacaklardı ki usulca evrakları alıyorlar, bilgisayarın tuşlarına yavaş yavaş basıyorlardı.

Sıra bana geldiğinde tam manasıyla insanlıktan çıkmıştım. Yorgundum, ayaklarım sızlıyordu. Acıkmış ve çok fazla susamıştım. Tüm bilgilerimi girdikten sonra sıra fotoğraf çekmeye geldi. Yazıcının üzerine küçük bir web kamerası konmuştu. Görevli memur kameraya bakmamı söyledi. Kameraya baktım, fotoğraf çekildi üç lira para ödedim ve kaydım tamamlanmıştı. Bana bir kayıt belgesi verdiler. O belge için tüm gün sıra beklemiştim. Tam da ÖSYM Bürosundan çıkarken kapıdaki yazıya gözüm ilişti, yazıda; ‘’EMEĞİNİZ EMANETİMİZDİR.” Yazıyordu. Hafifçe gülümsedim. Ama aslında ağlamak istiyordum. Kalabalıkların arasından sıyrılırken aklıma diplomanın onaylı örneğini istedikleri geldi. Dışarıdaki kalabalığa doğru;

-Arkadaşlar diplomanın onaylı örneği olmazsa kabul etmiyorlar! İçeride dekan var, ona onaylatabilirsiniz, diye bağırdım.

Birkaç kişi bana teşekkür ettiler ve bazı fısıldaşmalar oldu. Artık ne olduğu umurumda bile değildi. Susamıştım ve acıkmıştım. Ama minibüse yetişmem de gerekiyordu. Hızlı adımlarla minibüs durağına yürüdüm. Ayaklarım sızlıyordu. Minibüs durağında beklerken o yazı aklımda dönüp duruyordu; EMEĞİNİZ EMANETİMİZDİR, EMEĞİNİZ EMANETİMİZDİR. Ne havalı bir söz ve bir o kadar da boş. Bir kaç dakika sonra minibüs geldi. Kendi kendime olamaz dedim. Çünkü bu geldiğim minibüstü. Ağlamak istiyordum. Minibüsün şoförü güneş gözlüğünü takmış sigarasını tüttürmeye devam ediyordu.

Minibüse bindim tıkış tıkış doluydu. Arada bir tabureye oturdum. Ömrümün en iz bırakan beklemelerinden birini daha yaşamıştım. Daha fazla dayanamayıp uyuyakalmışım. Ama dilime şu meşhur ilan yazısı pelesenk olmuştu; Emeğiniz Emanetimizdir…

Ayşegül Genç'in Uykularından Uyanan Ceylanları Üzerine

YAZAN:
KEVSER ÜNAL

Ayşegül Genç'in ilk öykü kitabı Ceylan Uykusu, yazarın edebiyat dergilerinde yayınlanmış öykülerin bir derlemesi olarak 2019 yılında okurlarıyla buluştu. Çok geçmeden bir yıl içerisinde 2. baskıya gitti. 2. baskının gözüme çarpmasıyla kitabı hemen aldığımı hatırlıyorum fakat raflarımda uzunca yıllar sıranın ona gelmesini bekledi. Masamda daima okunmayı bekleyen kitaplar mevcuttu fakat Ceylan Uykusu, sırasının geç gelmesine epey üzüldüğüm bir kitap oldu. Bu sebeple bu güzel eseri tekrar duyurmak, okunması için sıra beklediği başka masalar da varsa bu listede öne alınması gerektiğinin altını çizmek ve yazarına da teşekkürlerimizi iletmek için dergimizin bu köşesinde Ceylan Uykusu'nu ağırlamak istedim.

Kitabın ilk sayfası, Aylan bebek ithafı ile bize merhaba diyor. Lise yıllarıma tekabül eden bu haberi gördüğümde günlerce etkisinden çıkamadığımı, bugün hâlâ nerede bir kırmızı tişört görsem gözlerimde canlanan görüntüyü hatırlıyorum. Bu ithafın -artık bir melek olan- kendisine ulaştırılmış olmasını diliyorum ve Ayşegül Hanım'a, altını kırmızı kalemle çizdiği tüm ruhlar için ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Reisin Tost Makinesi ile başlıyor öykülerimiz. Bir kitabın eleştirisini yazarken en sevdiğim şey, kitaba gözlerimi çevirdiğimde öykünün bütünüyle zihnimde canlanmasıdır. Bunun da yazarın önemli bir başarısı olduğunu düşünürüm daima. Nitekim bir öykü, üst düzey betimlemelerle donatılır ve okurken zihinde bir film sahnesi gibi canlanırsa burada yer edinir, doğru hatırlatıcılara denk geldiğinde tekrar kapılar ardından yüzünü gösterir. Bu, okura da ilham verebilecek bir durumdur çünkü okurun günlük hayat içerisinde öyküyü hatırlatacak izlere denk gelmesi; okura günlük hayatın sıradanlığı ve hızı ortasında bir durak, edebi bir dinlence alanı tayin eder, üretkenlik kazandırır ve başkaca eserlerde bu ilham yeniden vücut bulur. Tıpkı kelebek etkisi gibi. Reisin Tost

Makinesi öyküsü de kısa olmasına rağmen böyle bir öykü. Öykünün mucizesi de budur ya, az cümleyle çok iş yapmak. Mehmet'in düşkün yıllarından el alarak göğe yükselişini, yükseldiği yerden ani bir düşüşle tekrar burnunun üstüne çakılışını, üstelik göğün nimetlerini de asla tadamayışını bir tost metaforuyla okuyoruz. Bir sonraki öykü, kitaba da adını veren eser olma özelliği taşıyan Ceylan Uykusu da tıpkı önceki öykü kadar etkileyici ve zihinde yer edici bir hikâye. Hiçbir zaman değer görmeyecekler fakültesi, ağacın tepesinde pusan kuşlar ortaokulu, bir çift sıkılmış yumruk lisesi gibi betimlemeler, kahramanın acısıyla birlikte bir başarısızlık hikâyesini sentezliyor. Uykularından apansız uyandırılan ve acılarından bir hayat kurmak zorunda kalan ceylanların hikâyesi de denebilir buna. Sadece insanların değil, eşyaların da sessiz hikâyeleri başarıyla işleniyor kitapta. Ağlamaklı Kızlar Gibi Sessiz Sedasız öyküsünde defalarca terk edilen ve defalarca yeniden sahiplenilen bir yatağın şahitlik ettiği evleri okuyoruz. Yatağın ağlamaklı kızlar gibi sessiz sedasız, mahcup bir tavırla gerçekleştirdiği bu hüzünlü yolculukların daima ölüme çıkmasına da şaşırmıyor gözlerimiz.

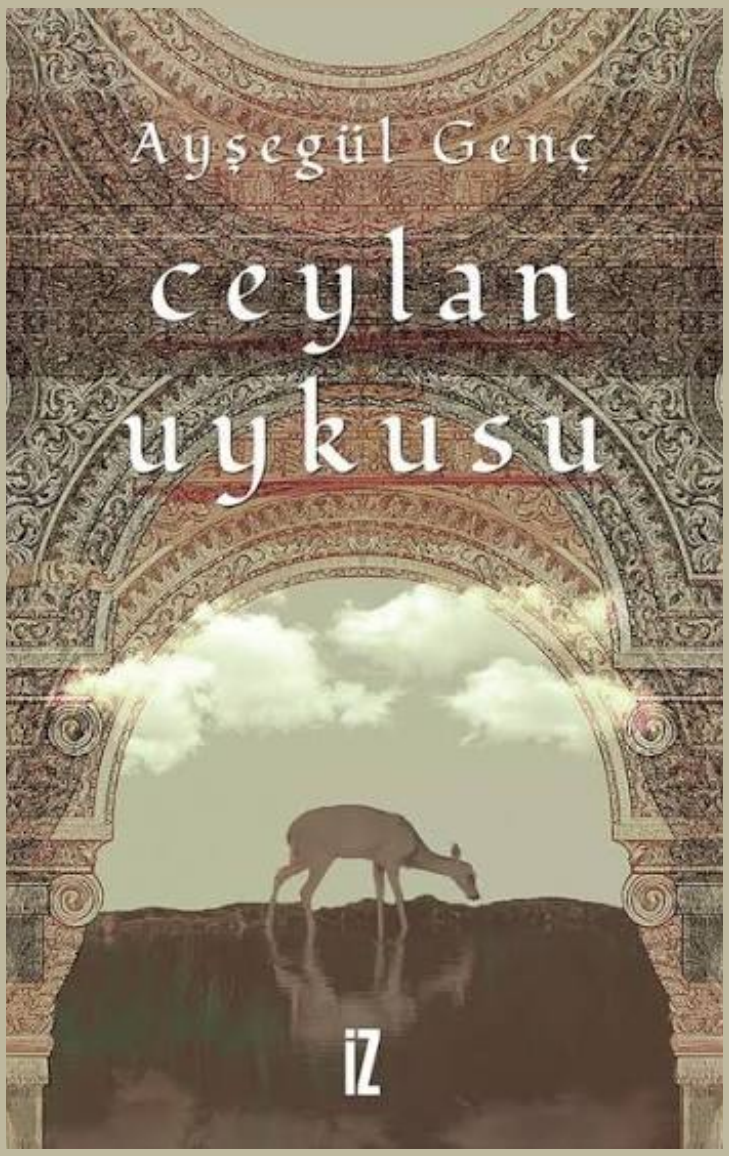
Oldukça akıcı öyküler, kırgın hayatlara değinen sayfalar arasında Sümbülteber, odağımı zorlayarak bitirebildiğim ve bu anlamda eleştirebildiğim tek öykü oldu. Bilinç akışının kullanıldığı öykülerin kimi zaman da iç konuşmalarla hızla akıp gitmesini, odağımızı celbetmesini bekleriz ancak bu öykü, birkaç kez okumama rağmen odağımı dağıtan, dönüp dönüp tekrar düşünmemi ve başa dönmemi tetikleyen bir öykü oldu. Belki yazarın çok kapalı yazmasının bunda etkisi vardır ve belki de kendisi anlaşılmamayı tercih etmiştir.

İlerleyen sayfalarda yeniden Aylan'a ithaf edilen Son Kuşlar öyküsüyle karşılaşıyoruz. Bu isim, Metin Altıok'un "son kuşlarımdı bunlar, dedim telef olmasın / geçti artık göğsümde kuş barınmaz anladım" dizelerini bana hatırlattı. Nitekim bu eserin son kuşu Ahmet de bir anlamda telef olarak denize doğru gidiyor ve bir aile, yine kendi kazdığı kuyuya kendisi düşüyor. Birkaç sayfa sonra İçimizdeki Yangın Merdiveni'nde bu kez sonsuzluğa uçan bir kuşun ardından kalanın kırılan kanadını okuyoruz. Bir sonraki öykü Kırlangıç Uşağı'nda kalbin kafesi ile uçabilen tek kuş oluşunu ilk cümlesinde bize hatırlatıyor yazar. Betimlemelerin ve alışılmamış bağdaştırmaların bir araya muazzam biçimde getirilmesiyle bu öykü, benim için kitaptaki en başarılı öykülerden birisiydi.

"Benim ışığım neredeyse, gözlerim zaten orada." cümlesiyle bizi uğurlayan yazar, kitabın genelinde de ışıklar, gözler, görebilmek üzerine çokça hikâye kurgulamış. Kuş metaforunun sıkça kullanılma sebebinin belki de bizi yitik yaşamların arasında kuş bakışı gezdirmesi olabileceğini de düşünmek gerekir. Geçmiş romanlarıyla güçlü bir dil ve anlatım geliştirmiş yazar Ayşegül Genç, hikâyelerini de bu üslup çerçevesinde şekillendirmiş ve eser, siz değerli okurlara sunulmuş. Bu güzel eseri okumayı dört gözle bekleyen muhataplarına eserin ulaşmasını ve okuma listelerinde ön sıralara yükselmesini diliyorum.

SİNEDEBİYAT

ANISINA

Sin Edebiyat Dergisi: Yaşar Ercan

Konuşan: Ahmet Yetik

- ***Dergiyi çıkarmaya nasıl karar verdiniz? Derginin isminin bir anlamı var mı? Derginin ortaya çıkış hikâyesinden kısaca bahsedebilir misiniz?***

Herkeste benzer mi gelişir bilmiyorum fakat bende kendi dergimi yayımlama isteği, bir disiplinde yazmaya başladığım dönemde başladı. O dönem çeşitli dergilerde ara sıra yazılarıma yer buluyordum. Sanırım benim gibi yazarlığı öğrenmek isteyen birkaç arkadaşla bir araya geldiğimiz sohbetlerde bu fikir gelişti.

Kahramanmaraş'ta düzenlenen bir kitap fuarında stantlarında kitap imzalayan yazarları görünce bu fikrimizin bir an önce gerçekleşmesi için resmî prosedürleri öğrendik. Esasına bakılırsa dergicilik ekip işidir fakat mutlaka bir lokomotif emekçisi olmak zorundadır. Sin Edebiyat yirmili yaşlarının ortasında, Maslow piramidinin en tepesine erişmeye çalışan yazınsal okuryazar adayları ben, Hanifi, Emre, Halil, Demet ve Oğuz tarafından kuruldu.

İsim konusunda Yunus Emre'nin şu dizesi yol gösterici olmuştur: *sana ibret gerek ise gel göresin bu sinleri.*

Ayrıca ismin çeşitli dillerde karşılığı bulunan ve yazılışı aynı, anlamları birbirinden farklı tek sözcükten oluşması biraz ironi biraz etimoloji merakından ileri gelmektedir. Biraz da yaptığımız iş içimize sinsin diye.

- ***Yayın hayatına başlarken hedefleriniz nelerdi? Derginin yayın çizgisini belirlerken hangi ilkeleri benimsediniz?***

Başlangıçta tek hedef sürdürülebilir kaliteli bir edebiyat dergisi üretmekti. Bu konuda başarılı olduğumuzu söyleyebilirim zira otuz üç sayı boyunca birbirinden değerli isimleri iki ayda bir yayınla dergiye konuk ettik. İçlerinde ilk kez yazısı yayımlanan da vardı, zaten bu işi meslek olarak yapan da. Dergide önceliğimiz iyi metinler okuyup yazmak oldu. Politik yahut belirli grupları hedef alan yazılara hiç yer vermedik. Yayın çizgimizi iyi metin üzerine kurduk.

- ***Hangi tür yazarları/şairleri veya içerikleri öne çıkarmaya çalıştınız?***

Özellikle öne çıkarmaya çalıştığımız birileri olmadı. Derginin dosya konularını görece irdelenmemiş ya da yeterince ele alınmamış başlıklardan seçmeye çalıştık. Böylece hem yeni şeyler öğrenmeye hem de bu konuda bilgi birikimi olan yazarların yazılarını yayıma alarak okurlarla buluşturmaya çalıştık.

- ***Ekibi genişletmek ve yeni yazarlar keşfetmek, onları desteklemek için özel bir yaklaşımınız var mıydı?***

Sosyal medyada -alışılmışın dışında- dosya konularını ilan ederek derginin o sayısına katkı sunmak isteyenleri bir nevi davet etmiş oluyorduk. Üstüne bize e-posta gönderen herkese dosyasının yayımlanma durumunu olumlu ya da olumsuz geri bildiriyor ve varsa eleştiri ve diğer notlarımızı iletiyorduk.

- ***Derginizi çıkarırken karşılaştığınız en büyük zorluk(lar) nelerdi?***

Yazı kalitesini belirli seviyede tutmak, dosya yazarlarının zamanın dosya teslimini sağlamak, düzelti ve edisyon işlerini kısa süre içinde bitirmek emek yoğun birkaç güne sığıyordu. Bu zihinsel olarak çok yorucu bir süreçti.

- ***Matbu yayıncılıkla ilgili yaşadığınız sıkıntılar oldu mu?***

Bunu yaşamayan dergici yoktur. Matbaa ve posta giderleri 2016'dan bu yana sürekli arttı. Bir dönem o kadar hızlı artıyordu ki birçok dergi kapanmak zorunda kaldı. Kâğıdı ithal ettiğimiz için ekonomik dalgalanmalar, döviz kurunun sert yükselişi her sayıda bize sıkıntı yaşattı.

- ***Özel değilse derginin yayın hayatına son vermesinin sebebi veya sebepleri nelerdi? Bu süreç nasıl işledi?***

En önemli neden ülkenin bozulan ekonomisiydi. Biz matbaa giderlerini karşılayamaz olurken okur da artan dergi fiyatları nedeniyle eskisi kadar talep etmiyordu. Şöyle örneklendireyim; kargo ücreti, derginin satış fiyatı ile aynıydı. Hâliyle bu ücret, okura ek bir külfet oluşturuyordu. Otuz altı sayı yayımlayıp kapatmaya niyet etmiştik fakat son üç sayıya maddi ve manevi gücümüz yetmedi.

- ***Geriye dönüp baktığınızda "Keşke şunu farklı yapsaydık" dediğiniz bir şey var mı?***

Sanırım yok. Edebiyat dergiciliğini ilk sayıdaki hedefimize uygun yürüttüğümüz için keşkemiz olmadı.

- ***Şu an edebiyat dergiciliğini nasıl görüyorsunuz?***

Fazlasıyla sermayeye gömülmüş ve suya sabuna dokunmayan konularla vakit öldürülen bir alan olarak görüyorum.

- ***Yeni dergi çıkarmak isteyenlere ne gibi tavsiyeleriniz olur?***

Deneyim paylaşmak diyelim bunun adına; sorumluluk sahibi ve okuma-yazmayı seven cevval bir ekip kurup iş paylaşımına özen göstermek dergicilikte bence çok önemli. Ayrıca dergiciliği salt heves olarak görmemeli, düzenli şekilde sürdürülebilirse anlam kazanacağını bilmeli bu ekip. Dergi çıkarmak bir bahçe kurmak gibidir; ne ektiğiniz, nasıl ektiğiniz önemlidir ve ekeneği neyle beslediğiniz, ona nasıl baktığınız daha önemlidir.

Kıymetli sözleriniz ve davetimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederim. Umarım bu konuştuklarımız dergicilk adına faydalı olur. Saygılar ve selamlar.(K.N.)

*K.N.: Konuşan Notu

Korku Masalları

Sehreyya Priyeva

"Bir varmış, bir yokmuş..." diye fısıldar bir ses. Sonra simsiyah, ağır bulutlar çöker bir kentin üzerine. Göğün maviliği yırtılır; harabelere amansız kargalar üşüşür. Bir çocuk koşarken taşlara kapaklanıp dizini yaralar. Bir prenses büyülü elmayı ısırarak derin uykuya dalar. Bir cengâver habis tuzaklarla zindana düşer. Sanki bir efsun okunur sonra, kadim bir masal büyüsü fısıldanır kulaklara. Anka kuşu kanatlarını çırparak süzülür gökyüzünden; göğün yırtılan yerleri mavi bir ipekle dikilir sanki. Aksakallı bir dede peyda olur pusların arasından, asasını vurur toprağın kalbine. Yırtıcı kargalar ve amansız zorluklar yerin derinliklerinde kaybolur. Yarılan topraktan renk renk çiçekler fışkırır. Gökyüzünde yedi renkten bir gökkuşağı belirir. Düşen çocuğun yarasına sarmal bir ışık dokunur; acısı diner, dizinde iz bile kalmaz. Prenses eskisinden daha güzel, yiğit daha güçlü daha özgür. Dünyada her şey bir anda adil, merhametli ve kusursuz kılınır. Gökten üç elma iner. "Bir varmış, bir yokmuş..." diye susar bir ses. Bütün yüzlere kocaman, kaygısız bir tebessüm oturur.

Bir çocuğun zihin evreninde masal; gece yorganın altına büzüldüğünde duyduğu o şefkatli sığınak, minik

kaygılarını bir çırpıda unutturan tatlı bir merhemdir. "Bir varmış, bir yokmuş" nidasıyla açılıp kapanan o büyülü parantez; hayatın sivri, yaralayıcı köşelerini törpüleyen, neşeye eviren ve kötülüğün eninde sonunda bir sihirle, bir efsunla bertaraf edileceğini vaat eder. Bu efsunlu uykuda rahatlar; yaşamın her zaman adil, merhametli, korunaklı ve her darlığın sonunda bir Anka kuşu ağırlayacak kadar cömert olduğuna inanarak gözlerini huzurla kapar.

Oysa hayatın yalın gerçekliğiyle henüz çocuk yaşta tanışanlar için bu mucizelerin hiçbir karşılığı yoktur. Sokakta düşen yoksul çocukların kanayan dizleri gerçek hayatta sihirli bir efsunla iyileşmez; derin uykuya dalan gözler bir öpücükle açılmaz.
Arasın diğer kıyısından yönümüzü değiştirdiğimiz bu durakta masalın bu tatlı ve edilgenleştirici konforunu bilinçli bir tavırla yıkan bir maarifçiyle yüzleşiyoruz: **Süleyman Sani Ahundov.**

1875 yılında Şuşa'da dünyaya gelen Ahundov; Gori Öğretmen Okulu (Semineri) terbiyesinden geçmiş bir eğitimci, gazeteci, oyun yazarı ve çağdaş Azerbaycan çocuk edebiyatının en köklü sütunlarından biridir. Tiyatro sahnesinde "Tamahkâr" gibi eserlerle toplumsal yozlaşmayı eleştiren yazar, edebiyat tarihine adını 1912-1914 yılları arasında kaleme aldığı beş hikâye ile yazdırmıştır: *"Korku Masalları" (Qorxulu Nağıllar).*

Bu külliyat; *"Ahmet ve Melike", "Abbas ve Zeynep", "Nurettin", "Eşref" ve "Karaca Kız"* adlarını taşıyan anlatılardan teşekkül eder. Ahundov, bu eserlerle çocuk edebiyatının o tozpembe perdesini, sihirli değnekleri ve aksakallı dedelerin asalarını fırlatıp atar. Onu okuyan bir çocuk; düşsel canavarlarla veya peri padişahlarıyla değil; yoksullukla, yetimlikle, kimsesizlikle, toplumsal katılaşmayla ve insanoğlunun kibriyle savaşmak zorundadır. Ahundov'un masalları çocukları hayallerle uykunun pasif kucağına itmek için değil; hayatın çirkin ve adaletsiz hakikatleri karşısında gözlerini ardına kadar açmak, onlara toplumsal bir bilinç kazandırmak için yazılmıştır.
Bu tersine çevrilmiş masal dünyasının en etkili noktası ise hiç şüphesiz **"Karaca Kız"** anlatısıdır.

Ahundov bu eserde, feodal yapının ve sınıfsal uçurumların insan ruhunu nasıl zehirlediğini iki küçük kızın mukayeseli kaderi üzerinden ilmek ilmek işler. Bir tarafta ağa kızı Hatice vardır; konağın yüksek duvarları arasında, ipek kumaşlar, hizmetçiler ve yalıtılmış bir rahatlık içinde büyür. Ancak bu maddi bolluk, onun etrafını saran kibri, bencilliği ve derin bir sevgisizliği örtmeye yetmez. Diğer tarafta ise çingenelerin obasında

köksüz, kimsesiz ve hor görülerek yaşayan Tutu —yani Karaca Kız— yer alır. Toplumun en dış halkasına, kenarına itilmiş bu küçük kız; üstündeki yırtık pırtık giysilere, maruz kaldığı aşağılanmalara ve uğradığı acımasız fiziksel şiddete rağmen ruhundaki arılığı, saf şefkati ve doğaya olan tutkusunu korumayı başarır.

Tutu'nun konağın bahçesine gizlice girmesiyle başlayan dostluk, iki ayrı dünyanın ilk temas noktasıdır. Hatice'nin çevresindeki yetişkinler Karaca Kız'ı bir insan, bir çocuk olarak değil; hırsızlıkla, kirlilikle ve "aşağı" olmakla yaftaladıkları tehlikeli bir öteki olarak görürler. Tutu şiddet görür, kovulur, horlanır; ancak o, içindeki insanlık onuruna ve Hatice'ye duyduğu hesapsız dosta olan bağlılığına asla ihanet etmez.

Hikâyenin doruk noktası, konağın bahçesinde beliren zehirli bir yılanla yaşanır. Hatice dehşet içinde çığlık atıp ölümün soğuk nefesiyle yüzleştiğinde, çevresindeki o korunaklı düzenin yetişkinleri kilitlenip kalır. İşte tam o dehşet anında, toplumun "değersiz" sayıp ölüme ve yoksulluğa terk ettiği Karaca Kız, bir an bile tereddüt etmeden bedenini dostuna siper eder. Yılanın ölümcül darbesini kendi üzerine çeker; yetmezmiş gibi Hatice'nin yarasındaki zehri emerek dostunun yaşamasını sağlar, kendi hayatını ise feda eder.

Ahundov masallarının korkusu okuyucuya tam da bu anlarda boylanır. Anka kuşu gelmez, gökten üç elma düşmez, hiçbir sihirli efsun Tutu'nun gözlerini yeniden hayata açmaz. Karaca Kız toprağın soğuk bağrına çekilir. Fakat onun bu ölümü, konağın kibrini yıkan, ağanın ve aristokrasinin utançla yüzünü yere eğdiren sarsıcı bir vicdan hesaplaşmasına dönüşür. Süleyman Sani Ahundov, bu masalla okuruna şu hayati soruyu kazır: *İnsanın gerçek değerini doğduğu soylu konaklar ve mülkiyeti mi belirler; yoksa zorluklar ve adaletsizlikler karşısında koruyabildiği temiz vicdanı, cesareti ve sevgisi mi?*

Hüdaferin'in batı kıyısından bakıldığında Ahundov'un çocuk edebiyatına ve toplumsal hafızamıza bıraktığı en paha biçilmez miras; çocuklara sahte bir cennet masalı anlatmak değil; onlara iyiliğin, empati kurmanın, haksızlık karşısında dimdik durmanın ve insan kalabilmenin bedel ödemekten çekinmeyen o sarsıcı, dönüştürücü gücünü öğretmiş olmasıdır.

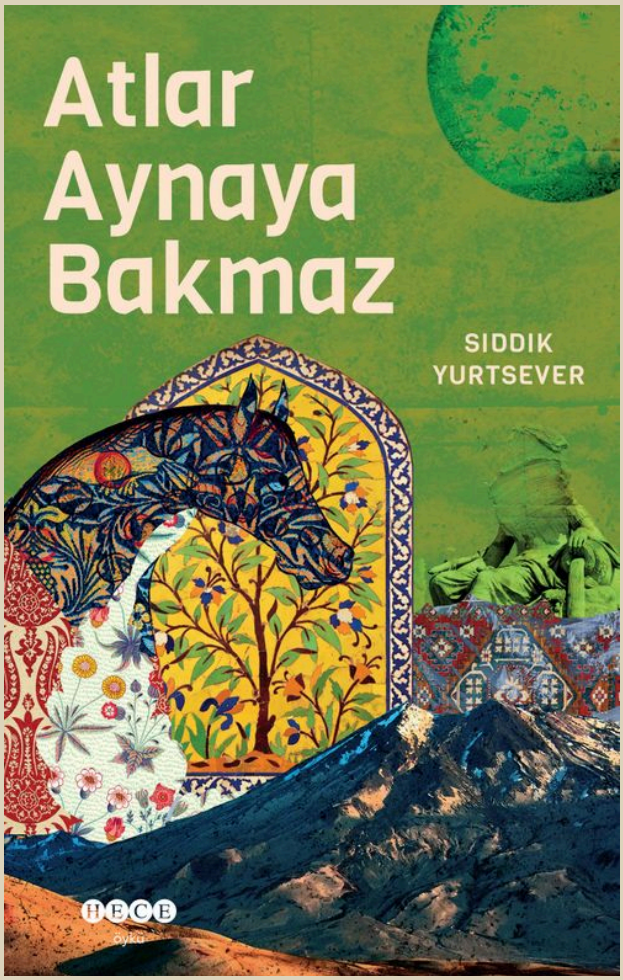
Ahundov'un sesi hâlâ aynı hakikati fısıldar: Gerçek masal, uyumak için değil; uyanmak ve insan kalabilmek için okunur.

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

HAZIRLAYAN:
AHMET YETİK

SIDDIK YURTSEVER- ATLAR AYNAYA BAKMAZ

Sıddık Yurtsever, Atlar Aynaya Bakmaz, Hece Yayınları, 2026

Sıddık Yurtsever, üçüncü öykü kitabı Atlar Aynaya Bakmaz'da kadim anlatıların izini sürüyor. Meddahların sesinden, dağ köylerinden, çocukluğun ürkek hafızasından, esatirül evvelinden ve unutulmaya yüz tutmuş inançlardan yükseliyor hikâyeler. Nihayetinde insanın en eski yaralarına dokunuyor.

Öyküler atların aynalara küs olduğu o uzak ama tanıdık yerden sesleniyor. Masalların gerçeklerle omuz omuza yürüdüğü, ölümün gizemli bir dehliz olup şehre sokulduğu, rüyaların uyanıklığın dilini konuştuğu, merhametle korkunun kapıyı çaldığı bu yerde her anlatı, bildiğimiz dünyanın kıyısını aralayarak görünmeyeni görünür kılıyor.

Atlar Aynaya Bakmaz, insanın kendini aynalardan çok bir menkıbede, bir çocuğun bakışında, yarım kalmış bir duada, bir yalnızın tılsımında ya da uzaklardan gelen seslerde gördüğünü hatırlatıyor.

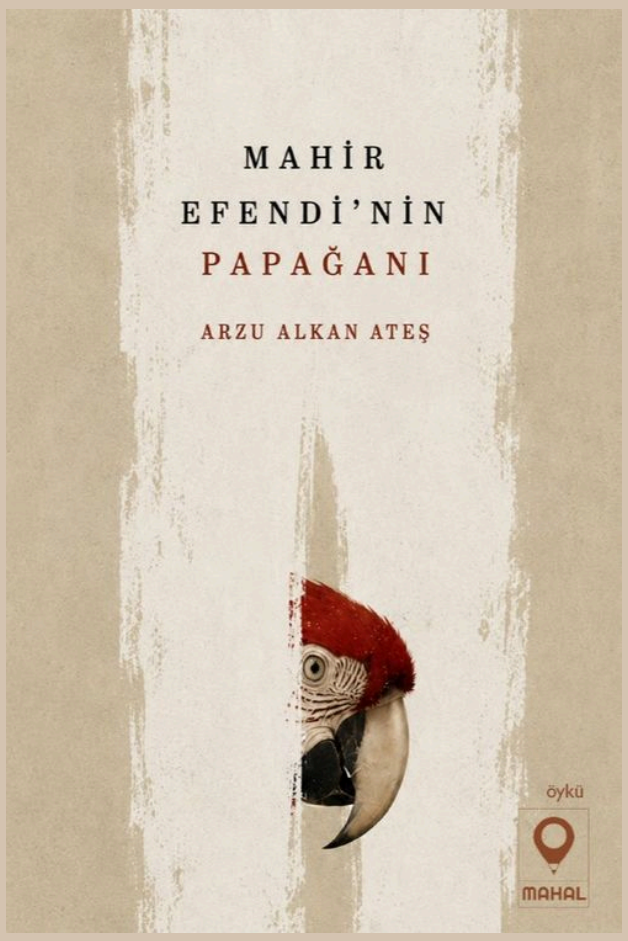
(Tanıtım Bülteninden)

ARZU ALKAN ATEŞ- MAHİR EFENDİ'NİN PAPAĞANI

Arzu Alkan Ateş, bu öykülerde kaybolan zamanın, unutulmuş insanların ve kasaba hayatının görünmeyen katmanlarını anlatıyor. Gerçek ile masalın, hatırlamak ile unutmanın birbirine karıştığı bu anlatılarda her kapı yeni bir hikâyeye, her hikâye başka bir hatıraya açılıyor.

Mahir Efendi'nin Papağanı, insanın büyüse de geride bırakamadığı çocukluğuna yazılmış zarif bir ağıt.

(Tanıtım Bülteninden)

Arzu Alkan Ateş, Mahir Efendi'nin Papağanı, Mahal Edebiyat Yayınları, 2026

Öykümen Sözlük

HAZIRLAYAN:
EZGİ DALAN

SEÇİM

“Herkesin kendince nedenleri vardır: Kimisi için, sanat bir kaçıştır; kimisi içinse fethetmenin yolu. Ama insan bir keşiş kulübesine de, deliliğe de, ölüme de kaçabilir; silahlarla da fethedebilir. Peki o zaman neden yazıyor, kaçışlarını ve fetihlerini neden yazı aracılığıyla gerçekleştiriyor? Çünkü yazarların çeşitli ereklerinin ardında hepsinde ortak olan daha derin, daha dolaysız bir seçim vardır.”

“Sanat yalnızca öteki için ve öteki aracılığıyla var olabilir”

Jean-paul Sartre, Edebiyat Nedir?, Can Yayınları

ANAKRONİ

“Anakroni, modern roman ve hikaye incelemelerinde, başka bir deyişle narrotoloji (anlatıbilim, hikaye bilimi) denen bilim dalında kullanılan yeni bir terimdir. Bu terim, bir hikaye içeren, bir hikaye anlatan eserlerde olayların oluş sırası veya kronolojik sırasıyla bunların olay örgüsü içinde bize sunuluşunda izlenen sıra arasındaki farklılığa işaret eder. Başka deyişle anakroni; hikaye, manzum hikaye, roman veya oyunda olayların verilmek istenen temaya uygun olarak kronolojiyi bozan bir sıralama içinde düzenlenmesi, sunulması demektir. Bu masal ile modern hikaye kurgusu arasındaki en önemli farkı ifade eden bir terimdir.”

Ömer Faruk Huyugüzel, Eleştiri Terimleri Sözlüğü, Dergah Yayınları.

ÖYKÜR DERGİ YAYIN HAYATINA BAŞLADI!

ÖyküR'ün ofansif R'si bizim için bir taşmayı simgeliyor. Sınırları aşmayı, cesur olmayı, kalıpların dışına çıkmayı, tezgahlardan kurtulmayı önemsiyoruz. Bunu hem insan sermayesi anlamında, hem tematik hem de teknik anlamlarda arzuluyoruz. Edebiyat âleminin ortasında duran koca yarığın yer yer birbirimizi görünmez kıldığı noktalarda insani patikalar oluşturmayı istiyoruz. Yazılmak için bir platform bekleyen en karanlık gizlere, var olma şansını hiç bulamamış özgün düşünüşlere buradayız diyoruz.

ÖyküR 1. sayısında yeni bir edebiyat soluğu alarak okuyucuyla buluşuyor. Bu sayıda Emin Gürdamur, Çağnam Erkmen, Gökhan Yılmaz, Şeyda Başer Eroğlu, Üzeyir Karahasanoğlu, Gülhan Davarcı ve Arda Kıpçak öyküleriyle yer alıyor. Günümüz öyküsüne odaklanan geniş dosyada ise Zübeyde Andıç, Eren Buğdaycı, Nilay Erik, Gülnaz Eliaçık Yıldız, Nihan Feyza Lezgioğlu, Tuncay Günaydın ve Hakan Kaya; gündelik gerçeklikten fantastik öyküye ve biçimsel deneyciliğe uzanan derinlikli incelemeler sunuyor. Gülhan Tuba Çelik'in Buket Arbatlı ile gerçekleştirdiği söyleşi, sinema bölümünde Serdar Arslan' ın analizleri ve Turhan Yıldırım'ın inceleme yazısı bulunuyor.

Şeyda Başer Eroğlu tarafından hazırlanan Nasıl Bilirsiniz köşesinde Halil Yörükoğlu'ndan Banu Yıldıran Genç'i ve Yasemin Seven Erangin'den Pınar İlkiz'i okuyoruz. Bahtiyar Gül, Aleyna Uçar, Emre Siyahoğlu, Barış Ağır, Çağnam Erkmen ve Gülhan Tuba Çelik köşe yazılarıyla dergiyi zenginleştiriyorlar. Kitaplık bölümünde ise Şeyda Başer Eroğlu, Burak Uzun, Aysun Korkmaz, İsmail Şimşek, Hanife Ünver ve Mutlu Özçelik incelemeleriyle yer alıyor.

SONBAHAR, 2026

SAYI: 25

MEVSİMLİK ÇEVRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

ÖYKÜMEN